The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, MARCH 27, 1957.

LATVIJA

AMERIKĀ

25./562. n-rs — TREŠDIEN, 1957. G. 27. MARTĀ — 7. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A., Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

KOMŪNISMA APKAROŠANĀ JĀROD JAUNI CĪŅAS LĪDZEKĻI

ANDREJS EGLĪTIS 3 DIENAS VIESOJAS BOSTONAS LATVIEŠU SAIMĒ

Bostonā. (V. L.) — Četru dienu apmeklējumā vēsturiskajā brīvības cīņu, zinātnes un mākslas pilsētā Bostonā — klejojošais Latvijas likteņu dzejnieks Andrejs Eglītis 3 sarīkojumos, no kuriem 1 bija veltīts jaunatnei, tāpat arī uzrunā latviešu radioraidījumā dedzīgi nicināja trimdiniekus nacionālajā stājā līdzināties tautiešiem dzimtenē, kāpināt pretkomūnistisko cīņu no vārdiem uz darbiem, krāt ziņas un latviešu mākslas vērtības, dibināt Amerikā pretkomūnistiskās cīņas mūzeju, kurā savācami visā brīvajā pasaulē atrodamie materiāli par komūnismu.

Andrejs Eglītis pa ASV ceļo viens pats, jo sarunājas itin labi angliski. Bostonā 17. martā stacijā viņu sagaidīja prāvs organizāciju pārstāvju pulciņš, kas viņu pavadīja uz pārpildīto DV namu, kur viesi apsveica DV apvienības priekšnieks J. Kaža, Vanadžu prce A. Baumane un jaunatnes pulciņa prce A. Birzgale ar ziediem.

Savā runā Andrejs Eglītis teica, ka vēsmas no Latvijas liecina, ka trimdas ceļš jau iegriezies uz māju pusi. Bet mūsu zemes okupants kļuvis viltīgāks un bīstamāks, tādēļ neder vairs komūnismu apkarot ar līdzšinējiem cīņas līdzekļiem, ir jāmeklē jauni, iedarbīgāki. Līdzšinējo miljoniem frāžaino vārdu vietā jādara darbi, mazi un lieli; visas iespējas Latvijas labā vēl nav izmantotas. Ar darbu Latvijas labā var paveikt brīnumus tikai tad, ja esam stipri nacionālā garā, ticēšanā brīvībai.

Latviešu miljons dzimtenē, sevišķi jaunatne, rāda mums paraugu. Latviešu jaunatne dzimtenē vairāk kā jebkad okupācijas gados ir ticīga, zinīga, redzīga, zinību slāpstoša, latviski tīra un cīņai gatava.

Arī Latvijā jau kādu gadu jūtama nemieru rūgšana, kas zināmos apstākļos var izlauzties no tagadējās dvēseļu dumpošanās atklātā pretestībā komūnisma režīmam. Ungārijas notikumi ir mācījuši mūsu tautiešus tomēr būt piesardzīgiem, bet kad tā diena nāks, latviešu tauta cīnīsies par savu brīvību un valsti.

Eglītis atbildēja uz klausītāju jautājumiem, bet viņš jautāja arī klausītājiem, kā viņi rīkosies, ja te ieradīsies latviešu balets vai citi latviešu mākslas ansambļi? Vai demonstrēsim pret viņiem vai brāļosimies, kā poli nesen darīja Anglijā? Eglītis aizrādīja, ka šogad Zviedrijā gaidāmas daudzas latviešu delegācijas, tur gaida ierodamies arī soc. dem. līderi Fr. Menderu no Rīgas u. c.

Savu pirmo vakaru Bostonā Andrejs Eglītis noslēdza ar dzejoļiem no jaunā dzeju krājuma Jaunu dziesmu. Ne tikai politiskā cīņā pret komūnismu, bet arī patriotiskajā dzejā Andrejs Eglītis sauc pēc jaunas sacelšanās jaunai dienai.

Slēgtajā DV apvienības valdes sēdē A. Eglītis pārrunāja tuvāk dažus nacionālpolitiskos jautājumus. Pirmdienas vakarā A. Eglītis runāja latviešu radio raidījumā, skandējot arī uguns vārdu dzeju. Tur viņu dzirdēja visplašākā tautiešu auditorija, arī lielais veclatviešu pulks, kam bieži nepareizs uzskats par latviešu nacionālismu. Pēc tam Andrejam Eglītim bija interesanta satikšanās ar latviešu jaunatni, ko kopā bija aicinājuši skauti un gaidas.

Viesis stāstīja par latviešu jaunatni dzimtenē, Austrālijā, Zviedrijā, Anglijā. Zēni un meitenes padsmitos gados viens pēc otra vēlējās dzirdēt dzejnieka atbildes uz tādiem jautājumiem, kā, vai jaunatne Latvijā iet baznīcā (vairāk kā jaunatne brīvajā pasaulē), vai Latvijā saglabājušās brīvības laikā izdotās grāmatas (saglabātas ģimenēs, tās dedzīgi lasa aizņemoties), vai latviešu jaunatne dzimtenē nav naidīga pret jaunatni trimdā (ir draudzīga, ilgojas sazināties ar brīvībā esošiem), kādu mūsu jaunatne iedomājas nākamo Latviju (viņa vairāk domā par atbrīvošanu), kā jaunatne brīvajā pasaulē varētu palīdzēt izraisīt 3. pasaules karu (tā nav jaunatnes, bet politiķu un karavadoņu problēma), vai Latvijā darbojas pretestības kustība, vai mums būtu jāpieņem cita pavalstniecība (izšķirēja nav pavalstniecība, bet sirds balss, vai Zviedrijā latviešu jaunatne nekautrējas atklātībā runāt latviski (nē) u. t. t. Šis jaunatnes sarīkojums izskanēja pacilātā noskaņā ar gaidu un skautu vakara jundu.

Trešajā viesošanās dienā Andrejam Eglītim Amerikāņu fonds Latvijas brīvībai rīkoja preses konferenci, kurā Eglītis dabūja atspēkot arī amerikāņu preses ziņas, ka Pad. Savienībā likvidētas vergu darbu nometnes, ka it kā Baltijas valstīs lielo deportāciju rezultātā nav sagaidāma eventuāla sacelšanās vadoņu trūkuma dēļ, kā arī sniegt informāciju par jaunākiem notikumiem okupētajā Latvijā.

Vakarā Bostonas latviešu organizāciju savienība rīkoja Andrejam Eglītim pieņemšanu ALTS namā, kur viņu bostoniešu vārdā apsveica BLOS priekšsēdis V. Eglītis un citi runātāji. Dziesmas ar Andreja Eglīša tekstu dziedāja vīru dubultkvartets Tēvija Jāņa Ansberga vadībā.

Andreja Eglīša dienas Bostonā uzsita augstu nacionālo izjūtu vilni.

STIPRINĀS KOLLEKTĪVO DROŠĪBU APVIENOTO NĀCIJU APJOMĀ

SAVIENOTO VALSTU RAĶETES ANGLIJAI

BERMŪDĀ NOSLĒGUŠĀS SAV. VALSTU PREZIDENTA EIZENHAUERA UN ANGLIJAS MINISTRU PREZIDENTA MEKMILLANA SARUNAS.

Beidzoties Sav. Valstu un Anglijas valdību galvu trīs dienu ilgajām sarunām, šī gada 24. martā Bermūdā prezidents Eizenhauers un ministru prezidents Mekmillans parakstīja kopēju komūnikē, ziņojot par konferences gaitu.

Bermūdā. Darba kārtības galvenie jautājumi bija Vidējo Austrumu stāvokļa analize un Rietumu sabiedroto nākotnes nodomi šai pasaules daļā, Tālie Austrumi, Ziemeļatlantijas organizācija, Eiropas sadarbība, Vācijas apvienošana un brīvās pasaules aizsardzības problēmas.

Konferenci beidzot, prezidents Eizenhauers un ministru prezidents Mekmillans deklarēja, ka viņi ir apmierināti ar sarunu gaitu un pieņemtiem lēmumiem. Pārrunājot aktuālos politiskos un militāros jautājumus, konference nolēma:

1. **Atzīt ārkārtīgo nozīmi, kas piešķirama kollektīvās drošības nolīgumiem Apvienoto Nāciju apjomā, jo sevišķi Ziemeļatlantijas organizācijas nepieciešamību, kā Sav. Valstu un Anglijas politikas stūrakmeni Rietumos.**
2. **Jāpanāk ciešāka Anglijas sadarbība ar pārējām Eiropas brīvajām valstīm.**
3. **„Brīvā tirdzniecības apgabala" un „kopējā tirgus" izveidošana Eiropā pēdējai bagātīgi atmaksāsies; jārūpējas, lai kopējā tirgus izveidošana neņovestu pie augsta tarifa bloka un lai visas valstis veicinātu liberālu tirdzniecības politiku.**
4. **Sav. Valstis turpmāk aktīvi piedalīsies Bagdades pakta militārā komitejā.**
5. **Rietumu lielvalstīm jāturpina darboties, lai panāktu Vācijas apvienošanu.**

Pieskaroties Rietumu lielvalstu attieksmēm ar Padomju Savienību, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers un Anglijas ministru prezidents atzina, ka pēdējos gados darīts viss iespējamais, lai ar Apvienoto Nāciju starpniecību panāktu vispārēju pasaules atbruņošanos, bet ka līdz šim tas vēl nav izdevies. Kamēr šāda atbruņošanās nebūs panākta, brīvās pasaules drošība lielā mērā tiks balstīta uz atomieroču atmaksas spēku. Līdz ar to, vismaz pagaidām, nepieciešama atomieroču izmēģināšanas turpināšana.

Bet arī šādos apstākļos Sav. Valstu un Anglijas valdību galvas atzina par iespējamu nākt klajā ar vairākiem jauninājumiem, kam vajadzētu tuvināt atbruņošanās dienu. Un proti:

6. **Sarunu laikā tika atzīta iespēja, ka, visāda veida atomieroču izmēģināšanai turpinoties pašreizējos apmēros, radioaktīvitāte pasaulē varētu uzkrāties kaitīgā daudzumā. Lai no tā izvairītos, Sav. Valstis un Anglija solījās atomizmēģinājumus pēc iespējas samazināt, piezīmējot, ka arī Pad. Savienība tiks aicināta darīt to pašu.**
7. **Pad. Savienības novērotāji tiks aicināti noskatīties Sav. Valstu un Anglijas atomizmēģinājumos gan tikai tādā gadījumā, ja Pad. Savienība apsolās darīt to pašu.**
8. **Eizenhauers un Mekmillans izteica līdzjūtību ungāru tautai, nosodīja Pad. Savienības virskundzību Austrumeiropā un Maskavas valdības nevērību pret Apvienoto Nāciju pilnsapulces lēmumiem; līdz šim Apvienoto Nāciju lēmumus, kas skar Padomju Savienību, pēdējā ir vienkārši ignorējusi.**
9. **Rietumu valstsvīri vienojās, ka pēc iespējas ātrāk jāpanāk Apvienoto Nāciju pilnsapulces lēmumu īstenošana Gazas un Akvabas apgabalos un Suecas kanāla jautājumā.**
10. **Vienotas (Sav. Valstu un Anglijas) aizsardzības un saimniecības interesēs Sav. Valstis paredzējušas nodot zināmu skaitu vidējo distanču raķešu (1500 jūdžu radijā) angļu bruņoto spēku rīcībā.**

Šo pēdējo jautājumu Rietumu diplomātiskās aprindas atzīst par Bermūdas sarunu naglu, jo Sav. Valstu raķetēm uz Angliju ceļos līdz arī raķešu pielādēšanai nepieciešamās atomgranātas. Pēdējās pagaidām gan vēl paliks amerikāņu uzraudzībā, jo Sav. Valstu likumi nosaka, ka sabiedrotos ar atomieročiem drīkst apgādāt vienīgi kara gadījumā. Bet . . . miera apstākļos angļiem minētās atomgranātas arī nebūs vajadzīgas.

ZEMESTRĪCE KALIFORNIJĀ

Pagājušās nedēļas piektdienā un sestdienā Sanfrancisko apkārtni piemeklēja spēcīga zemestrīce, kurā daudzām ēkām nodarīti smagi bojājumi. Attēlā redzama prāva cikcaku plaisa lielceļā Sanfrancisko tuvumā.

UZ VĀCIJAS APVIENOŠANU NAV KO CERĒT

Bulgāņina vēstule kancleram K. Adenaueram

Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins apsveic Rietumvācijas kanclera Ādenauera priekšlikumu uzlabot pastāvošās attieksmes abu valstu starpā, bet aizrāda, ka Vācijas apvienošanas jautājumā Ādenaueram vispirms jārunā ar Austrumvācijas valdību.

Bonnā. Pad. Savienības un Rietumvācijas attieksmes, kas abpusējos uzbrukumos un apvainojumos pēdējo mēnešu laikā jau bija gandrīz sasniegušas lūzuma punktu, zināmā mērā tika uzlabotas pagājušās nedēļas nogalē, kancleram Adenaueram publicējot ministru prezidenta Bulgāņina vēstuli, kurā pēdējais apsveic Ādenauera priekšlikumu par ciešāku sadarbību. Bet tā gan arī ir vienīgā pozitīvā fraze visā Bulgāņina vēstulē. To rūgtos komentāros atzīst arī Rietumvācijas kanclers. Ādenaueram nākas konstatēt, ka Padomju Savienība gan ir ieinteresēta attieksmju uzlabošanā, bet ka par Vācijas apvienošanu tā pat nedomā. Šaī sakarā Bulgāņins starp citu raksta, ka tikmēr, kamēr Ādenauers turēsies pie savas programmas, liedzoties ievērot Pad. Savienības uzskatus un intereses, sarunām Vācijas apvienošanas jautājumā nebūtu nekādas praktiskas vērtības.

Komentējot Bulgāņina vēstuli, Ādenauers nožēlo, ka padomju ministru prezidents Vācijas jautājumu pasniedz nepatiesā apgaismojumā. Bez tam Rietumvācijas kancleru uztrauc fakts, ka Bulgāņins savā vēstulē nemaz nepiemin vāciešu repatriēšanu no Pad. Savienības; tas Ādenaueram ir tikpat svarīgs jautājums kā tirdzniecības paplašināšana un attieksmju uzlabošana abu valstu starpā. Neapmierina arī Bulgāņina uzskati par divu Vāciju pastāvēšanu un prasība, lai notiktu tiešas sarunas Rietumvācijas un Austrumvācijas valdību starpā Vācijas apvienošanas jautājuma iekustināšanai.

Atkārtoti aizrādot nepatieso apgaismojumu, kādā Bulgāņins pasniedz Vācijas jautājumu, Ādenauers atzina par nepieciešamu aizrādīt, ka Rietumvācijas valdība un parlaments nekādā gadījumā nav domājuši par savas politiskās sistēmas uzspiešanu tā sauktai Austrumvācijas „demokratiskai republikai". Rietumvācija cenšas panākt vienīgi brīvas vēlēšanas visas Vācijas apmērā, lai šādā veidā noskaidrotu, kādu politisku un saimniecisku seju vācu tauta vēlas.

DV basketbolistu komanda 30. martā Toronto Kanadas — ASV spēlē kausa izcīņā sacentīsies ar Filadelfijas sporta klubu. Vidū vienības vadītājs R. Kadiķis. J. Kreiļa uzņ.

DĀŅI PRASA NO KRIEVIEM ATLĪDZĪBU

Starp Dānijas un Padomju Savienības valdībām notiek sarunas par dāņu īpašumiem, kas atrodas Baltijas valstīs. Šie īpašumi ir nacionālizēti un Dānijas valdība prasa par tiem atlīdzību.

Maskavas valdība jūtas aizkārta, ka dāņu prese, pieminot šīs sarunas, vienmēr raksta, ka Padomju Savienība ar varu anektējusi Baltijas valstis. Protesta notā, kas iesniegta Dānijas valdībai, Maskava aizrāda, ka dažas aprindas grībot sabojāt Dānijas attieksmes ar Padomju Savienību, paskaidrojot, ka „tautas demokratija" Baltijas valstīs nodibinājusies ar „tautas gribu" un ka tur notikušas „demokratiskas vēlēšanas."

Šī ir pirmā reize, kad padomju valdība „tautas demokratijas" nosaukumu attiecina arī uz Baltijas valstīm.

KO MARKSISMS SOLA, TO KAPITĀLISMS DOD

Lai pastāvētu masveida produkcija, jābūt arī masveida patēriņam

Tie, kas Kanadā un Sav. Valstīs ieceļojuši pēdējos gados, būs novērojuši, ka šai kontinentā sociālistu un komūnistu partiju loma vēlēšanās ir visai mazsvarīga, lai neteiktu visai niecīga, un tām ne mazāko izredžu iegūt varu vēlēšanu ceļā.

Ir vairāki iemesli, kāpēc Marksa filozofija te cietusi tādu neveiksmi, bet vissvarīgākais iemesls ir tas, ka „taisnīgu" ienākumu sadalījumu, ko prasīja Kārlis Markss, prasot arī privātīpašuma konfiscēšanu šīs „augstākās idejas" vārdā, **Amerikas tautai jau devusi viņas privātīpašuma sistēma.**

Tanī pašā laikā Krievijā pēc 30 gadiem sociālisma nav iespējams saskatīt līdzīgas attīstības progresu.

Laurenss Denniss kādā apcerējumā ar zīmīgu virsrakstu „Apellējot pie saprāta", raksta: „Krievijā viszemāk atalgotais strādnieks saņem ap $25 mēnesī, kamēr visaugstāk atalgotie plikpauri, techniķi un direktori saņem no viena līdz diviem tūkstošiem dolaru mēnesī, par kuriem tiem gandrīz nav jāmaksā ienākuma nodoklis, jo tie maksā tikai 6%. Tūkstoš dolaru mēnesī ir 40 reizes vairāk nekā $25 mēnesī, un 2.000 dolaru mēnesī ir 80 reizes vairāk par minēto summu. Viszemāk atalgotais amerikāņu strādnieks šodien saņem ap $200 mēnesī. Pareizinot šo summu uz 40, būtu $8.000 mēnesī, reizinot ar 80, mēs iegūstam $16.000. Pie tagadējā ienākumu nodokļa, kas bagātajiem nosūc ap 90% ienākumu, kāds direktors vai techniķis šeit, lai tas varētu saņemt $8.000 uz rokas, pirms ienākuma nodokļa atskaitīšanas, būtu jāatalgo tuvu pie 1 miljona dolaru. Cik tad nu ir tādu direktoru ar tik augstām algām, kas tik daudz izpelnītu? Jau $50.000 gada alga ir stipri augsta. Atskaitot nodokļus (precētam vīram), šāda alga tikai 10 reizes pārsniegs zemākatalgotā strādnieka algu un tikai 5 reizes pārsniedz Amerikas caurmēra strādnieka algu. Krievijā virsotnes vīri saņem 40 līdz 80 reizes vairāk par viszemāk atalgoto strādnieku."

Noslēpums, kāpēc pie privātīpašuma kapitālisma labi ienākumi var būt visiem, ir visai vienkāršs: **lai varētu pastāvēt masu produkcija, jābūt arī masu patēriņam, kas, savukārt, prasa, lai būtu masu pirkšanas spējas, kas atkal, savukārt, prasa, lai arī masām būtu lieli ienākumi.**

Kārlis Markss, kas nespēja izprast šo dabisko likumu, bija pārliecināts, ka darba rīki, kas masu produkciju padarīja iespējamu, izlietojami tikai to labā, kam tie pieder, tādā veidā nospiežot strādniekus arvienu lielākā nabadzībā, kad pieaug darba rīku ražība.

Mēs tagad zinām, ka patiesība ir taisni otrāda: Amerikas darba rīku energija padara apmēram 95% darba, un cilvēku energijai paliek pāri tikai 5% veicamā darba.

Neraugoties uz to, ļaudis, kas nodarbināti pie darba rīku apkalpošanas, algās saņem 10 reizes vairāk nekā dividendos saņem darba rīku īpašnieki.

Pirms 100 gadiem Markss solīja panākt šo „taisnību" ar sociālismu, tomēr to sasniegusi tā pati sistēma, ko viņš gribēja iznīcināt.

Rezultātā 20. gadsimteņa fonda galvenais ekonomists J. Frederiks Djuhersts konstatē: „No visām lielajām rūpniecības nācijām, kas vissīkstāk ir turējušies pie privātkapitālisma, ir visvairāk tuvinājušies sociālistu gala mērķim — sagādāt pārpilnību visiem iedzīvotājiem bezšķiru sabiedrībā."

Herimens un Māsēns pie Košuta pieminekļa

Pieminot Ungārijas sacelšanos 1848. gadā, Ņujorkā 15. martā notika ungāru organizāciju lāpu gājiens pie Košuta pieminekļa Riverside Drive un 113. ielā. Pie pieminekļa runāja Ņujorkas gubernātors A. Harimens, Apspiesto Nāciju asamblejas priekšsēdis Dr. Vilis Māsēns un ungāru generālis Kiralijs, kas piedalījies pag. gada revolūcijā. Pieminekļa pakājē nolika vainagus.

SELONIJAS KAUSA BASKETBOLĀ PIRMO IZCĪŅU GAIDOT

Pirms dažiem gadiem dzima basketbola vienība, kurai neviens nespēja paredzēt tās spējas un nākotni.

No maz pazīstamiem spēlētājiem izveidojās Daugavas Vanagu basketbola vienība, kurā šodien ir vairākas basketbola „zvaigznes." Tas viss panākts ar neatlaidību un individuālu sagatavošanos. Toronto DV vienībai visos šajos gados sezonas laikā ne reizi nedēļā nav bijis iespējams sanākt uz kopīgiem treniņiem. Vienības veidošana notikusi tikai nopietnās sacīkstēs. Šāds vienības sagatavošanas veids nav nenožēlojams. Vienības pamatvīri, kā: Richters, Litaunieks, Spricenieks u. c. visus šos aizvadītos gadus mērojuši vairāk desmittūkstoš jūdžu, lai būtu pie savas vienības Toronto. Šogad no 18 spēlēm Toronto — „jūdžu rekordu" sasniedzis A. Litaunieks, nobraucot ar vilcienu apm. 4320 jūdžu. Ar šādu entuziasmu apveltīts gandrīz katrs DV vienības spēlētājs, un tas, lūk, ir vienības spēks!

Šīs sezonas pašreizējā statistika nav visai iepriecinoša. No 18 spēlēm uzvarētas 11, zaudētas 7. Augstākais rezultāts vienā spēlē sasniegts 102:37 — Ontario latviešu meistarībā.

No spēlētājiem šinī sezonā progresējis 6 pēdas 9 collas garais Ivārs Timbers, kura auguma priekšrocības ne katru reizi izmanto viņa līdzspēlētāji. Toronto Highschool senioru meistarībā viņa vienība — 150 gadu skolas pastāvēšanas jubilejā — pirmoreiz izcīnīja ceļojošo kausu un meistargodu. Ivāra iedalīšana All Star pamatvienībā, intervijas radiofonā un tā tālāk, pierāda, kanadiešu basketbola speciālistu vērtējumu.

Pārējie DV vienības spēlētāji savās spējās daudz nav progresējuši, bet varētu teikt, ka viens otrs pat regresējis.

Ļoti nopietna cīņa Daugavas Vanagu vienībai būs sestdien, 30. martā, korporācijas Selonijas dāvātā kausa pirmajā izcīņā — Jarvis Collegiate zālē plkst. 18os. DV vienība, reprezentējot Kanadu, stāsies pretim spēcīgajai ASV Filadelfijas sporta kluba vienībai, kuras rindās ir daudz izcilu jaunās paaudzes basketbolistu un kuru vidū, kā vienības taktiskais spēks ir no Francijas atbraukušais Roberts Pērkons. DV vienība vēl joprojām klibo ar nosvērtu spēles vadītāju laukumā. Turpretim Filadelfijā tāds ir Roberta Pērkona personā.

Par gaidāmās spēles gala iznākumu, DV vienības vadītājs R. Kadiķis izsakās rezervēti. Uzvarēšot vienība, kurai būs labāka kopdarbība laukumā un, protams, labākā vispār.

DV vienībā iedalīti: O. Argalis, R. Bulte, J. Koškins, J. Krasovskis, A. Litaunieks, A. Miezītis, E. Petmanis, A. Richters, G. Richters, A. Spricenieks, J. Strautnieks, I. Timbers.

Uz redzēšanos sestdien, 30. martā, plkst. 18os, Jarvis Colligiate zālē!

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TREŠĀ PASAULES KAŖA RISKS

K. ĶAMPE

Stāvakli Vidējos Austrumos pašreiz var apzīmēt par ļoti interesantu. Izraēla atklāti draud sākt kaŗu pret Ēģipti, resp. arabu valstīm, ja tās kuģniecībai neatver Akvabas līci, Suecas kanāli un Gazas joslā pielaiž Ēģiptes civilpārvaldi, bet Ēģiptes viedoklis visos šai jautājumos ir tieši pretējs. Arabiem vajadzētu zināt, ka viņu un žīdu kaŗā, ja citas valstis nelejauktos, arabi būtu zaudētāji. Kā pēdējais karš rādīja, arabiem neko nelīdz arī modernie ieroči, jo viņi neprot ar tiem rīkoties. Šī iemesla dēļ arabi tagad tiekot sūtīti skolā uz Krieviju!

Kā nacionāla apziņa arabiem diktē viņu ieņemto stāvokli, ir pilnīgi saprotams. Žīdu-arabu karš, kas sekoja Izraēlas valsts dibināšanai, beidzās ar pamieru tā, ka Izraēlas varā palika viena trešā daļa territorijas vairāk, nekā tas žīdu valstij bija paredzēts. So territoriju, kuŗas liktenim vajadzēja palikt neizšķirtam tāpat kā Gazas joslas nākotnei, žīdi faktiski iekļāvuši Izraēlā. Gazas josla pēc šī pamiera palika Ēģiptes pārvaldīšanā, un nav gluži nekāda pamata arabu administrāciju tagad tur nepielaist. Tāpat arabi neredz nekāda pamata grozīt savu nostāju pret žīdiem sakarā ar Suecu un Akvabu, jo viņi Izraēlu nav atzinuši un nedomā, ka pēdējās agresija žīdiem būtu devusi kādas tiesības.

Žīdi, turpretim, ir spēruši savu kāju Palestīnā ne tikai uz palikšanu, bet arī uz izplešanos. Stāvoklis ir līdzīgs tam, kāds bija, kad žīdi pēc Mozus nāves Jozua vadībā gāja iekaŗot Palestīnu. Savu territoriju tad visu laiku viņi pakāpeniski izplēta un, ar maz izņēmumiem, viņu iekaŗotos apgabalos nokāva visus turienes nežīdu iedzīvotājus un teica, ka Dievs viņiem pavēlējis tā darīt. Blakus minot, šāda Dieva pavēle iznīcina jēdzienu par Dievu pašos pamatos. Dievs žīdiem ir strikti nacionāls Dievs — tikai viņu tautai, kas atkal nekādi nesaskan ar kristīgo Dieva izpratni. Tagad žīdi arabus nekaus nost, bet tiem vajadzēs no viņu zemes aiziet vai palikt par otras šķiras pilsoņiem. Izraēlas valsts dienestā vai žīdu skolās par skolotāju nevar būt pat kristīgās vai muhamedāņu ticības žīds, bet šos amatus var ieņemt žīdu ateisti.

Žīdus, kas bija aizvesti Bābeles gūstā, persiešu ķēniņš Kīrus atlaida atpakaļ uz Palestīnu — tādēļ, ka Kīrus kalpoja Zaratustras Dievam, kurš nebija tikai vienas tautas, bet visu cilvēku Dievs, kāds bija arī faraona Akhenatena Dievs, kurš neļāva viņam iet kaŗot ar Sīriju.

Tagad žīdu valsti Palestīnā ir radījusi kristīgo augstsirdība. Bet kā nu kristīgie varēs samierināt abus nekristīgos: žīdus un arabus?

Dalless saka, ka viņš žīdiem par iziešanu no Akvabas un Gazas nekā neesot solījis, bet tikai izteicis savu cerību un vēlēšanos redzēt (expectation), ka Izraēla varēs lietot kā Akvabas līci, tā Suecas kanāli un ka Gazā, līdz lietas galīgai izšķiršanai, būs Apvienoto Nāciju administrācija.

Ja nu žīdi pret arabiem kaŗu sāks un krievi palīdzēs arabiem, tad ASV palīdzēs žīdiem, ne tādēļ, ka žīdi ar šī kaŗa sākšanu nebūtu agresori (kas viņi būs), bet tādēļ, ka ASV būs jācīnās pret komūnisma varas izplatīšanu. Kā amerikāņi tam piemēros Eizenhauera doktrinu, nav zināms, jo arabi amerikāņus cīņā pret komūnismu sev palīgā nesauks. Gluži otrādi, krievi viņiem palīdzēs cīnīties pret nacionālo ienaidnieku — žīdiem. Tad var iznākt tāpat, kā angļiem viņu pēdējā kaŗā, kad pēc līguma, kad Izraēla uzbruka Ēģiptei, viņiem bija jāiet palīgā Ēģiptei, bet viņi gāja palīgā Izraēlai. Eizenhauera doktrina liek amerikāņiem sargāt arabus pret komūnismu, ja arabi to grib, bet iznāks paradoksāls stāvoklis, ka amerikāņiem būs jākaŗo ar arabiem, lai glābtu tos no komūnisma pret arabu gribu, jo arabi nedomā, ka viņiem jābaidās no komūnisma, bet zina, ka jābaidās no žīdiem. Tādos pinekļos tagad ir sapinusies ASV ārpolītika. Nav jāaizmirst, ka lieta ietver sevī Trešā pasaules kaŗa risku un ka šo kaŗu nevēlas ne ASV, ne Krievija. Pēdējai ir lielas izredzes izplest savu varu bez kaŗa, kā Vidējos Austrumos, tā Eiropā, jo šī gada septembrī Rietumvācijā būs vēlēšanas un vācu sociāldemokrati saka, ka viņi, ja nāks pie varas, meklēs Vācijas apvienošanu tiešās sarunās ar Krieviju, kas nozīmēs NATO militārās varas mazināšanos. ASV kaŗa negribēšanas baze ir cerība un gaidīšana (hope and great expectations), ka komūnisms izbeigsies vai tiks izbeigts bez viņu aktīvās iejaukšanās.

PALĪDZĒSIM CIETĒJIEM EIROPĀ

Dievs, radot pasauli un dzīvību tajā, ir devis mums katram savu ceļu. Lielo ceļu staigājot, mēs ikviens tiecamies pret izraudzīto mērķi. Bet mērķa sasniegšana ir saistīta ar cīņu. Mazās cīņas mēs esam izkaŗojuši paši, bet tām pāri stāv lielā kopējā cīņa — karš. Karš ir kopējs visai tautai. Neatkarīgi no kaujas iznākuma, katrā kaujā rodas cietēju pulki. Lielie cietēju pulki vēlāk dzīvo no dzīvo un veselo cilvēku atbalsta.

Latviešu tauta veido lielu cietēju armiju visā pasaulē. Daudzi no šiem cietējiem iet moku ceļu Sibirijā, Latvijā un arī trimdā. Vienā vai otrā vietā cietušais invalids — vecais vai jaunais ir dzīvs un kustīgs latvietis. Viņam ir tiesības uz dzīvi tāpat kā tam, kas šodien savu veselību saglabājis un dzīvotpriecīgs, iet savās ikdienu gaitās. Veselais dzīvi veido un strādā tā, kā viņš to atrod par labāku, bet slimais — zēns, meitene vai invalids, dzīvo tā, kā tam apstākļi atļauj. Tie ir atkarīgi no veselā tautieša pabalsta.

Tāpēc Daugavas Vanagi kā organizācija, un nodaļas kā tās sastāvdaļas, ir radīta grūtdieņu un pārējo cietēju atbalstam. Bet lai sekmīgi veiktu kādu lielu darbu, jānāk palīgā visai tautiešu saimei. DV Toronto nod. aprūpes komiteja, vēlēdamās šo cietēju likteni kaut nedaudz atvieglināt, ir nolēmusi izdarīt ziedojumu vākšanas akciju Lieldienu prieku sagādei cietušiem. Ienākušos līdzekļus šī komiteja ir nolēmusi sadalīt pēc vajadzībām kā tautiešiem Sibirijā, Latvijā, Vācijā, tā arī vietējai aprūpei Kanadā. Protams, iznākums un atbalstu lielums ir atkarīgs no ziedotāju aktivitātes un ziedotās summas lieluma.

Jāpiezīmē, ka šogad šai akcijā tiek izmantots arī jauns ziedojumu vākšanas veids, kas atsevišķam ziedotājam dod arī zināmu pretvērtību. Katram ziedojuma devējam par ziedoto summu tiek izsniegta uz vietas kvīts, ko ziedotājs tāpat kā līdz šim var pievienot nodokļu atskaitei, bet par katru noziedoto dolaru ziedotājs šogad vēl saņem Lieldienu akcijas dalības karti — loterijas biļeti, ar ko var laimēt skaņu plašu atskaņotāju ar 10 latviešu skaņu platēm. Tā kā šāds ierosinājums un ziedojums ir nācis tieši no pašas ziedotāju saimes puses, tad DV Toronto nod. aprūpes komiteja tic, ka sabiedrība būs atsaucīga šai akcijai. Ir jānorāda, ka tautieši, kas nebūtu sastapušies ar ziedojumu vācējiem, savus paredzētos ziedojumus var iemaksāt arī P. Ratniekam, 123 Huron St., Toronto, Latvija Amerikā redakcijā.

Aprūpes komiteja lūdz arī ikvienu tautieti, kurš vēlētos šai darbā pielikt rokas, pieprasīt turpat ziedojumu materiālus. Nav jāaizmirst, ka ziedojumu vākšanas laiks ir tikai divas reizes gadā. Šogad tas ir uz Lieldienām un uz Ziemassvētkiem. Ziedojumu vācēji domā, ka šāds iedalījums nekādā ziņā neapgrūtina ziedojuma devēju. Nepagursim savu tautiešu atbalstīšanā! Būsim aktīvi!

DV Toronto nod. apr. kom. pr-dis J. Treijs,

DV NIAGARAS NODAĻAS

1957. gada valde konstruējusies sekojoši: valdes pr-dis — Celms Jānis, 1912 Delaware St., Niagara Falls, Ont., tel. EL 4-4533; pr-ža vietn. — Kalniņš Rūdolfs; sekretārs — Pļavinskis Nikodems, kasieris — Vīķelis Jānis, biedrzinis un mantzinis — Pļavinskis Antonijs. Revīzijas komisijā: Ruņģis Pēteris, Treijers Paulis un Sirmais Fridrichs.

DV Niagaras nodaļas adrese paliek līdzšinējā — 1912 Delaware St., Niagara Falls, Ont.

LATVIEŠU VAROŅGARA GLABĀTĀJS LONDONĀ

LA LĪDZSTRĀDNIEKA SARUNA AR ĢEN. R. BANGERSKI

Ejot uz Daugavas Vanagu namu, jau no ielas saskatīju kādu plecīga auguma vīru, stāvot uz nama balkona un veŗoties debesīs.

Es brīdi vilcinos pie sirmā ģenerāļa durvīm. Atmiņā ataust mūsu pēdējā satikšanās — tas bija dienā, kad Januma kaujas grupa atstāja kādu vācu ciematu, lai dotos uz Degošo Pilsētu...

Uz manu klauvējienu atbild karaviska balss, kuŗa man negribot liek pieņemt pamatstāju, bet, kad turu savā rokā sirmā kaŗavīra roku, visa nedrošība pazūd. Aiz šķietami bargas izteiksmes un aceņu stikliem pavīd tīri latviska sirsnība un smaids.

Ģenerālis stāsta par savu darbu, par savu atmiņu rakstīšanu, barakas istabu Oldenburgas bijušajā hipodromā. Kad jautāju, vai ģenerālim drīz neradīsies iespēja atstāt barakas un pāriet uz kādu no jaunajiem vācu dzīvokļiem, viņš smaida savu labsirdīgo smaidu un saka: „Bet tur mēs nebūtu kopā tik daudz latviešu..." Laiks iet, un, runājot ar sirmo latviešu virsaiti, aizmirstas jautāt par viņa domām polītikā un militāro stāvokli, aizmirstas paredzētie jautājumi un intervija — paliek tikai viņa noteiktā, bet reizē pievilcīgā balss. Ģenerālis nepavēl, bet viņš vada sarunu, un šī ir reta reize, kad intervētājs netaujā intervējamo. Laiks ir gājis ātri, un ir pienākusi stunda, kad ģenerālim ir jāsaka Daugavu Vanagu kopsapulcei uzruna. Mēs atvadāmies, bet tiek norunāta jauna tikšanās.

⁂

Bija īstens pavasara vakars Londonā, ass vējš ar jaunu lapu smaržu skrēja pa cilvēku pilnajām ielām. Uz ielu stūriem pārdeva vakara avīzes un pirmās pasasara puķes. Nesteigdamies mēs ejam pa ļaužu pilnajām ielām. Avīžu virsraksti kliedz pretim streika briesmas, Nasera draudus un Izraēlas ultimātu. Mēs runājam par latviešu kaŗavīriem. „Varoņu gars," teica ģenerālis, „ir tas, kas nes tautām brīvību. Ir lielas tautas, kuŗām nav savu nacionālo varoņu, un ir tautas, kuŗas vairs nemāk cīnīties par savu brīvību, bet latviešos šis varoņu gars nav zudis, un kamēr tas nezudīs, tik ilgi Latvijas brīvības atgūšana ir tikai laika jautājums..." Es mēģinu iebilst, pieminot kaŗa nejēdzības un šaubas par to, vai latviešu jaunā paaudze vairs gribēs cīnīties ar tādu izmisuma spēku, kā to darījuši viņu tēvi un tēvu tēvi, un pirmoreiz zem vecā ģenerāļa uzaču lokiem iedzirkstas maza dusmu dirksts: „Tie ir nieki," viņš saka, „un jūs rakstītāji darāt daudz ļaunuma, jūs latviešu kaŗavīru varonību padarāt par kaut ko personīgu, vienkāršu, izskaidrojamu ar psīcholoģijas palīdzību — bet šī varonība ir kaut kas vairāk! Tā ir Latvijas brīvības sirds, mūsu kaŗavīru izlietās asinis ir Latvijas brīvības asinis, un mēs nekad nedrīkstam beigt dot šīs asinis! Latviešu kaŗavīru varonība nav izskaidrojama ar psīcholoģijas vai vēstures pētīšanas palīdzību — tā ir leģenda, kuŗai jādzīvo, tas ir bauslis, kas jāiekaļ katram latviešu bērnam!" Es klusēju, man ir kauns par savām šaubām, ja šis sirmais vīrs var parādīt tādu pārliecības spēku. „Ja vajadzēs, un mani ņems, es iešu atkal!"

„Ja vajadzēs, un mani ņems, es iešu atkal!" Es dzirdu šos vārdus, tie varētu nākt no divdesmitgadīga jaunieša mutes, bet tos man saka sirmgalvis, kuŗam drīz būs 80.

Divstāvu autobuss mūs šūpo cauri satumst sākušajām ielām. Ģenerālis ir atlicinājis laiku, lai pavadītu dažas stundas pie manis. Priekš 12 gadiem es viņu redzēju kā savu augstāko komandieri, kā latviešu kaŗavīru sargātāju no vācu sabiedroto varmācībām un netaisnībām, tagad es viņu redzu citādu: viņš ir kļuvis latviešu varoņa gara glabātājs un paudējs. Daudzās Anglijas salas DV nodaļās viņš runās par šo temu, daudziem klausītājiem klāsies tāpat kā man, kad viņa pārliecības spēks atņems katras šaubas, kad viņa ticība atļaus palikt mazam un paklausīt viņa aicinājumam par jaunu tvert ieroci un iet cīņā par Latviju.

Mēs sēžam pie kamīna mājīgās guns. Sarunas atkal atgriežas pie Vācijas, dzīves apstākļiem un grūtībām. Bez pārmetuma un rūgtuma ģenerālis stāsta, ka viņš iztiek no veco ļaužu pabalsta un draugu sainīšiem. Šis pabalsts ir mazāks, nekā jebkurš strādnieks Anglijā nopelna nedēļā, bet latviešu varoņgara glabātājam ar to jāiztiek veselu mēnesi! Nē, viņš nežēlojas, viņš pat liekas vilcinās izteikt šos faktus, bet tādi tie ir — rūgta, nepielūdzama patiesība. Trūkst rakstāmašīnas, uz kuŗas rakstīt savas atmiņas, īsta miera, bet atmiņu krājums veidojas, un ģenerālis cer, ka drīzumā tas iznāks — divās, trijās vai četrās daļās — nav zināms, bet tas būs visu latviešu kaŗavīru cīņu atspoguļojums un tas arī būs augstā dziesma latviešu kaŗavīru varonībai, tās būs asinis latviešu jaunatnes brīvības gribai — par to nav jāšaubās!

⁂

„Jauns kaŗavīrs!" saka ģenerālis, kad viņa klēpī ieraušas mans tikko staigāt sākušais puika. Es to nekad nebiju domājis, es varbūt to nekad nebiju vēlējies, bet, dzirdot šos vārdus no sirmā kaŗavīra, es zinu — tas ir mans pienākums! Es esmu viens no simtiem, pie kuŗiem ciemosies ģenerālis, bet būtu labi, ja viņš varētu apmeklēt katru latviešu ģimeni Anglijā, paturēt uz sava platā kaŗavīra ceļa katru jaunu latviešu puiku, varētu katram, kas šaubās par Latvijas brīvību teikt tos vārdus, kuŗus viņš teica man, un, es zinu, nebūtu neviena, kas tiem neticētu no savas latviskās sirds dziļumiem.

Un tad ir laiks atvadīties. Laikrādis ir nepielūdzams, un lai cik patīkami būtu klausīties valdonīgajā, bet reizē maigajā balsī, beidzot ir jāšķiras. Ģenerālis apbraukās daudzas vietas, viņa referātu cikls ir visai plašs, bet visam tam ir viena vienīga pamatdoma — latviešu kaŗavīrs cīņā par Latvijas brīvību un latviešu varoņa gars.

Viņš aiziet, un ja arī mums nebūs vairs lemts satikties, es būšu viens no laimīgajiem, kas varēs stāstīt savam dēlam: „Tevi reiz uz ceļa šūpoja latviešu varoņa gara sargātājs!"

Guntis Zariņš

LA līdzstrādnieks G. Zariņš sarunā ar ģen. R. Bangerski.

MEKLĒ

Hugo, Paula d., Šmitu, dz. 16. 9. 1923. g., un Paulu, Paula d. Šmitu, dz. 26. 12. 1924. g. Abi dzīvojuši Codes ielā 11, Rīgā. Tuvākas ziņas LA birojā

ZĀĻU SŪTĪTĀJIEM UZ LATVIJU

Lai zāles varētu nosūtīt uz Latviju ar Kanadas Sarkanā Krusta starpniecību, nepieciešams ievērot zemāk minētos aizrādījumus:

Ārsta receptē jābūt skaidri salasāms pacienta vārds un uzvārds Latvijā, tāpat arī diagnoze un zāļu nosaukums.

Uzrakstīts uz atsevišķas lapas mašīnrakstā vai skaidrā rokrakstā vēlams sekojošais:

1. Pacienta vārds, uzvārds un pilna adrese Latvijā (rakstīt tikai latviski, bet ne krieviski);

2. nosūtītāja vārds, adrese un tel. Nr.;

3. radniecība;

4. diagnoze — slimības veids.

Recepte un ziņas jāiesūta personiski Mrs. B. Flemming, 460 Jarvis St., pirmajā stāvā, Canadian Red Cross Ass., Toronto, Ont.

KANADĀ

TORONTO

● Sidrabenes bērnu vasaras nometnes vecāku, vadītāju un interesentu sapulce notiks svētdien, 31. martā, plkst. 2 p.p. Sv. Andreja baznīcas blakus telpās. Pārrunājami vairāki nometņošanai nozīmīgi jautājumi. Sapulci apmeklēt lūdz nometnes vadība.

● TLB valde sestdien, 6. aprīlī, plkst. 8 rīko biedrības namā, 198 Oslera ielā, tējas vakaru. Programmā latviešu literātūras tipi no romāniem Dzimtene un Mērnieku laiki. Valde iecerējusi arī 11. maijā rīkot vakaru ar nosaukumu „Burvīgā maijā", paredzot attiecīgu programmu.

● Toronto latviešu studentu kopai līdz 15. martam bija ienākuši 4 lūgumi piešķirt stipendiju no kopas fonda. Fondā esošos $350,00 sadalīja visiem 4 stipendijas pieprasītājiem.

● Svētdien, 31. martā, plkst. 6 Sv. Andreja baznīcas zālē komponista T. Ķeniņa klavieru studijas gadskārtējais audzēkņu vakars. Programmu atskaņos pavisam mazie klavieriieki līdz pat jau sagatavotiem pianistiem.

● Tērvetes 19. skautu vienības 2. gada svētki notiks svētdien, 31. martā, plkst. 4 pilsētas rietumu daļas YWCA's telpās, 3179 Dundas St., W.

● Sv. Barnaba kanadiešu draudzes darbinieki un dāmu kopa bija 19. martā aicinājuši savus „īrniekus" — Toronto Austrumu draudzi — uz tējas vakaru, lai veicinātu savstarpēju iepazīšanos un draudzību. Latviešus viesus apsveica baznīcas rektors Dr. R. Hills. Vakaru kuplināja sieviešu dubultkvarteta „Līga" dziesmas, bet kāds no kanadiešu draudzes locekļiem rādīja Kanadas skatus krāsu filmā.

Vakarā piedalījās ap 60 latviešu un 70 kanadiešu. Austrumu draudzes vārdā runāja draudzes pr-ks O. Dzērvītis un mācītājs A. Briedis.

● Sv. Jāņa draudzes bēŗu fonda pilnsapulce pieņēmusi statūtu papildinājumu, kas nosaka, ka bēŗu fondā var būt par biedriem ne tikai Kanadā dzīvojošie latvieši, bet arī tie, kas fondā iestājušies Kanadā dzīvojot un pēc tam pārcēlušies uz dzīvi ASV.

EDMONTONĀ

● Plkv. O. Kalpaka piemiņas diena un leģiona dibināšanas atceres svinības Edmontonā notika 10. martā 19-tā dragūnu pulka kluba telpās, DV nodaļas sarīkojumā.

Svinības sākās ar Kalpaka piemiņas dievkalpojumu sv. Jāņa baznīcā, kur māc. E. Caune izjustos vārdos runāja par pulkvedi un viņa līdzgaitniekiem.

Piemiņas aktu atklāja nod. pr-dis J. Strauts ar O'Canada, kam sekoja viņa referāts par plkv. O. Kalpaku un tā laika cīņām. Noslēgumā referents īsumā pieskārās leģiona tapšanai un cīņām, kuŗās atspoguļojies Kalpaka gars!

Akta turpinājumā māsas Grikes deklamēja par kalpakiešu varonību. Ar solo dziesmām vakaru kuplināja soliste Aina Sauja. Visumā plkv. O. Kalpaka piemiņas dienas svinības izdevušās labi, par to liecināja pārrunas pie tējas glāzes un Vanadžu sagatavotajām sviestmaizītēm.

Turpmāk rīkotājiem derētu ievērot: nerīkot katru sarīkojuma daļu savā pilsētas malā. Tad neradīsies neērtības apmeklētājiem un pārmetumi rīkotājiem, būs arī vairāk apmeklētāju. Z. Čaks

GVELFA

● 19. martā pēc Kanadas pavalstniecības saņemšanas sekojošā svinīgā aktā vietējā Leģiona zālē, Gvelfas lauksaimniecības kolledžas students Ed. Ozols bija aicināts atbildēt vietējās pašvaldības un organizāciju pārstāvju apsveikumiem. Savā uzrunā Ozols uzsvēra, ka lielākā daļa immigrantu ieradušies nevis dzīdamies pēc turības, bet gan tādēļ, ka tie mīl brīvību. Daudzi no šiem immigrantiem cīnījušies par brīvību ieročiem rokās pret visbriesmīgāko varu, kādu civīlizācijas vēsture jebkad ir pazinusi — sarkano tiranniju.

Pēc E. Ozola runas daudzi kanadieši nāca tam klāt, lai par to pateiktos. Ed. Ozols bez tam arī citreiz savai klasei kolledžā nolasījis īsus referātus par Latviju un par to, ko komūnisti tai nodarījuši.

Biļetes Dziesmu svētkiem

Biļetes sarīkojumiem 2. latviešu dziesmu svētku Kanadā laikā pieprasa ļoti rosīgi un no tāliem apgabaliem. No ASV pieprasījumi ienākuši pat no Ziemeļdakotas. Lai atvieglinātu ASV latviešiem biļešu iegādi, biļetes var pieprasīt sekojošās vietās arī ASV: Hugo Riekstiņš, 1815 N. Mulligan Ave., Chicago 39, Ill., tel. MElroze 7-2188. Vilis Miķelsons, 426 N. Prairie St., Kalamazoo, Alma Dzenīte, 3229 Central Ave., Indianapolis, Ind., tel. WA 5-8872. Evalds Lūsis, 2932 Central Ave., Indianapolis, Ind., tel. WA 4-0274.

NUJORKĀ

Ieejas biļetes 2. latviešu Dziesmu svētku Kanadā sarīkojumiem Nujorkas latvieši var piepdasīt pie Nujorkas ev. - lut. draudzes darbvedes Lidijas Juškēvicas, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y., bet Milvokos pie J. Strautmaņa, 2641 S. 29th St., Milwaukee 15, Wisc.

PENSIJU LIKUMS KANADĀ PALIEK NEGROZĪTS

Valdības vairākuma partija netur savus solījumus

Kanadas valdības jaunais budžets tagad sagrāvis jaunkanadiešu cerības panākt tuvākā laikā pensiju likuma grozījumu, lai pēc mazāk nekā 20 Kanadā nodzīvotiem gadiem varētu saņemt vecuma pensiju.

Vairākuma partijas loceklis, kas pēdējā laikā un sevišķi šinī jautājumā bijā cieši sadarbojies ar LNAK polītisko lietu referentu J. Lejiņu, pēdējam paskaidrojis, ka inflācijas apkaŗošanas nolūkā valdība nav varējusi šai budžetā paredzēt lielākus izdevumus, bet pie šī jautājuma varēšot atgriezties nākotnē.

Uz J. Lejiņa piezīmi, ka atgriešanās pie pensiju likuma grozīšanas nevarētu notikt pirms 5 gadiem, parlamenta loceklis apgalvojis, ka šo jautājumu izšķirt varēšot katrā laikā, varbūt jau nākamajā gadā.

Vairākuma partija gan nebija devusi konkrētu solījumu pensiju likumu grozīt, taču pēc ministru prezidenta atbildēm parlamentā un dažu parlamenta locekļu izteicieniem varēja secināt, ka likumu grozīs mums labvēlīgi. Ir tomēr noticis citādi...

Pensiju likuma grozījuma atkārtotu pieprasījumu pārrunās LNAK un Baltijas federācijā, un tālākus soļus spers pēc abu šo organizāciju atzinuma.

Cik spriežams pēc līdzšinējās informācijas, vislielākie „nopelni" pensiju likuma grozījuma nelabvēlīgajā iznākumā pierakstāmi veselības ministram P. Martinam, kurš, cik šobrīd zināms, nākamajās vēlēšanās kandidēs Ontario Vindzoras iecirknī.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave. tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅŠ, 83 Dalton Rd. tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽANS, 52 Linsmore Cres., tel HO 5-2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. HO 1894.

Dr. ED. UPENIEKS, 509 College St., tel. LE 4-5193.

Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd, tel. RO 2-9548.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

LASĪTĀJU VĒSTULES

ĢENERĀLKONSULS A. VANAGS UN NORVĒĢIJA

Latvijas Amerikā red.: Ar lielu interesi izlasīju jūsu laikrakstā Dr. med. Allunāna aprakstu par mūsu darbīgo ģenerālkonsulu A. Vanagu un gribu dažus vārdus teikt no savas puses. Viņš pieder pie to čaklo, neatlaidīgo darbinieku saimes, kā bija p. p. konsuli dzērbenietis J. Riekstiņš Milānā un mētrenietis E. Krasts Prāgā, kas mums kļuva par sinonimiem ar attiecīgām valstīm, kuŗās tie strādāja. Latvijai, kā ziemeļzemei, bija veci un svētīgi sakari ar Norvēģiju, kas Latvijas laikā tik spoži paplašinājās, un ko tik sirsnīgi veicināja Vanags. Atceros, jauns lauksaimnieks Kalniņš no Augškurzemes padzīvoja, pastrādāja kādu laiku Norvēģijā un atveda mums māku gatavot no siera sūkalām delikatesi — sūkalu sieru (norv. Mysost). Tas bija šokolādes izskatā, patīkami saldi — sājš garšā un bija jau iegājies Švarca veikalā un kafejnīcā. K. atveda arī karakuljēru audzēšanas un attiecīgo ādu izmantošanas techniku. — Ja Latvijas tvaikonis ik vasaras no Ziemeļjūras atgriezās ar bagātu siļķu nozveju, vai lauksaimnieki aizvien vairāk prata cienīt norvēģu gaisa slāpekli mēslošanai, tad iemesli arī nav tālu jāmeklē. Sporta un kultūrālos sakarus A. Vanags izkopa ne mazāk. Norvēģu mākslas izstāde Rīgā bija izcils notikums: Muncha, Unsākera u. c. vārdi vēl i tagad atmiņā. Norvēģu komponistus Grīgu un Sindingu jo bieži atskaņoja kā radiofons, tā koncertu zālēs un mājās. Tomēr atšķirīgās norvēģu rakstības pēc Grīga pazīstamais gabals aizvien kļūdaini saucās Āses nāve (jāsaka ar vācu o — Oses nāve). Tomēr, runājot par Norvēģiju vispāri, neaizmirsīsim veco teicienu: kur saule, tur ēna. Šī zeme arī rādīja pasaulei tādu rūdītu sarkano spiegu kā Zundu; šī zeme bija arī tā, kas deva ķiparu prototipu Kvislingu, kāds Latvijai bija bēdīgi slavenais prof. A. Kirchenšteins.

J. M., Linkolnā

P. DREIMAŅA ATBILDE NEZINĀMAM AUTORAM

Latvijas Amerikā red.:

„Latvijas Amerikā" 23. n-ra apcerējumā „Mums jāpazīst kaimiņi" nezināms autors liek nojaust, ka es nepazīstu Latvijas kaimiņus. Bet esmu rakstījis tikai par poļu un krievu attieksmēm, neielaižoties neviena cita jautājuma noskaidrošanā. Neesmu arī apgalvojis, ka Polija bija nacionāla valsts, bet tikai piezīmējis, ka poļi v e i d o nacionālu valsti, ko savā laikā ir darījuši krievi, vācieši un citas tautas, lietojot apmēram tos pašus līdzekļus un nesasniedzot mērķi, bet arī par šiem līdzekļiem un mērķa sasniegšanu, kā jau atzīmēts, neesmu izteicies. Tātad manā apcerējumā paliek nenoskaidrots, ko poļi panāca.

Nezināmā autora minētās „Polijas kolonijas Ukrainā, Baltkrievijā un Lietuvā" tomēr bija Polijas valsts territorijas a u s t r u m - d a ļ a, ko es tikai konstatēju, neiztirzājot to iedzīvotāju sastāvu. Bez paskaidrojumiem, nosaucot šos apgabalus par kolonijām, daudzus lasītājus būtu pamudinājis jautāt — kur Polijai bija kolonijas, jo parasti ar šo vārdu apzīmē zemes, kas atdalītas no metropoles territorijas un atrodas zināmā attālumā no tās.

P. Dreimanis, Londonā, Ont.

SV. KATARĪNES MAKŠĶERNIEKI PROTESTĒ

Latvijas Amerikā red.:

Žibulēšanas sacensību atreferējumā „Latvijas Amerikā" 23. n-rā, rakstā „Uzvarēja hamiltonieši" kāds nezināms autors sniedzis pilnīgi nepareizas ziņas, ne tikai uzrādot nepareizu izvilkto zivju skaitu, bet arī pārskatījies, minot sacensības uvarētājus.

Sarunā ar Sv. Katarīnes mednieku un makšķernieku kluba pr-ku Jāni Jundzi, un skatot cauri sacīkšu protokolu, konstatēja sekojošo:

16. martā uz Simko ezera ledus Gilfordas tuvumā notika draudzības sacīkstes žibulēšanā, piedaloties Toronto, Hamiltonas un St. Katarīnes latviešu klubiem. Sakarā ar iepriekšējo vienošanos, sacensībā bija izcīņā ceļojošais kauss, kuŗa iegādes izdevumus sedza visi 3 klubi. Šī iegādātā balva pāriet tā kluba īpašumā, kas to izcīnījis 3 gadus no vietas vai 5 gadus ar pārtraukumiem. Sacīkšu norisi traucēja nelabvēlīgie laika apstākļi. Katrs klubs startēja ar 9 dalībniekiem. Sacensību laikam beidzoties, dalībnieki ieradās pie rezultātu izvērtēšanas komisijas, kuŗā darbojās visu 3 minēto klubu pārstāvji. Sacīkšu vadība (rotācijas kārtībā) šogad atradās Sv. Katarīnes mednieku un makšķernieku kluba izkārtojumā. Rezultātus sakopojot, izrādījās, ka visi 27 dalībnieki kopā izvilkuši 901 asari, no kuŗiem 584 varēja uzrādīt Sv. Katarīnes kluba vienība, izcīnot 1. vietu un ceļojošo kausu. Otrajā vietā ierindojās hamiltonieši ar 267 izvilktajiem asariem, bet trešajā vietā palika Toronto klubs.

Žibulētājs

JAUNIEŠI APLIECINA SAVU PIEDERĪBU PIE LATVIEŠU TAUTAS

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības vadītāju 2. konference Milvokos 16. un 17. martā

ASV latviešu trimdas saime ar lielu interesi seko Amerikas latviešu jaunatnes apvienības darbam, kas pēdējos gados uzrādījuši lielu rosmi ne tikai latviešu jaunatni interesējošos jautājumos, bet arī visās latviešu kultūras un sabiedriskās dzīves attīstības lietās. Jaunatne nav samierinājusies ar vispār pieņemtām normām, bet pati meklē un pēti ceļu, kāds tai būtu ejams, lai rastu piemērotu veidu mūsu mērķu sasniegšanai. Viens no darbības pamatprincipiem ir savas tautas piederības apziņas saglabāšana jaunatnē, un šai virzienā svarīgu un nozīmīgu darbu var veikt katrs latviešu jaunietis savā apkārtnē, savā jauniešu pulciņā.

Vadoties ar šādiem atzinumiem, ALJAs valde pārmaiņus rīko jaunatnes vadītāju konferences lielākajos latviešu centros. 16.-17. martā tāda notika Milvokos. Tā bija plašākā un rosīgākā šāda veida sanāksme.

Konferencē piedalījās 37 jaunieši: 17 no Čikāgas, 9 no Kalamazū, 9 no Milvokiem un 2 no Indiānāpoles.

Konferenci atklāja ALJAs valdes loceklis J. Peniķis, savā uzrunā pieskardamies tām problēmām, kas gaida atrisinājumu. Sveicot konferences rosīgos un aktīvos jaunatnes pārstāvjus, no kuriem daudzi mērojuši tālu ceļu, lai būtu draugu un domu biedru vidū, runātājs pateicās visiem klātesošiem par pašaizliedzību kopējā darbā, lūdzot ikkatra atbalstu vēlamo mērķu sasniegšanā.

Ar rakstu konferenci sveica ALJAs valdes priekšsēdis V. Nollendorfs. Konferences ievadā pazīstamais vēsturnieks Dr. E. Andersons sniedza divus laikmetīgus un saistošus priekšlasījumus par vispārējām politiskām problēmām un starptautisko stāvokli patlaban.

Plašākā konstatējumā Dr. E. Andersons pieskārās tiem starptautiskajiem spēkiem, kas tagad veido pasaules politisko seju un atsevišķo valstu lomu starptautiskajā situācijā. Priekšlasījumi bija ļoti interesanti, kādēļ arī izraisījās raitas debates, kurās piedalījās daudzi konferences dalībnieki.

Šī konference bija veltīta politisko jautjumu pētīšanai un jaunatnes uzdevumu noskaidrošanai valstisko pienākumu pildīšanā.

A. Ruņģa ierosinājumā izraudzīja attiecīgās vadītājas personas ALJAs pulciņos, kuru uzdevums būs rūpēties par valstisko problēmu pētīšanas grupu organizēšanu. **Lai sagādātu materiālus šīm grupām, kā arī veicinātu vispārēju latviešu jaunatnes informēšanos par šiem jautājumiem, konference lūdz visus latviešu politiskos un sabiedriskos darbiniekus neliegt ALJAs valdei materiālus šī pasākuma veicināšanai.**

V. Muižnieks referēja par pozitīvo pieeju jaunatnes darbam, paužot konferences dalībnieku vienotu nostāju un noskaidrojot jaunatnes vadītāju darbības taisni.

Pirmās darba dienas nobeigumā konferences dalībniekus uzņēma Milvoku jaunatne. Pie kopīga vakariņu galda viesi un mājinieki noskatījās DV tautas deju trupas priekšnesumos, kā arī lielgaidu deju gaumīgajā demonstrējumā, kas skatītājus ļoti iepriecināja. Viesi un vietējā jaunatne pavadīja vairākas stundas kopīgās latviešu dziesmās un dejās. Beigās Ausma Ozola krēslainajā telpā teica jaunatnei savu dvēselīgo kamīna stāstu par rudzupuķi, kas apklusušo jaunatni ietina Zilā kalna sapņainajā migla... Žēl, ka vecākiem „jaunekļiem" nebija atļauts to noklausīties. Varbūt viens otrs tad saprastu, ka ne tikai dālderi ir zelts . . .

17. martā darbu ievadīja ar rīta lūgšanu, kam sekoja Dr. E. Andersona referāts par politiku Latvijas republikā un K. Sventecka apskats par trimdas politisko dzīvi un politiskajiem nogrupējumiem. Abus priekšlasījumus konferences dalībnieki izdebatēja un noskaidroja jautājumus.

Interesantākais darba cēliens bija paneļa diskusijas par latviešu jaunatnes uzdevumiem politiskajā laukā. Tajās piedalījās K. Sventeckis, L. Streips un J. Peniķis. Pēdējais aizstāvēja viedokli, ka trimdā latviešu jaunatnei pilnīgi jāiesaistās jau pastāvošajās politiskajās partijās. K. Sventeckis aizstvēja zelta vidus ceļu, uzsverot, ka jaunatnei nav jāiet pilnīgi veco politisko partiju vadībā, bet jāinformējas un pašai jābūt skaidrībā par politiskās attīstības norisi. Turpretim L. Streips atzina, ka jaunatnei pilnīgi jāizvairās no jebkādas saskares ar politiskajiem jautājumiem un tai nav vajadzīgs iekļauties politikā, nezinot tās attīstību nākotnē.

Konferencē plašāki pārrunāja jautājumus par pretkomūniskās darbības aktivizēšanu un jaunatnes lomu šai darbā.

Bez tam iztirzāja arī citus jaunatnes darbību skarošus jautājumus.

Konferences dalībnieku vidū redzēja ALJAI draudzīgās Daugavas Vanagu organizācijas darbiniekus DV ASV valdes locekļus V. Aparjodu un Edg. Peniķi, redaktoru R. Čaku u. c.

(Nobeigums 4. lpp.)

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ANDREJS EGLĪTIS AMERIKAS LATVIEŠU PILSKALNOS

Dzejnieks Andrejs Eglītis ir daudzināts par uguns vārdu teicēju. Bet jau tad, kad Eglītis apmeklēja mūsu tautiešus Austrālijā, mūsu „austrālieši" rakstīja, ka viņiem pie Eglīša visvairāk patikusi nopietnība un vārdu rimtums.

Kad Andrejs Eglītis ieradās ASV, sagaidītāji ievēroja, ka dzejnieka blondie mati sākuši nosirmot. „Pēc Austrālijas brauciena man veselas matu šķipsnas kļuva sirmas" — teica iztaujātais Eglītis. Viņš nes daļu no savas tautas drūmā likteņa un ar katru braucienu pa trimdas pilskalniem salasa sevī trimdinieku dvēseļu smago nemieru: kur tik ilgi kavējas brīvība?

⁂

Pēc Andreja Eglīša runas Bostonā kāds bij. Latvijas ministrs jautā viesim: kādēļ viņš ne ar vārdu nav pieskāries Amerikas ārpolitikai, kā faktoram Latvijas atbrīvošanas centienos? Andrejs Eglītis atbild: „Es te esmu viesis un kā tādam man nepieklātos kritizēt ASV ārpolitiku." Uz kāda jaunieša jautājumu, vai Amerikas Balss raidījumi uz Latviju no trimdinieku viedokļa ir atzīstami par apmierinošiem, dzejnieks rimti atbildēja: „Mēs varam tikai izteikt savas vēlmes, bet bez kritikas."

Vašingtonā Andrejam Eglītim bija intervija Amerikas Balsī, ko pārraidīja uz Latviju. Uz jautājumu, kā Jums patīk ASV? Andrejs Eglītis atbildēja: „Man patīk ASV, jo tā ir valsts, uz kuru apspiestās tautas var paļauties." Tomēr uz Laviju pārraidītās atbildes saturs bija pārgrozīts tā: „Man patīk ASV, jo tā ir valsts, uz kuru apspiestās tautas var cerēt."

⁂

Bruno Kalniņš taču laikam ļoti populārs ASV un tieši pilsoniskās aprindās. Gandrīz katrā latviešu kolonijā uz Andreju Eglīti birst jautājumi par Bruno Kalniņu un viņa lomu trimdā. Kāds tautietis Filadelfijā pat teicis, ka viņš gribētu linčot bijušo politisko ģenerāli. Uz to Andrejs Eglītis atjautīgi atbildējis: „No tā Jums nekas neiznāks, jo kad es braucu pa Austrāliju, tad tur bija tik daudz Bruno Kalniņa linčotāju, ka Jūs pie linčošanas nemaz netiksit klāt."

⁂

Dažreiz Andrejs Eglītis uz gariem jautājumiem atbild tikai ar nedaudziem, bet ļoti spēcīgiem vārdiem. Tā Bostonā preses konferencē uz The Christian Science Monitor līdzstrādnieka garu jautājumu, vai ilgojas okupācijas gados tomēr komūnisma indoktrinācija nav atstājusi kādu nelabvēlīgu iespaidu uz latviešu jaunatni, Eglītis pārsteidza amerikāņu žurnālistu ar asprātīgu atbildi: „Latvijā ir populārs teiciens: Kur vismazāk ir komjauniešu? — Komjaunatnē!"

⁂

Andrejam Eglītim ir īpats stils. Arī vēstuļu uzrunās tiem, kas strādā tautas labā, viņa iemīļotā uzruna trimdas 13. gadā ir: „Suminu . . kas vēl cīņas par Latviju."

Savā braucienā pa Ameriku Andrejs Eglītis nevar izvairīties no sumināājumiem, kā dzejnieks un cīnītājs par Latviju.

Andrejs Eglītis par to tagad sērīgi saka: „Dzirdot šos lielos un suminātājus vārdus, es nedrīkstu vairs staigāt pa zemes virsu. Un ja man būtu jāveic visi tie vēlējumi, ko no manis gaida, tad man būtu jānošaujas — to var tikai viss cīnītāju pulks!"

Un Andrejs Eglītis drošina, ka cīnītāju pulks par Latviju vēl ir liels — nedz asimilācija, nedz kildošanās vēl nekādu ļaunumu nevar izdarīt.

⁂

Par asimilāciju runā daudzi. Jaunatne tur ir uzmanības centrā, jo tur jaunatnei galvenā loma.

Kādas dzejnieces meita apprecējusies ar svešstautieti, nepaklausot mātes lūgumam to nedarīt. Māte esot ar vecmodīgiem uzskatiem, teikusi meita, un ātri apprecējusies.

Bet arī tas vēl nav nekas, notiek lietas trakākas," — teica kāds cits. „Kāda Latvijas bij. valstsvīra mazmeita iemīlējās latvietī un gribēja apprecēties ar to, bet māte nikni pretojās. Meitai esot jātaisa Amerikā lielāka karjēra un būtu jāapprec kāds bagātnieks."

Meitene arī šinī gadījumā nav klausījusi māti un apprecējusi izredzēto latviešu zēnu. Meitene gribēja palikt „vecmodīga".

Tik slikti nemaz nav ar mūsu jaunatni. Tā ir, tomēr labāka, nekā mēs dažreiz domājam.

Saturns

Trimdinieku pārdomām

LIETAS, PAR KURĀM GRŪTI RUNĀT

Mūsu trimdas ikdiena arvien vairāk sāk atšķirties no tās dzīves, ko daudzina laikrakstu ievadrakstos un par ko dzirdam svinīgās runās un vēstījumos. Ir daudz tādu gadījumu, kur tikai ar druscin labas gribas un takta varētu viegli novērst daudz sarūgtinājumu un grūtību.

Visi mēs esam pietiekami dzirdējuši runātājus, kas dažādos svinīgos brīžos ar lielu patosu piemin mūsu brīvības cīņas un tās varoņus, bet vai esam īsti painteresējušies, kāda ir viņu dzīve trimdā? Konkrētā gadījumā domāju par lāčplēšiem un kalpakiešiem, kas šodien jau ir stipri gados un pārtiek no sociālā pabalsta un rentēm. Vīri, kas savā laikā Nāves salā Tīreļpurvā un Ložmetēju kalnā ar savām asinīm maksāja par katru atbrīvoto pēdu zemes, šodien, visu aizmirsti, vegetē kaut kur nomalē mazā istabiņā.

Tiesa — dažreiz organizācijā ievajagās kādu, kas sarīkojumā varētu stāstīt par aizgājušo dienu cīņām, — tad viņus laipnā kārtā uzmeklē un pat nogādā uz sarīkojuma vietu, lai kā kādu mūzeja retumu parādītu tautai. Pēc tam viesi atkal „ieliek atpakaļ naftalīnā", lai neliktos zinis līdz nākošai reizei.

Bet tieši viņiem ļoti interesētu dažādie latviešu sarīkojumi, bet tie maksā naudu, un naudas, lūk, šiem cilvēkiem nav. Ja nu vēl uzbrūk kāda slimība un ir jāpērk zāles, tad budžets ir vienkārši nesabalansējams. Bet kad šai laikrakstā rakstā bija minēts, vai nevarētu smagākajos gadījumos ķerties pie mūsu valsts bloķētiem līdzekļiem, tad tūlīt atradās daži, kas par tik „nekaunīgu" domu šausmīgi uztraucās. Kā suņi mēs uzmanām savu siena kaudzi un ļaujam cilvēkiem aiziet bojā mūsu acu priekšā, ko tomēr var saukt tikai par lēnu badā nāvi. Tik ir norūpējušies par mūsu valsts mantu. Vai tās nebija tik ļoti mūsu kapavīru asinis un kauli, ar ko pirkām mūsu valsti? Par kādiem līdzekļiem šodien ārstēt mūsu lāčplēšus un invalīdus, ja mums būtu pašiem savā valsts?

Un ja nu mēs, teiksim, kādus pāris 10.000 „izsaimniekotu", tad vai tad nākotnes Latvija būtu ar to jau nabagāka padarīta? Vai Vācija nesamaksāja visus Hitlera laikā notikušos pārkāpumus līdz pēdējam fenigam? Ja jau pasaulē kādreiz kārtība tiks ievesta, tad, jāpieņem, ka arī Staļina un Chruščeva rēķinus kādam būs jāmaksā.

Bet gadījumā, ja tāda kārtība vispār vairs netiktu nodibināta, tad vai tad latviešu izcelsmes amerikāņi, kanadieši, austrālieši un citi tiešām sadalīt šo naudu?

Un beidzot — cik tad šo varoņu mums vispār ir pāri palicis? Viens pēc otra tie pievienojas slavenajiem dvēseļu pulkiem, lai mūs vairs „neapgrūtinātu" ar savu klātieni . . .

Patiesībā mēs neesam ne ļauni, ne nocietināti — mums tikai gauzam maz laika tik sīkām lietām. Kāpēc mūsu organizācijas nevarētu saprasties un izsniegt viņiem goda kartes, kas viņus vismaz atbrīvotu no iecejas maksas visos sarīkojumos? Tukšu krēslu jau sarīkojumos netrūkst, un jādomā, ka nevienam pārmērīgi zaudējumi ar to necelsies, ja kādā no viņiem apsēdēsies kāds vecs vīrs, kas kādreiz tāpat kā mēs visi bijis jauns un stiprs, un kas savā laikā savu jauno dzīvību bez apdomāšanās metis pret durkļiem, lodēm un dzeloņdrātīm, lai mēs varētu dzīvot brīvībā.

Kāpēc mūsu jaunatne viņus kādreiz nevarētu atcerēties kaut tikai ar latvisku labdienu un pavisam vienkāršu dziesminu? Neaizmirsīsim, ka vecie cilvēki ir vienīgie, kas visā pilnībā trimdu kā tādu arī izjūt. Nesarūgtināsim viņu mūža vakaru un būsim vismaz smalkjūtīgi.

V. Grants

MASKAVAS FANTASTISKI UZBRUKUMI ZVIEDRIJAI

MASKAVA APSŪDZ ZVIEDRIJU, KA TĀS NOLŪKS ESOT SATRIEKT PADOMJU VARU, LAI ATBRĪVOTU BALTIJAS VALSTIS. — KĀ UZ TO REAĢĒ ZVIEDRU VALDĪBA UN PRESE? — VAI MASKAVAS ABSURDIE UZBRUKUMI LIECINA PAR TERRORA PIEŅEMŠANOS BALTIJĀ?

Droši vien, arī kanadiešus jau ir aizsniegušas ātrās radio ziņas par Maskavas uzbrukumiem Zviedrijai. Taču šis jautājums tik cieši saskaras ar Baltijas valstu un tautu brīvības lietu, ka mums svarīgas visas detaļas šajā Maskavas „akcijā".

Vēstule no Stokholmas

Kā zināms, 7. martā Zviedrijas sabiedrību pārsteidza Maskavas protesta notas iesniegšana Zviedrijas sūtniecībai Maskavā, ko ārlietu ministrija publicēja.

Fantastiskajā notā valdība apsūdz neitrālo Zviedriju, ka tā jau ilgus gadus gatavojusi apvērsumu padomju valstī, šajā nolūkā organizējot sistēmatisku spiegošanu. Notā sacīts, ka attiecīgo padomju iestāžu rīcībā esot „ticami pierādījumi" par to, ka Zviedrijas izlūkošanas dienests gadiem ilgi bijis subversīvā darbībā pret Padomju Savienību, un 1956. gada decembrī zviedru spiegs Endels Mumms apcietināts brīdī, kad tas tieši meklējis radio satiksmi ar attiecīgu informācijas iestādi Stokholmā.

Jau agrāk padomju iestādes bijušas uz pēdām kādai grupai, kas, zviedru izlūkošanas iestāžu sagatavota, nosūtīta uz padomju zemi spiegošanas udevumu veikšanai. Bez minētā Mumma apcietināti vēl 13 zviedru izlūkošanas dienesta aģenti.

Tālāk padomju notā tiek melots, ka pēc šo aģentu apcietināšanas noskaidrojies, ka zviedru izlūkošanas dienests jau gadiem ilgi sūtījis uz padomju zemi savus aģentus, kurus šīm vajadzībām vervējusi igauņu „brīvības padome", kas atrodoties Zviedrijā. Stokholmā un tās apkārtnē aģenti koncentrēti zināmās vietās, kur tos apmācījuši zviedru izlūkošanas dienesta virsnieki, sagatavojot tos attiecīgai darbībai. Pie apcietinātiem atrastas radio stacijas, šifras, ieroči, viltoti padomju dokumenti un citi spiegiem nepieciešami piederumi, kas ražoti Zviedrijā, bez tam lielas padomju naudas summas kā arī daudzas vērtslietas, kas būtu pārdodamas Pad. Savienībā. Nopratināšanā apcietinātie uzdevuši arī zviedru virsnieku uzvārdus, kas viņus apmācījuši, kā arī adreses un apmācības grupu atrašanās vietas. Izmeklēšanas esot pabeigtas, un vainīgajiem piespriesti „dažādi cietuma sodi".

Tiešām, tiek arī minēti daži zviedru virsnieku vārdi, bet zviedru aizsardzības štābs paskaidro, ka tādu viņu dienestā nav bijis un nav. Tāpat Zviedrijā nav tādas „Igauņu brīvības padomes".

Zviedrijas ārlietu ministrijas vispirmā atbilde bija, ka padomju notas saturs ir bezjēdzīgs un ka valdības atbilde jau drīzā laikā nav gaidāma.

KOMENTĀRU BRĪNUMS MASKAVĀ

Turpretī Maskavā un visā Pad. Savienībā, bet sevišķi Rīgā un Tallinā Maskavas nota tiek „komentēta" simts variācijās, apsūdzot arī amerikāņu iestādes, kuru uzdevumā zviedru izlūkošanas dienests īstenībā rīkojies, vienā laidā minot arī it kā jau minētās „Igauņu brīvības komitejai" piederošos igauņus, kur kopā minēti Reijs, Latiks, Laretejs u. c., kas nekad nevienā organiācijā nav darbojušies.

Saprotams, ka arī zviedru prese par jautājumu plaši raksta, pārbauda Maskavas minētās personas, noskaidrojot Krievijā it kā tagad apcietināto un no Zviedrijas aizsūtīto igauņu personības u.t.t.

Kā paskaidro no igauņu iestāžu puses, dažas no boļševiku notā minētām personām tiešām Zviedrijā bijušas četrdesmitajos gados, bet nelegāli devušās atpakaļ uz Igauniju, lai mēģinātu glābt tur palikušos piederīgos, bet neviens no nelegāli pārbraukušajiem uz Zviedriju atpakaļ nav atgriezies, turpreti tagad figurē kā „Zviedrijas izlūkošanas dienesta apmācīti" aģenti, kas it kā tikai nesen būtu nosūtīti uz padomju valsti spiegošanai . . . (Arī mums, latviešiem, ir zināmi vairāki tādi gadījumi, kad trimdas pirmajā laikā daži uzņēmīgi vīri, kas bija nokļuvuši Zviedrijā, devās atpakaļ uz Latviju, lai glābtu savējos vai vispāri dzimtenē smagi apdraudētos).

IPAŠA LOMA PIEŠĶIRTA BALTIEŠIEM

Dabiski, ka zviedru sabiedrība jautā: kādā nolūkā Maskava šo bezjēdzīgo notu iesniegusi?

Par to diezgan nepārprotami var spriest pēc tā, kā Maskavas notu „komentē" zviedru komūnistu laikraksts „Ny Dag", kas 8. marta ievadrakstā visu uzbrukumu smagumu vērš pret Zviedrijā dzīvojošiem baltiešu trimdiniekiem, rakstīdams, ka visa šī spiegošanas un apvērsuma gatavošanas lieta esot baltiešu organizēta amerikāņu imperiālistu uzdevumā. Tātad baltiešiem un Baltijai šajā sakarā Maskava piešķir kādu sevišķu svaru.

Taču tas nav vienīgais Maskavas notas nolūks. Šķiet, ka to ir vairāki.

Maskavas acīmredzamais nolūks ir bijis pretuzbrukums Zviedrijai par to, ka tā atklājusi vienu Maskavas spiegu lietu pēc otras, jo atkal nesen — 12. martā — iztiesāja lietu pret turku tautības Maskavas spiegu Zartariānu. Bez tam Maskavai bija svarīgi — vismaz pašu zemes iedzīvotāju maldināšanai — ar savu notu mazināt arī boļševiku apcietinātā un tagad par mirušu pieteiktā zviedru diplomāta Valenberga lietas iespaidu.

MASKAVA APSŪDZ ARĪ AMERIKĀŅUS

Ka Maskava ar savu notu ievērojusi arī pasaules lielās politikas intereses, rāda tas, ka notā, bet sevišķi notai sekojošos padomju preses un radio komentāros par spiegu sagatavošanu, tiek apsūdzētas arī ASV, kas „sistēmatiski sagatavojot apvērsumu padomju valstī." Te jāatcerās, ka vēl nesen — 6. februārī — Maskavā tika sarīkota kāda „preses konference", tai stādot priekšā it kā bijušus Sav. Valstu aģentus, kas šajā preses konferencē „atklāja", kā viņi sagatavoti šai spiegošanas un apvērsuma rīkošanas darbībai.

BAILES NO ZIEMEĻU BLOKA

Pēc tam pēc notikumiem Polijā un Ungārijā pag. gada oktobrī un novembrī (kas nebūt nav vēl izbeigušies) padomju valdība ļoti smagi zaudēja „Ženēvas garā" meistarētā varenības un miermīlības prestiža ziņā: Eiropa sāka ciešāk saslēgt savas rindas, un arī Skandināvijas valstīs arvien skaidrāk sāka atskanēt balsis par ciešāku vienošanos Ziemeļu blokā. Helsinkos notika ziemeļvalstu konference. Maskava tūdaļ izdarīja spiedienu uz Somijas valdību un panāca, ka Somijas valdība kļuva visai rezervēta pret Ziemeļu bloka ideju. Maskavai bija pamats domāt, ka tāds bloks tomēr kaut de facto realizēsies un ka tajā var dominēt Atlantika savienībai piederošās Dānija un Norvēģija. Nu vajadzēja no bloka atbaidīt lielāko Skandināvijas valsti — Zviedriju.

Nav nejaušība, ka sakarā ar Maskavas notu Zviedrijai tiek smagi uzbrukts arī Dānijai. Bet vēl skaidrāku liecību šajā ziņā nodod ziņa, ka Skandināvijas komūnistu partijas, cieša sakarā un saziņā ar Maskavu, pēdējā laikā attīsta ārkārtīgu aktīvitāti, ievadot plašu propagandas kampaņu Skandināvijā. Kā no informētiem avotiem zināms, ievērojamais somu komūnists Riēme bijis arī Stokholmā, kur Skandināvijas komūnistu pārstāvjiem nodevis jaunas Maskavas pavēles par kombinētas „miera un iebiedēšanas" akcijas sarīkošanu, lai panāktu Dānijas un Norvēģijas izstāšanos no Atlantika savienības, stiprinot neitrālisma tendences Skadināvijā. Tādā nolūkā šīs valstis būtu iebiedējamas ar brīdinājumu, kā gadījumā, ja tās saņemtu no Sav. Valstīm atomieročus, tad tās pašas var kļūt par atomuzbrukuma upuriem.

Tādēļ zviedru laikraksts „Dagens Nyheter" nāk pie atzinuma, ka Zviedrijas oficiālā politika — ar atturēšanos no Atlantika savienības iegūt Padomju Savienības uzticību — ir piedzīvojusi savu fiasko, ko sevišķi nepārprotami pierāda šī Maskavas nota.

BALTIJAS JAUTĀJUMS

Maskavas nota Zviedriju apsūdz par subversīvu darbību, kas, pēc Maskavas terminoloģijas, nozīmē kā rīcību, kas vērsta pret pašu padomju režīmu, **tā arī darbību, kuras nolūks no Padomju Savienības atskaldīt zināmas tās territorijas daļas. Tā notā izteikto apsūdzību izprot kā „Dagens Nyheter" (6. marta ievadrakstā), tā arī „Svenska Dagbladet" (8. martā), pie kam pēdējais no minētiem laikrakstiem uzsver, ka viņiem tiešām ļoti gribētos redzēt Baltijas valstis brīvas.**

Tūdaļ sakarā ar Maskavas notu kāds M. Jurjevs brīdina Latvijas

(Nobeigums 8. lpp.)

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņa pilnsapulce notiks 5. aprīlī, plkst. 8 vakarā Rainbaw Garden telpās, 1959 W. Armitage. Neierodoties kvorumam noteiktā laikā, pusstundu vēlāk turpat notiks pilnsapulce, kura būs pilntiesīga pie katra biedru skaita. Darba kārtība: Sapulces vadības vēlēšanas un iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana; valdes ziņojums, literārās sekcijas un revīzijas komisijas ziņojumi; valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas; eventuāli statūtu grozījumi; pārrunas par pretkomūnistisko cīņu un starptautisko vakaru un dažādi jautājumi. Pulciņa valde atgādina, ka vairāk kā jebkad šoreiz cer redzēt visai kuplu sapulces dalībnieku skaitu.

15. marta vakarā ČLJ pulciņa dalībnieki pulcējās Rainbow Garden zālē, lai noklausītos E. Sprūdes, L. Streipa un K. Vanaga stāstījumus par Zemgales vēsturi, brīvības cīņām un tautas darbiniekiem. Vakaru kuplināja paši jaunieši ar dziesmām un deklamācijām, bet Dzelmju deju kopa ar latvisku deju uzvedumiem.

Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņš kopā ar DV apvienību ar lielu prieku sagaidīs ierodamies Čikāgā Latvijas nacionālā fonda Zviedrijā priekšnieku un Kurzemes cīņu dalībnieku, dzejnieku Andreju Eglīti, kurš ieradīsies 13. aprīlī un Lane technikuma zālē (Addison and Western) nolasīs referātu un vairākus savus jaunākos darbus. Sākums plkst. 8 vakarā.

Čikāgas jaunatnes pulciņa dalībnieki ierosinājuši rīkot Starptautisku vakaru ar citu trimdas tautu jauniešu piedalīšanos. Tādā veidā iniciātori cer gūt labāku kontaktu ar citu tautu trimdas jauniešiem.

Antiboļševistiksai bloks paredzējis septembrī Čikāgā rīkot pretkomūnistisku izstādi, kādam nolūkam pulciņš paredzējis ziedot zināmu summu no pulciņa līdzekļiem, principā noraidot ziedojumu vākšanu ar lapiņām. Draudzīgā aicinājuma atcerei pulciņš dāvināja Čikāgas latviešu skolai Dunsdorfa Deviņvīru spēks. K.

ČLJ pulciņa valde, atzīstot vajadzību uzturēt dzīvas latviešu tradīcijas un kora māku, aicina pulciņa biedrus pieteikties jebkurā no šiem koriem: jauktā korī Daugava, kura mēģinājumi notiek katru piektdienu plkst. 19,30, Association house, 2150 W. North Ave; Ciānas draudzes korī ar mēģinājumiem katru svētdienu plkst. 12, 5015 W. Ferdinand, un vīru korī Daugavieši, katru otrdienu plkst. 19,30, arī Association house. Visi trīs kori paredz braukt maija beigās uz Dziesmu svētkiem Kanadā. Bez tam daugavieši iestudē maija sākumam koncertu un rudenī, iespējams, viesosies Bostonā.

Braucienu uz 2 latviešu Dziesmu svētkiem Toronto 1. jūnijā organizē H. Riekstiņa vadītais apgāds Dzimtā zemē. Brauciens notiks Greyhound autobusos, pie kam paredzēta arī Niagāras ūdenskritumа apskate. Brauciena maksa turp un atpakaļ $21,25 no personas. Tuvāka informācija un braucēju reģistrācija pie brauciena vadītāja, tālr. ME 7-2188 katru vakaru no plkst. 7—0, izņemot piektdienas un sestdienas.

Visai rosīgu darbību attīstījusi Otto Krolla teātra aģentūra. 7. aprīlī Hull house elpās viesosies Milvoku teātris ar Annas Brigaderes Pie latviešu miljonāra. Lugā darbojas 20 personas, režisors V. Krūmiņš. Izrādi Milvokos ar lielu interesi noskatījušās ap 600 personu.

Otto Krolla jaunatnes ansamblis uzsācis iestudēt K. Ķezbera „Usmas zēnu dēkas" Režisore — I. Sīmane.

Latviešu tenors V. Salna piedalīsies Verdi operas Rigoleto izrādē lietuviešu valodā š. g. 30. un 31. martā Maria High school telpās.

KALAMAZŪ

16. martā pie 75. Jelgavas skautu vienības ieradās vietējais apgabala skautu priekšnieks H. Bordens. Pēc skautu un gaidu mītņu inspekcijas viņš teica, ka šāda veida mītnes tik gaumīgā un patīkamā iekārtojumā redzot pirmoreiz. Viņš piedalījās vecāku padomes un skautu vadītāju sanāksmē. Pēc īsas uzrunas, apgabala pr-ks pasniedza 75. Jelgavas skautu vienībai, kā apgabala labākai vienībai par darbu un panākumiem — goda zīmi, kuru parakstījis ASV prezidents Eizenhauers. Bez tam viņš piestiprināja visas vienības pulciņu karogiem balto karoga lentu.

17. martā Kalamazū ungāru tautības iedzīvotāji rīkoja Ungārijas valsts svētku atceri, to ar savu klātieni bija pagodinājis pilsētas galva Allens. No latviešiem bija aicināti visu organizāciju pārstāvji. Apsveikumu latviešu organizāciju vārdā teica Latviešu b-bas pr-ks J. Salna. Ungāriem ar latviešiem izveidojušās sirsnīgas attieksmes jau no pag. gada, kad Jaunatnes kopa ar DV apvienību Kalamazū rīkoja demonstrācijas.

Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes Kalpaka piemiņas dievkalpojumā piedalījās DV apvienība, stāvot goda sardzē pie Latvijas karoga.

Bēden Paula un skautisma 40 gadu atceres vakaru rīkoja 75. Jelgavas skautu un 8. Gaujas gaidu vienības. Par Beden Paulu referēja A. Kaugars, par 40 gadiem skautismam — skautu vadītājs J. Ķesteris, bet par 35 gadu gaidu darbību stāstīja — Juta Grīnberga. Dižskauti rādīja gaismas bildes no vasaras un ziemas nometņu dzīves. Skautu vienība pašreiz gatavojas lielajai apgabala pavasara nometnei.

Prāvests J. Kullīts 7. aprīlī viesosies Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzē un piedalīsies šīs draudzes dievkalpojumā.

Daugavas Vanagu apvienības 5 gadu darbības atceres svētki notiks 6. aprīlī Recreation Park telpās, tur arī dzejnieks Andrejs Eglītis lasīs priekšlasījumu.

17. martā Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzei notika gadskārtējā pilnsapulce, kuru ievadīja māc. A. Piebalgs ar īsu lūgšanu un izsakot prieku darboties draudzē, kurā tik liela vienprātība baznīcas lietās. Draudzes pr-ks J. Gailis raksturoja pag. gada darbību kā lielāko sasniegumu, izceļot noorganizēto bērnu un jauniešu audzināšanu kristietības garā un grandiozo draudzes locekļu atsaucību ērģeļu iegādē, kad tik īsā laikā draudzes locekļi sazīmēja visu vajadzīgo summu (ap $4.000,00). Sekretāre Kalniete ziņoja, ka pag. gadā notikušas 2 pilnsapulces, 6 padomes sēdes un 17 valdes sēdes, draudzē 461 loc. Pērminderu pārskatā minēts, ka notikuši 40 dievkalpojumi, kurus apmeklējuši 5748 baznīcēni, jeb 143 apmeklētāju katrā dievkalpojumā, kollektēs ieņemts $1808,84 jeb caurmērā katrā kollektē $45,22. Bērnu dievkalpojumus un ticības mācības stundas apmeklē 65 bērni. Pašpalīdzības fondā uzkrāti $1083,63, kā ziņoja pr-dis K. Brūveris. Par dāmu komitejas darbību pārskatu sniedza pr-ce E. Birzniece; sarīkoti 3 sarīkojumi un veikti daudzi aprūpes darbi. Par skautu vienības darbību ziņoja vecāku padomes pr-dis J. Zands, bet par draudzes nama stāvokli J. Sēja. Pēc revīzijas komisijas pr-ža ziņojuma pag. gadā pavisam kopā skaidrā naudā ieņemts $12.492,22, mantās (altāra trauki un svečturi) $507,88. Kopējās bilances summa $27.091,39, draudzes kapitāls $17.731,62 (nama ilgtermiņa parāds $9.359,77). Pag. gada kapitāla pieaugums ir — $7.756,72. Draudzes darbība atzīta par priekšzīmīgu un pr-dis J. Šķerbele darbiniekiem izteica atzinību. Nākošā gada budžetu pilnsapulce pieņēma $6.400,00 apmērā. Nelielas debates izraisīja jautājums par gaidāmo Čikāgas draudžu konferenci, kurā būs jautājums par latviešu baznīcas tiesisko stāvokli. Pilnsapulces vienprātīgs atzinums: draudzei jāturas arī uz priekšu pie Latvijas baznīcas satversmes un kārtības.

Sapulci nobeidza lielā vienprātībā ar draudzes priekšnieka izteikto pateicību draudzes locekļiem par lielo brīvprātīgo ziedošanās gribu, kad caurmērā katrs draudzes loceklis pag. gadā baznīcai devis $40,00.

ROČESTRA (N. Y.)

Pag. svētdienas dievkalpojumā, ko vadīja draudzes māc. T. Ziraks, amatā ieveda jaunievēlēto draudzes valdi, dāmu komitejas valdi un revīzijas komisiju. Draudzes valdē šogad darbosies J. Lejnieks, J. Karlsons, P. Kļaviņš, J. Kalniņš, Austra Vilks, Ed. Reimanis un A. Reimanis.

Latviešu jauktais koris Līga diriģenta A. Dzeņa un M. Bergmaņa vadībā rosīgi pošas dziesmu svētkiem Kanadā. Mēģinājumi notiek ik svētdienas, un kora sastāvā daudz jauniešu. Tāpat koris piedalīsies nākamajos dziesmu svētkos Ņujorkā. Aicināti pieteikties jauni dziesmu draugi pie diriģentiem A. Dzeņa, 379 Flint St., vai M. Bergmaņa, 337 Auburn Ave., tel. GLenwood 3-8667 J.

Latviešu sestdienas skolas darbā iesaistījusies N. Krēsliņa, ar ko skolotāju sastāvs palielinājies uz 4. Bērni iedalīti 3 vecuma grupās, un nodarbības notiek stundu pirms kārtējā dievkalpojuma Sv. Pāvila baznīcas apakšējā zālē. Bērnu vecāki laipni aicināti sūtīt savus bērnus svētdienas skolā.

Apzināto tautiešu skaits Ročestrā un apkārtnē ir ap 330 jeb 130 ģimeņu vienības. Materiālo nostabilizēšanos raksturo mājas ieguvēju (45%) un auto īpašnieku (40%) skaits.

Remontējot savu māju, nelaimes gadījumā cietuši J. Mačis ar P. Ostrovski. Abi ievietoti slimnīcā, bet J. Mačis tiktāl jau atlabis, ka ārstējas mājās.

No Zviedrijas uz Pensilvēniju kopš pusgada pārcēlusies Riekstiņu ģimene šais dienā ieradās uz dzīvi Ročestrā. Darba atrašana ģimenes trim pieaugušajiem un Zviedrijā skolotajiem dēliem nav sagādājusi grūtības. Uz dzīvi Ročestrā pārcēlusies arī I. Timrota ģimene, kas pirms pāris mēnešiem ieradusies Sav. Valstīs no Oldenburgas, Vācijā. I. Timrots tūdaļ atradis nodarbošanos Kodaka fabrikā.

As.

CEĻA VĀRDI

Nedomā, ka tavi vārdi un vienīgi tavi ir taisnība.
Sofokls.

★

Patiesa un taisnīga cilvēka sabiedrība vērtīgāka nekā bagātība.
Euripids

★

Trimdas barojas ar cerībām.
Aischils

★

Ticība māca gan kaut ko no tā, ko nemāca jūtekļi, bet nekad pretējo. Ticība stāv tiem pāri, bet nekad pret tiem nesaceļas.
Paskāls

★

Radītais rada ticību radītājam.
Ebnere - Ešenbacha

★

Gudrība ir dzīves pazīšana, bet ne nāves.
Spinoza

KĀDS RĪTS AR LATVISKU AUDZINĀŠANU

No augšstāva dvēseles mokās noklausījies Augusts Nopūta

Pigbridžas sniegotajās ielās bija apklusušas auto taures, zem kile dzieni un nemitīgā motoru rūkoņa. Bija nakts, un tikai retu gājēju soļi tumsā liecināja, ka pilsēta nav mirusi, bet atņem elpu nedēļas pēdējās dienas — sestdienas lielajai kaujai.

„Nu — kā rādās? Kādi šie būs?" gulēt ejot Caurums iejautājās sievai par jaunajiem īrniekiem, kas šodien ievadājās viņu mājās otrajā stāvā. „Varēs satikt?"

„Kas par nesatikšanu?" Caurumiša izņēma centu no zekturā un nolika uz galda stūra. „Pati jīkās atklāts un godīgs cilvēks — vecajā vietā vībiem visu to zavodu iztaisījusi Želastībene. Kolīdz tai tas puika pieskrējis, tā vairs nekāda gala — šās bērni čukstēdami vien vairs drīkstējuši stāgāt."

„Un kāds pats?" Caurums gribēja zināt.

„Neredzēju. Nekas liels nevar būt," Caurumiša balss kļuva vienaldzīgāka, „tikai ieteicos, sak, nez vai jūsu kungam patīks, ka mēs abas pa draugam, šī tik pameta ar roku."

„Kur strādā?"

„Nezinu. Laikam jau cilvēks tāpat šo to ir un darās. — Bet bērni gan sprigani: puika deviņu gadu, meitene desmit. Gāja kā adatiņa, kamēr visu sanesa."

„Un kas tur tagad?" Caurums rādīja uz augšas stāvu, no kurienes nāca gan skaļāki, gan klusāki [illegible]

„Televīzn skatās," Caurumiša kušināja. „esi nu mierīgs, šitā mums bija lielā loze. Tikai vārds viņiem ērmīgs — Bābāns."

Sestdienas rītos Caurums parasti gulēja līdz desmitiem. Sešdesmit gadu vecumā kādreiz gribas miera un patīk kārtīgi izstaipīties, [illegible] kad ar brīvo dienu iesākt. Ar vecajiem īrniekiem šai ziņā grūtumu nebija — tie bija kā peles ritiem, ja vien varēja, ilgi gulēja. Vakaros, jā, — tad viņi padzīvojās kādreiz ilgāk, bet tas Caurumu daudz netraucēja — viņš bija darbā līdz pusnaktij.

Bet šajā sestdienas rītā Caurumu pamodināja tāds troksnis kā toreiz, kad Vācijā viesnīcai uzkrita bumba un tā sagāzās.

Viņš uztrūkās sēdus. Aiz sienas virtuvē dzirdēja divas balsis.

„Iev'" viņš sauca, mijkrēslā pelēcībā gultas galā bikses taustīdams. „Iev' — vai viņiem vakar tur trepju galā klavieres nepalika?"

„Ko tu trako?" sieva iebāza galvu pa gulamistabas durvīm. „Kas par klavierēm?"

„Man likās — pa trepēm klavieres nobrauca zemē: ej apskaties, vai tiem cilvēkiem palīdzība nevajaga."

„Neaušojies! Bābānu Robertiņš notecēja bezmentā galošiņas meklēt. Ārā sniegs!"

Caurums nomierinājās — miegā troksnis izliekas skaļāks. Viņš līda atpakaļ gultā.

„Jā sniegs — kur t' šim jādauzās? Nevar sēdēt mājās? Sabridīsies tik!"

„Tāds kā!" Caurumiša kauninā[illegible]. „Es jau teicu — tie cilvēki nav vis šā vai tā; tie savus bērnus sestdienās pašu skolā sūta, par kārtīgiem cilvēkiem audzina."

Caurums noteica aha! un sarāva segu uz augšu. Viņam kārtīgs cilvēks bija tas, kas sestdienās netaisīja lieka trokšņa. Bābānu Robertiņam bija viens punkts par sliktu.

Otrs tūlīt sekoja. Caurums vēl nebija paguvis aizvērt acis, kad no pagraba gar viņa gulamistabas durvīm un augšā skanēja Robertiņa aicinājums:

„Mom! Panāc lejā!"

Pirms Bābāna kundze iznāca kāpņu galā, lai apņēmies ar savu atvasi, viņa vispirms kaut kam ļāva iekrist virtuves izlietnē.

Tad viņa atvaicāja:

„Ko tev vajaga?"

„Mom — te tikai viens rabers!"

„Meklē — jābūt arī otram!"

Ja mātes un dēla saruna nebūtu Caurumam laupījusi divi stundas pelnīta miega, viņš būtu priecājies par savas nama kāpņu telpas nepārspējamo akustiku. Pat Nujorkas Metropolitēna operā tā nevarēja būt labāka. Tagad, turpreti, viņam likās, ka sievas spriedums par Bābāna kundzes atvasītēm bijis pārsteidzīgs. Ilgi viņš tomēr nedabūja savu likteni pārdomāt, jo augšas stāvā kāda cita balss vannas istabā mātei vēstīja:

„Mom, — Robis izspiedis visu tūspesti! Ar ko lai braše zobus?"

Robertiņš sūdzību — tās pašas labās akustikas dēļ — bija dzirdējis un, kaut arī vēl pagrabā dzenā-

„Mom! Airin man splauj virsū!" Robertiņš izpauda māsas aizstāvēšanas taktikas noslēpumu.

Steidzīgi soļi augšas stāvā liecināja, ka Bābāna kundze dodas no virtuves uz karstā kara piemeklēto telpu.

„Kas te notiek?!" viņa gribēja zināt, lai gan pat Caurumam stāvu zemāk par to nebija ne mazāko šaubu. „Vai būs reiz miers vai nebūs? Vai ar štibu būs jānāk? Viņu nebēdnā ar savu plēšanos uzmodinās! Ēd un taisās laukā — atkal būs par vēlu skolā! — Vai visu esat izmācījušies?"

Pēc tam otrā stāvā brīdi bija klusums. Tikai virtuvē, kur Bābāna [illegible] laiku pa laikam izliet[illegible] kāds katls, [illegible]

„Mom, — robis [illegible]

[illegible] Robertiņš viennmuļā balsī atkārtoja [illegible]

„U visiem kokiem mežā sniegs — mežā —ē— jauns guļ sniegs, — Un skaņas apvēlušās — mīkstas — mīkstas skaņas sniegā. . ."

Tad vēlreiz uz kāpnēm lejas vir-

Airīna izmanto savu aizstāvēšanās taktiku.

ja zudušo galošu, aizstāvējās kā prazdams:

„Es nav spiedis, mom! Airin melo!"

Māte strīdā negribēja iejaukties, bet mēģināja bērnu domas novirzīt citur.

„Robīt, nāc augšā," viņa sauca, „atstāj galošiņu, nāc un paēd. Nedēlis tu uz skolu nevari iet."

„Es nemaz negribu iet, tur ir botiņēs," Robertiņš savas domas par nacionālo audzināšanu neslēpa, bet, nadzirdis atļauju atstāt galošu nesameklētu, trīs lēcieniem veica abus stāvus līdz savam dzīvoklim.

Bābāna kundzes balss kļuva par vienu toni klusāka.

„Fui, Robīt, kā tu runā! — Un kāpēc tu vēl neesi mutīti nomazgājis?"

„Tu man orderēji raberus meklēt. — Es neēdē poridž. Dod man dolarīti!"

„Bet Robīt, tas taču pusdienām! Ēd nu putriņu."

„Es lanča nebūs mājās enivei, mēs ie uz mūvi." Robertiņš paziņoja. „Dod tagad dželio!"

Mātes atbilde noslāpa pirms Irēnes spiedzienā. Tam sekoja garš vaids, asaras un saucieni pēc palīdzības:

„Au! Robe-ē-ert! — Mom! Robis man kikenē ar kāju! Ro-o-bi Pfu!"

zienā dzirdēja pārvietojamies Rommeļa Āfrikas armijas pirmo tanku brigādi, un no lejas uz augšu Robertiņa balss piepranāja:

„Mom — nosvied kvoteri priekš bašberes. Man nav tiket."

Caurums izkāpa no gultas un piegāja pie spoguļa. Viņam pretī raudzījās izmocīta, slimīga cilvēka seja. Seja, kurā iezīmējās tikko pārlaisti lieli, iekšēji pārdzīvojumi. Seja, kas pauda cietu apņemšanos nacionālās audzināšanas laukā [illegible] Bābāna kundzei pateikt, [illegible]

Viņš uzvilka bikses un izgāja kāpņu telpā.

Viņam laimējās — Bābāna kundze pašreiz nāca lejā.

Viņš izteica savu vajadzību.

„Bet Caurums kungs!" Bābāna kundze izbrīnā iepleta acis, „jūs [illegible] noizī! — Vai tad jūs nezināt, ka mūsu jaunaudzei jāieaug latviskos tikumos? Bet tas — bā-ai, Caurums kungs! Kamēr bērni skolā, man jāaizskrien drusku šopingu. Un ja manī atnāk pirms maniem, tad pasakiet, lai lanč ir fridžā. Un ja nepietiek, lai aiziet tepat uz dragstori un iedzer dženger ēlu ar hotdogu, sī? — Bā-ai!"

KAD KRIEVIJĀ ATKAL PLŪDĪS LIELĀ ASIŅU UPE?

NOSTRADĀMA PAREĢOJUMI MŪSDIENU SKATĪJUMĀ

Katra gada pēdējās dienās pasaules laikraksti savās slejās ievieto astrologu un cita veida pareģu prognozes turpmākajiem 12 mēnešiem, kā arī norāda uz tiem iepriekšējā gada pareģojumiem, kas piepildījušies, gan klusējot par tiem, kuros pareģu domas „pašāvušās" notikumiem secen. Daži šiem pareģojumiem tic, citi netic. Par pareģojumiem var vieglā ironijā pasmaidīt, tomēr lielais vairums tos izlasa ar interesi. Labi pārdomājot, prognozes tekošajam gadam, it sevišķi politikas laukā, nav nemaz tik grūtas, jo pareģojumi ir tikai tālāks secinājums no jau piedzīvotajiem notikumiem.

Bet mums tomēr jāklūst domīgiem, ja parakņājamies archīvos un bibliotēkās, lai iepazītos ar gadsimtiem veciem pareģojumiem, kas attiecas uz mūsu laiku un vēl tālāko nākotni. Jūtamies pārsteigti, cik pareizi vairāki pagātnes „gudrie" noteikuši to, kas notiks simtiem gadu pēc viņu nāves. Šai ziņā vislielāko apbrīnu pelna slavenā franču ārsta Nostradāma (1503—1566) prognozes, izejot no laika, kurā pats dzīvojis. Kaut arī laika secības ziņā Nostradāms savus pareģojumus sajaucis raibā jūklī un personu vārdus bieži aizstājis ar šifrām, mums tomēr ar vēstures palīdzību iespējams atšifrēt daudzas prognozes, kas attiecas uz pagātni. Interesanti mazliet pakavēties pie pareģojumiem, kas attiecas uz laiku, kuru paši esam piedzīvojuši un kurā vēl arvien dzīvojam. Prognožu izsakidrošana nerada sevišķas grūtības.

PAREĢOJUMI PAR KOMUNISMU UN NACIONĀLSOCIĀLISMU

Komūnismu un nacionālsociālismu, tāpat šo idejisko režīmu vadītājus Nostradāms paredzējis vairākās savu pareģojumu vietās. Tomass Mors (1478—1535) savā 1516. gadā izdotajā grāmatā Utopia nenoliedzami pauž komūnistiskās tendences, kuras tomēr neguva atsaucību.

Nostradāms pareģoja (III—95): „Nāksies piedzīvot, ka Tomasa Mora likums pazudīs. Tam tomēr sekos cits, kas būs vēl daudz pievilcīgāks. Tā valgos vispirms nokļūs Krievija. Ar apmācībām, propagandu un prēmijām tas pievilinās atbalstītājus." Ļeņina (1870-1924) nākšanu pie varas franču ārsts pieteic (nodaļās V-52 un VI-74) šādiem vārdiem: „Kāds valdnieks panāks pretējo sava priekšgājēja centieniem. Izstumtos pacels valdības partijas kārtā. Tauta mirks asins plūdos. Ilgu laiku tā ziedēs zem tā paša sceptera." Un: „Izstumtais kļūs par valdnieku. Pretiniekus uzskatīs par sazvērniekiem. Vairāk kā jebkad triumfēs viņu laiks. 73 gadi pārāk stiprā mērā atradīsies nāves zīmē." Vēlākie notikumi apliecināja šos gandrīz 400 gadu iepriekš sacītos vārdus. 1917. gada oktobra revolūcija nāca ar asins izliešanu, un Ļeņins panāca, ka cara laika aizliegtā komūnistu partija sagrāba varu. Nostradāms pareģojis arī Staļinu (1879—1953), tā vārdu gan minot tikai aprēķināmā salīdzinājuma uzdevumā (II—88): „Ar apkārtceļu pār 7.5. svēto, saīsinot nosaukumu, nonākam pie lielā politika vārda. Svētā vārds ir par trešo daļu (3 burtiem) garāks nekā politika vārds. Tas ir tautas nacionālais svētais, tātad ārzemes (Franciju) tas nesarga." Zinot, ka 7.5. svētais ir Staņislavs (Polija svētais), redzam, ka prognozei taisnība: Staļina vārds ar par trim burtiem īsāks.

FRANKO UN HITLERS

Nostradāms ar lielu precīzitāti min arī divus citus mums labi pazīstamus vārdus (IX—16): „Franko no kādas pils izvedīs savus piekritējus. Viņš radīs šķelšanos. Ap Riveru sapulcinātie nonāks kautiņā un iestāsies izšķirīgā cīņa." Un patiešām: Franko izglāba savus piekritējus Toledas Alkazarā. Ar savu 1936. gada 17. februāra nacionālo sacelšanos viņš izraisīja Spānijā pilsoņu karu. Tāpat pareģota nacionālsociālisma nostiprināšanās: „Vācijā radīsies dažādas sektes, kas stipri pietuvosies svētumiem (III—76). Svētā barbara rīcībā atkal atradīsies garnizoni (X—38)." Hitleru Nostradāms 49. pareģojumā nosaucis par iznīreli, V—29. vietā viņu nosaucis par drūmu un iedomīgu cilvēku ar zemes kārtas izcelsmi, bet I—45. nodaļā par slepkavīgu partijas vadoni, kas pasaulē radīs aizdomas, naidu un apjukumu.

2. PASAULES KARŠ

Tieši apbrīnojami ir Nostradāma pareģojumi attiecībā uz 2. pasaules karu un tā notikumiem. Tā varam lasīt (X-38): „Krievija parakstīs ar Hitleru neuzbrukšanas līgumu, kas attieksies uz Franciju." Par Nevila Čemberlēna miera saglabāšanas centieniem 1938. gada 30. septembra sarunās Minchenē atrodams norādījums VIII-58. nodaļā: „Anglija pārāk vēlu pacels savas prasības. Tās vārdā ķersies pie ieročiem. Kā pārsteigums naktī pie horizonta parādīsies sveši gaisa kuģi." Bet I-92. atrodami vārdi: „Kāda vīra varas laikā visur sludinās mieru, bet nebūs ilgi, kad sāksies postīšanas, laupīšanas un dumpji. Lielais aizkars jūru, jo viņam liegs kādu pilsētu un zemi. Nogalināto un gūstekņu skaits sasniegs trešo daļu no miljona." Mēs labi atceramies, ka Hitlera prasību pēc Dancigas un Polijas koridora noraidīja. Pēc iebrukuma Polijā Anglija un Francija 1939. gada 3. septembrī Vācijai pieteica karu. Polija patiešām zaudēja 1/3 miljona kritušo un gūstekņu. Vāciešu padzīšana no Francijas pieteikta citā (III-9.) vietā: „Bordo, Ruēna un Larošela noturēs pozicijas ap lielo okeanu. Angļi, bretoņi un flāmi padzīs pretinieku līdz pat Reinai."

„Krievija ar kara laimi sasniegs augstu stāvokli un tiks pacelta vēl augstāk. Valdība mainīsies. Kāds vīrs no provinces pārņems varu." Krievijai patiešām abos pasaules karos smaidīja laime, kas tai pēc sakaušanas ļāva palikt uzvarētāju pusē, bet Staļins nāca no Tiflisas un 1924. gadā sagrāba varu. Tāpat Nostradāms pareģoja (V-94), ka mieralīgums pēc kara būs tikai māns, bet „lielais Armēnijas hercogs" izstieps rokas pēc Vīnes un Ķelnes (ar pēdējo domāta Berlīne - Neuķelne). Kara nobeigumu Itālijā, Musolini atbrīvošanu Skorceņija pasākumā un dūčes nāvi Nostradāms pieteicis šādās vietās: IX-80. — „Dūče ar savu diktatūru novedīs Itāliju postā. Tad vācieši nolasīs vīnogas, tomēr neiegūstot pašu vīnu." VI-52.: „Lielā vietā, kuru notiesās pēc tam, kad tas būs atbrīvots no cietuma, stāsies tā draugs un izmantos viņa iegūtās tiesības. Tomēr cerības, kuras vēl 6 mēnešus saistīsies ar Romu, nepiepildīsies." V-28.: „Es redzu kādu vīru, pakārtu aiz rokām, sasietām kājām. Tā seja ir bāla, duncis paslēpies krūtīs."

TOTĀLAIS KARŠ UN HITLERA NĀVE

Liekas, ka Nostradāms pirms apm. 400 gadiem patiešām paredzējis visu. Šādiem teikumiem viņš pieteica totālo karu un Hitlera nāvi: III-81.: „Lielo bļāvēju, kas ir iedomīgs un bez kauna izjūtas, izraudzīs par armijas virspavēlnieku. Strīdīgais savā neprātā nojauks aiz sevis visus tiltus un pavēlēs sākt totālo karu." VI-65.: „Brūno saķers un tam nāksies klīst pa pagrabiem. Viņa valsts kanceleja stāvēs atvērtām durvīm. Divas personas tiks sadedzinātas uz bruģa." Un fakti? Kad 1945. gada 30. aprīlī krievi ielenca valsts kanceleju Berlīnē, Hitlers ar Ievu Braunu beidza dzīvi pašnāvībā, bet viņu līķus sadedzināja uz cementa klona . . .

Pat vācu gūstekņu liktenis Pad. Savienības plašumos nav piemirsts: „Gūstekņi tiks aizturēti. Naidnieka zemē tos mocīs un nogalinās. Atlikumu iebāzīs darba kreklā un notiesās strādāt pretinieka atbalstīšanai (X-1).." Gandrīz visi svarīgākie 2. pasaules kara notikumi atrodami Nostradāma četrrindās. Nav iespējams visus pieminēt, bet gribas izcelt vēl divus, kuros viņš raksturo sirmā franču maršala Pe-

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNIEŠI APLIECINA . . .

Redzot un vērojot šo plašo un latviskās skaidrības pilno jaunatnes pulku, kuru nebija atbaidījušas negulētās naktis, kavētās darba stundas un tālais ceļš, kā arī paprāvie ceļa izdevumi, ir jāliecina, ka šajos jaunatnes pārstāvjos ne tikai kvēlo, bet gaiši liesmo kāds gaišs stars, kas ved viņus pāri dziļām aizām un cauri labklājības lejām, kur tie vienmēr apliecina savu piederību pie latviešu tautas.

Konferences noslēgumā ALJAs valdes loceklis J. Peniķis ar dziļu gandarījumu konstatēja, ka divās darba dienās paveikts visai daudz, kas nākotnē ienesīs daudz svētības turpmākajā darbā. Par to sirsnīga pateicība pienākas ikvienam konferences dalībniekam, kas veicinājis konferences labo norisi un krietnos panākumus.

Velta Muižniece pateicās milvokiešiem par laipno uzņemšanu un viesmīlību konferences laikā.

O. Eglupe

Grāmata par Latviju, bagātīgi illustrēta, liela formāta
CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA
Pieprasāma apgādā un visās korrektajās grāmatnīcās.
LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA

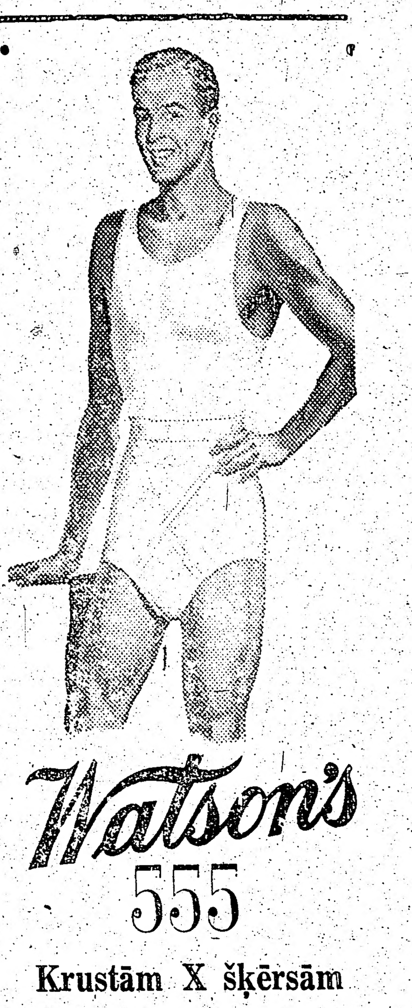

Watson's
555
Krustām X šķērsām
(patentētas 1945. g.)
franču veida biksītes
Speciāli piegrieztas labākai valkāšanai — elastīga jostas vieta, patentēta krustām X šķērsām priekša, pagatavotas no augstas kvalitātes kokvilnas. Viegli mazgājamas. Nav jāgludina. Izturīgas un labi piegulošas.
W-18-56

ĢIRTS SALNAIS

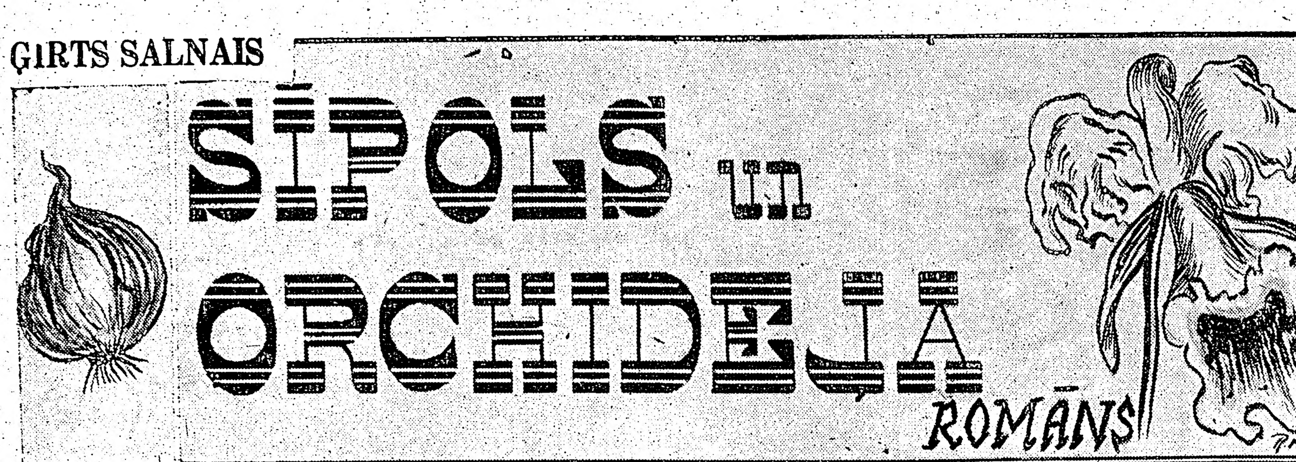

(25. turpinājums)

„Dārgā," viņš kusa laipnībā, „bet kādam arī tur jāpaliek. Un tas nav nekas necienījams."

„Nē. Bet kam pa rokai augstas kāpnes, tas ir nožēlojams, palikdams tupot uz zemākā pakāpiena."

„Neaizmirsīsim, ka Kēte ir sieviete," viņš sacīja mierīgi un prātīgi.

„Es to neaizmirstu."

„Viņai nav tieksmju pēc augstākās izglītības."

„Varbūt, ka tā nav viņas vaina," Liliāna jūtami iedzēla.

„Nestrīdēsimies par varbūtībām." Saruna par Kēti kļuva par grūtu, un, vispār tā sen jau bija lieka. „Kēte ir tāda kā miljoni citu, kas brīvi attīstījušies un izvēlējušies savu ceļu."

„It nekā viņa nav izvēlējusies," Liliāna drūmi papurināja cirtas. „Lai kaut ko izvēlētos, ir jāgrib. Neviens viņai nav mācījis gribēt. Viņa ir iemācījusies slīdēt starp lietām, pakaļ māņu uguntiņām. Neviens viņai nav mācījis pacelties pāri lietām."

„Bet, dārgā, mēs, diemžēl, nevaram grozīt ne sabiedrisko domu, ne iet pret izglītības sistēmu. Mans stāvoklis neatlaidīgi prasīja, lai viens no mūsu ģimenes paliktu visiem parastās un saprotamās gaitās. Nu, tā gadījās Kēte. Kēte ir regulāra meitene. Un ik viens par viņu priecājas. Nekas nav zaudēts. Viņa apprecēsies ar Klaidu. Tā ir lieliska ģimene. Tās lielākā daļa darbojās Oleandrijā. Esmu jau skaidrībā, kas tālāk darāms . . . Katrā ziņā Kēte būs daudz laimīgāka nekā neskaitāmas citas. Viņai nebūs nekādu dzīves grūtību."

„Lai Dievs dod. Nerunāju jau tāpēc, ka vēlētu meitenei ļaunu. Vēlējos tikai, lai viņa p a t i būtu bagāta," Liliāna divdomīgi piezīmēja, un Mets it labi saprata, ko viņa ar to domā.

„Tādā nozīmē, kā tu visu uztver, viņa izveidojusies upurī. Bet tas tikai mums tā liekas. Viņa nodzīvos mūžu un pat nenojautīs, ka tā kaut kas noticis," viņš sērīgi nopūtās."

„Vienā vārdā — ar to būtu mūsu strīdi par Kēti izbeigti uz visiem laikiem," viņa pēkšņi teica ļoti apņēmīgi. Iedomājās Skilla kundzi un jautri uzsmaidīja Metam. „Apsolos šai „jautājumā" tev nekādi vairs nebendēt nervus." Viņa domāja, cik priecīgs par savu dīvaino uzvaru tagad ir vīrs.

Un viņš bija priecīgs. Kā nebūt priecīgam nolikt pie aktīm gadu gadiem ievilkušos lietu? Viņš pazina sievu. No šī brīža ar Kēti viņam būs pilnīgi brīvas rokas.

— Labi, viņš noskatīja Liliānu, kas tagad sēdēja uz vāļas malas, nepaceldama acu. — Tur paliek rēta. Bet to viņš pratīs apārstēt. Lietas labā. Ne jau tikai aiz kāda idiotiska sentimenta.

Mets paklejoja pa šauro telpu ap pieminekļa miniatūru. No sejas pazuda liekulīgā un satrauktā vaikstu rotaļa, kustībās ieviesās miers un pašpaļāvība. Viena nepatiksme, kas mocījusi, nost no sirds, un Metā jau šaudījās īsas, strupas domas — kā darbīgi, izsalkuši vanagi. Viņa mūža mēchanika pastāvēja kustībā, un viņa būte sabruktu kā urāna atoms, ja to allaž gudri neturētu darbībā. Metuzālam Gerrikam nebija zināms, kur likt laiku, nedarbojoties domās vai īstenībā uz kādu mērķi, — tuvu, reālu un skaidru. Bija tikai divi iespējami stāvokļi: vai nu kustība, vai miegs, bet tas arī tikai aiz noguruma. .

Dažkārt, mirkli pavērodams krēslā grūti salasāmos senču rakstus pie sienām, viņš pieķēra sevi pie domām, ka šie ļaudis nosituši pārmērīgi daudz laika, plucinādami to, kas sen jau izplucināts un mēģinādami iztaisīt no sevis praviešus nākamajām paaudzēm. Būtu labāk apmierinājušies ar sen pirms viņiem zināmiem baušļiem un nelauzījuši lieki galvas. Dzīve virzījās pārāk drūzmainā raibumā uz priekšu, un, daudz gudrojot, viegli varēja palikt sēdot galā vai malā.

Viņš neuzdrošinājās izteikt skaļi šīs retās iedomas. Neizprotamā kārtā pašu kaut kā mistiski valdzināja sentēvu izteikas, kurās bija bezgala daudz rupju iekšēju pretrunu. Taču tās bija tīkamas ausij ar veclaicīgo pieskaņu un sirdī cēla nemieru tieši ar šķietamo bezjēdzību.

Vērodams draudzes locekļus, kad tie klausījās šīs tezes, lasītas priekšā pacilātā balsī, viņš allaž redzēja, ka klausītāji nemaz neprasījās pēc loģikas visā priekšnesumā. Pēkšņi vienam patika kāds kodolīgs teiciens, kas tieši, varbūt, tikai viņam bija pa zobam, un to viņš paturēja. Ikviens dzīvoja pats savā dzīves gudrībā, vai negudrībā un meklēja ne citu ko — tikai tai derīgus atbalstus.

Un vai viņš, Metuzāls Gerriks, nedarīja to pašu?

Kaut kur pašā bija radusies un attīstījusies kāda iekšēja loģika. Tikko nesekosi tai un sagudrosi kaut ko pašam neatbilstošu, katrs pasākums sabruks. Pārbīdīt, pārstatīt, pielaikot lietas un cilvēkus vispārējam kaut kur tapušam dzīves ritmam, kurā pats jūties drošāks nekā citi, tas bija uzdevums. To varēja veikt, tikai turot kādu citiem neizprotamu varu savās rokās. Un iemesls cīnīties bija lepnums un valdīšanas prieks. Vai viss tas nesaskanēja ar agrāko paaudžu sapņiem par laimi? Un kas būtu Metuzāls Gerriks, ja viņš no tā uzdrošinātos atteikties? — Liela pioniera nožēlojama atvase.

Domas aizskrēja projām no šīs vietas, cauri Aberdīnai, pāri lielajai robežupei Oleandrijā. Viņš nemanīja, ka pats bija salīcis ātro un straujo pārdomu drūzmas ietekmē, — atplacis muskuļos, kā lūsis gatavs lēcienam uz brieža kaklu. Tas bija kā kādas lielas radīšanas brīdis. Viss domu un sajūtu pulks, kā labi pārbaudīts dzinējsuņu bars, traucās vienā virzienā — tur, kur jauta esam lielo medījumu. Beidzot bija iekarojams tas, ko sencis bija spējis tikai ienīst.

Mets, pats nejuzdams, pasmaidīja. Viņam savās kaujās vairs nebija jācilā divpadsmit mārciņu kolti. Viņam nebija nekāda asinskāra naida. Nē — viņš bija nolēmis, par spīti pretinieka neuzticībai, iekarot viņa draudzību. Ne naids, bet pieklāvīga uzticība viņam bija vajadzīga.

Dūrās acīs viens no zeltainiem uzrakstiem, bet gaisma, kas nāca no istabas kaktā iestiprinātas mazas spuldzītes, spīdēja vāji. Mets mēchaniski uzsita pirkstgalus slēdzim pie durvju balsta. Mazs starmetis uzgāza lēveni gaismas tēlu miniatūrām istabas vidū. Ēnas mirkli salūza, apvēlās, mainīja stāvokļus, izmērus un veidus. Uzrakstā burti fosforizēti ielāsojās zaļgani:

„Netaisiet sev Dievus no zelta un sudraba. Zelts un sudrabs nav pielūgšanai, bet skaitīšanai."

Mets pasmējās, kā sajutis pilnu vēzienu domu nemieram. Viņš strauji pavērās sievā:

Viņa, paslēpus to vērojusi, aizdomīgi pacēla galvu.

„Gribēju tevi brīdināt," viņš jestri paspēra dažus pussoļus tuvāk. Pilnam solim svētnīca bija par mazu.

„Brīdināt?" viņa ziņkāri pabrīnījās, tūdaļ neaiztaupīdama mazu dūrienu: „Domāju — šovakar pietiks strīdu. Lai paliek kāds saldēdiens rītdienai."

„Tu maldies," viņš nelikās zinis par ļaunumu viņas vārdos un ierunājās gluži kā kāds sirdsšķīsts grēku nožēlotājs: „Tikai tev tas jāsaprot, cik sirsnīgi vēlos vērst par labu katru pārestību, ko dažreiz esmu spiests tev nodarīt."

„Paldies," Liliāna pašūpoja galvu. Reizē iepriecināja un kaitināja vīra līdzsvarošanas māksla.

„Un tagad, lūdzu, neuzbudinies, nenoklausījusies visu līdz galam. Šodien liku advokātu birojam izgatavot kādu statūtu projektu ar virsrakstu: „Aberdīnas-Oleandrijas izglītības veicināšanas fonds"."

„Oleandrijas apriņķa?"

„Nē. Oleandrijas pilsētas." Viņa acis uguņoja priekā.

Turpinājums sekos)

NOTEIKUMI SACENSĪBAI

Jaunatnes pulciņš un latviešu skola

1. Lai veicinātu latviešu jaunatnes aktīvitāti brīvajā pasaulē, ALAs Kultūras birojs izsludina īpašu sacensību latviešu jaunatnei neatkarīgi no tā, kādā brīvā pasaules valstī šie jaunieši atrastos. Sacensība notiek rakstveidā un tās moto ir: „Jaunatnes pulciņš un latviešu skola."

2. Sacensības nolūks — sekmēt latvisko audzināšanu un pievērst jaunatnes uzmanību jaunatnes organizāciju un latv. skolu darbam.

Sacensības darbu saturs, atkarā no dalībnieku vecuma, var būs vietas un darbības apraksts, atmiņas tas var attiekties iklab uz personīgo pieredzi un novērojumiem, kā arī uz ieskatiem pulciņu ,organizāciju un skolu darbībā un metodēs vispār.

Vēlams, ka secensībā piedalītos arī jaunieši, kas stāv ārpus pulciņa darba, vai nav apmeklējuši latviešu skolas.

3. Sacensība paredzēta trīs grupām: 1. no 14 līdz 17 gadiem, 2. no 18 līdz 21 gadam, 3. no 22 līdz 30 gadiem.

Darbu minimālais garums — 1. grupai 700, 2. — 1000 un 3. — 1500 vārdu.

4. Darbi iesniedzami anonimi ar moto; slēgtā aploksnē, pievienojot autora vārdu, dzīves vietu, īsas biografiskas ziņas, atzīmējot izglītību resp. kādā skolā mācās, ja strādā — kur, kādās jaunatnes organizācijās piedalās, kā latviešu, tā cittautu.

Darbi iesūtāmi ALAs Kultūras birojam līdz 1957. gada 15. aprīlim: American Latvian Association, Inc. 1727 Kenyon Street, N.W. Washington 10, D.C., U.S.A.

5. Labāko darbu katrā grupā godalgos, paredzot godalgu $100 apmērā, vai par visām trim grupām kopā $300. Komisijai, kas darbus izvērtēs, ir tiesības godalgas sadalīt arī citādi, ja apstākļi to prasa.

Darbu izvērtēšanas komisiju iecel Amerikas Latviešu Apvienības centrālā valde.

AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJA CEĻA JŪTĪS

Mūsu vienīgās ģimnazijas brīvā pasaulē dienas Augustdorfā ir skaitītas: tā pārceļas uz Minsteri. Cik zināms, tad jaunās ģimnazijas telpas pārbūvētajās kazarmās būs plašākas, gaišākas un piemērotākas skolas darbam. Arī kultūrālā ziņā būs zināms ieguvums: būs pieejamas bibliotēkas un mācības līdzekļu kabinets, opera, koncerti un teātri. Un tomēr skolas saime pārcelšanās neapsveic un uz Minsteri pārceļas tāpēc, ka tā bija labākā no piedāvātajām vietām: skolotāji un audzēkņi neaizmirsīs Augustdorfas skaisto apkārtni, pakalnus ar priežu un egļu mežiem, viršu laukus un veselīgo svaigo gaisu. Gaidas un skauti varēja skolas pievārtē celt teltis un sēdēt pie ugunskuriem, dziedot latvju tautas dziesmas. Arī šo rindu autors, kā viens no nedaudzajiem apmeklētājiem no tālām zemēm, pirms gandrīz 4 gadiem bija par visu to sajūsmināts. grūti gan bija šķirties no viesmīlīgajiem draugiem, inspektora Egona Ābolina un viņa ļoti laipnās kundzes, tāpat arī no citiem tautiešiem. Vācu iestādes gan neatraušot savu atbalstu skolai arī Minsterē, bet tie ir samērā nelieli. Cik zināms, tad ģimnazija no vācu skolu pārvaldes saņem algu tikai 2 skolotājiem, bet ģimnazijā ir 11 skolotāji! Mēbeles un dažus citus priekšmetus pagatavo darbīgie audzēkņi un audzēknes paši, bet tomēr ar pārcelšanos nāk daudz jaunu izdevumu un tamdēļ tautiešiem visā brīvā pasaulē, būs ievērojami jāpastiprina savs atbalsts ģimnazijai. Piem. ģimnazijai ir ļoti nepieciešama veļas mašīna, kas maksā DM 1500, bet ziedojumos līdz šim ir ienākušas tikai DM 500 šim nolūkam! Lai Dievs mums visiem palīdz ar mūsu ārtavām vairāk atbalstīt šo mūsu svarīgāko nacionālo lietu!

Rob. Stūls

Heincs Ungers diriģēs 4 koncertus

Jorkas koncertu apvienība aprīļa beigās un maija sākumā rīko Ītona auditorijā savu kārtējo simfonisko koncertu ciklu, ko vadīs iecienītais vācu izcelsmes diriģents Heincs Ungers, kas nesen atgriezies no panākumiem vainagotas turnejas pa Eiropu.

Koncerti notiks Kanadas ģenerālgubernātora Vinsenta Meseja, u. c. prominenču protektoriātā.

20. aprīļa koncertā orķestris atskaņos Mocarta darbus, kā arī Mālera 4. simfoniju ar Luisi Maršalu kā solisti.

7. maija programmā, starp citu Čaikovska 4. simfonija ui Prokofjeva 3. klavierkoncerts, soliste Moura Lympani.

14. maija koncertā solists būs vijolnieks Mišels Rābins, kas atskaņos Mendelsona vijoļkoncertu, bez tam programmā vēl Šūberts, Mendelsons, Brāmss u. c.

21. maijā programmā tikai Betovena darbi — 5. simfonija, Fidelio uvertīra, 5. klavierkoncerts u. c.

Visi koncerti sākas Ītona auditorijā plkst. 8.30.

Biruta Pope

SARUNA NAKTĪ

— Tu atnākot aizei,
Tavs tuvums ir tāls. —
Vējš pērnajās lapās smejas.
Pa mākoņu krokām
Spīd dzelteni ...
Jauns mēness ... lejas.

— Tu aizejot paliec.
Un tālu tu tuvs. —
Es tumsai un pusnaktij saku.
Bāl mēness, un slēpjas
Aiz mākoņa rīts.
Vai gaismos uz tevi man taku?

PANĀKUMS UN CILDINĀJUMS

Western Michigan universitātes students Vilmārs Kukainis 13. martā ieguvis Kalamazū Durametallic Corp. naudas balvu $250,00. Šī balva viņam izsniegta kā labākajam studentam industrijas pārraudzības nozerē. No iespējamiem 4 punktiem viņš sasniedzis 3,78. V. Kukainis 23 mēn. kalpojis armijas rindās Vācijā, iegūstot virsseržanta pakāpi. Tagad viņš beidzis pie universitātes virsnieku kursus, iegūstot leitnanta pakāpi. Latvijā K. zaudējis tēvu. Šeit ieradies kopā ar māti. Par viņa panākumiem rakstīja Kalamazū laikraksts un runāja TV.

„Pēdējā laiva" uzsāk celojumu pa Ameriku

Latviešu teātra draugu biedrības celojošais ansamblis sagatavojis uzvedumu, ar kuru apceļos lielās un mazās latviešu kolonijas ASV, kur latviešu teātri gaida kā mīļu viesi. Šoreiz ir izvēlēta Mārtiņa Zīverta jaunā luga 2 cēlienos „Pēdējā laiva". Darbība notiek Kurzemes krastā 1944. g. rudenī, kādā slēptuvē mežā. Tur liktenis savedis kopā cilvēkus, kurus vajā un kuri cīnās dažreiz visi pret vienu ienaidnieku, dažreiz katrs pret savu.

Kārlis Ģērmanis tēlo galveno varoni Melno Žani, kas, cīnīdamies pret diviem ienaidniekiem, glābis cilvēkus gan godīgiem, gan negodīgiem līdzekļiem, kādēļ daži no viņa draugiem to ienīst. Jaunā aktrise Aīda Eikena no Čikāgas tēlo Selgas Mārutu, sakarnieci, kas kārto vietas bēgļu laivā. Ilgai Liepai, kas pirmoreiz stājas publikas priekšā kā aktrise, piekrīt atbildīgā Dagas loma. Tā ir jaunava, kuru Žanis izglābis no Geto, bet Žanis arī nes atbildību par viņas tēva nāvi. Dagai ir dziļas draudzības jūtas pret Žani tik ilgi, kamēr tai atklājas patiesība. Ansis Mitrēvics tēlo Puiku uz goda, kas lugas drūmajā noskaņojumā ienes mazliet jautrības. Režisors ir Kārlis Veics, skatuves gleznotājs — Ardis Vinklers.

Pirmizrāde notika 15. martā Ņujorkā ,Bruklinas mūzikas akadēmijas plašajās telpās. Jau nākošā dienā, 16. martā, izrāde notika Bostonā, 17. martā — Elizabetē, N. J., 22. martā — Albanijā, N. Y., 23. martā — Montreālā, 26. martā — Otavā, 29. martā būs Hamiltonā, 31. martā — St. Katarīnēs, 3. aprīlī — Londonā (Ont.), 5. aprīlī — Toronto, 6. aprīlī — Detroitā, 7. aprīlī — Saginavā, 12. aprīlī — Grand Rapidos, 13. aprīlī — Kalamazū, 20. aprīlī — Milvokos, 21. aprīlī — Čikāgā, 26. aprīlī — Mineāpolē, 27. aprīlī — Sioux Falls, 28. aprīlī — Linkolnā, 30. aprīlī — Omahā, 1. maijā — Des Moines, 4. maijā — Sinsinatī, 5. maijā — Indiānapolē, 10. maijā — Columbus, 11. maijā Klīvlendā, 12. maijā — Pitsburgā, 17. maijā — Ročesterā, 18. maijā — Sirakuzās, 19. maijā — Ņubraunsvikā, 24. maijā — Pokipsijā. Turnejas noslēguma izrādes notiks Vašingtonā, DC, Filadelfijā un Vilimantikā.

Kalvja koncerts

Ņujorkā notiks sestdien, 6. aprīlī, pl. 8 vakarā, Bruklīnas Mūzikas akadēmijas telpās, 30 Lafayette Ave.

TORONTO LATV. NACIONĀLAIS TEĀTRIS,

piedaloties Annijai Simsonei, viesosies ar Spokiem Detroitā 30. martā.

Lugas Pēdējā laiva izrādes dalībnieki: sēd no kreisās — Aīda Eikena, K. Veics, K. Ģērmanis. Stāv: Ilga Liepa un A. Mitrēvics. Foto: Bruno Rozītis

Alberts Spoģis

Eiropā gara ugunis deg spožāk kā jebkad

Kad sacenšas Vīne, Insbruka un Bregence (8)

MELODIJAS PĀRI VĪNES UN ZALCBURGAS JUMTIEM

Atkal brīvi un priecīgi skan melodijas pāri Vīnes un Zalcburgas jumtiem, un cietusī austriešu tauta arī lūdz par apspiestām austrumu tautām . . . Tāds būtu pašreizējās situācijas vērtējums. Ko neviens neiedomājās, tas tomēr notika: Austrija atguva pilnīgu brīvību, kaut tas dārgi maksāja.

Austrija, līdzīgi Šveicei, valdzina ar saviem kalniem un ezeriem. Tūristus tur sastop katrā gada laikā. Varētu teikt pat, ka Austrijā sākas dienvidu klimats, īpaši tās provincē Kerntenā, kur ir visvairāk saulaino dienu. Tikai pēdējos gados tūrisms arvien dziļāk sāk iespiesties šīs teiksmainās zemes romantiskajos stūrīšos un atver tos pasaules skaļumam. Taču vēl tur var atrast īstas klusuma salas, kas pārējās dienvidu zemēs vasaras sezonā ilgi jāmeklē.

Ne tikai Austrijas daba, bet arī tās pilsētas — Zalcburga, Insbruka, Linca un Vīne katra nes savu vienreizības zīmogu. Tas ir zināms dzīves stils un reizē arī iejušanās kādā daiļo mākslu gaisotnē. Visu Austrijas dabas jaukuma gleznu papildina teiksmainā Donava. Austrijā vēl nejūt kontinenta rietumu daļas moderņā laikmeta skubu un nemieru. Tur vēl cilvēkiem visam pietiek laika un tie sapņo savas zemes skaistuma sapni, ko nav izpostījusi steiga un nemiers.

VĒL NEREDZĒTAS VĪNES SVĒTKU NEDĒĻAS . . .

Šogad visa Vīne piedalījās savās svētku nedēļās, kuras bija apvienotas ar Mocarta atceres svētkiem. Tās bija sestās pēc kārtas, bet pirmās svētku dienas brīvajā Vīnē. Tāpēc tie bija visas tautas svētki, kurus atklāja valsts prezidents Kerners. Svinīgi uzpostā Vīnes rātsnama priekšā uz estrādes Štrausa valsi „Pie skaistās zilās Donavas" Vīnes simfoniķu pavadībā dejoja Vīnes valsts operas balets. Priekā gavilēja visa Vīne . . .

Neparasti plaša bija programma, kas turpinājās vairāk kā veselu mēnesi. Tajā ietilpa vairāk par 50 koncertu, vismaz puse internacionāli pazīstamu spēku izpildījumā. Vīnes opera un Pils teātris katru vakaru deva savas svētku programmas. Ar viesizrādēm piedalījās Milānas Skālas, Norvēģijas Nacionālais teātris, Dienvidslavijas valsts teātris un Darmštates teātris no Vācijas. Viesojās arī Prāgas filharmoniskais orķesris. Vīnes birģermeisters teica, ka Vīne gribot pasaulei parādīt savu brīvību, kur varot satikties visa pasaule.

MOCARTA SVĒTKI AR MODERNO MŪZIKU . . .

Tas bija Mocarta gads visā pasaulē. Taču Vīnei pieder šī mūzikas burvja pēdējais un traģiskākais posms, kur viņš cieta, radīja un nobeidza šīszemes gaitas. Nabadzīgo ļaužu kapsētā jau pēc pāris dienām neviens vairs nezināja viņa kapa vietu. Tāda toreiz bija Vīne, kas nesaprata īstu mūziku. Un liekas, ka Vīne Mocartu nav nekad īsti sapratusi. Varbūt tieši tāpēc arī šogad atceres svētkos nebija „tīru" Mocarta koncertu, bet tie notika ar devīzi: „Mocarts un mūzikālās pasaules lierātūras meistardarbi." Dažs to uztver dažkārt kā ģeniālu izdomu, bet, liekas, tā būs drusciņ „pārgudra" izdoma, savienojot Mocarta mūziku ar modernistiem Brukneru, Ravelu un Dvoržaku. Tāpat netaktisks bija svētku noslēguma gājiens, ļaujot šos svētkus noslēgt Ļeņingradas orķestrim. Vismaz pašreizējā situācijā daudziem tā likās kā zināma piedauzība, ko varbūt paši austrieši atļāvās kā pateicību par savu atgūto brīvību.

Pirmo divu dienu programma atradās pašu Vīnes mūziķu rokās, filharmoniskā un Vīnes simfoniskā orķestra izpildījumā. Kamēr filharmoniķi diriģenta Dr. Kārļa Bēma vadībā atskaņoja Mocarta simfonijas, tikmēr simfoniķi R. Moralta vadībā kā piedevu atskaņoja Haidna „Radīšanu". Sekoja ārzemju orķestru parāde. Kā pirmais nāca jaunslavenais Herberts fon Karajāns ar saviem Berlīnes filharmoniķiem Mocarta, Brāmsa, Vāgnera un Rich. Štrausa zīmē. Vīnes publika, kas uzgavilē tikai retam, jūsmīgi pateicās Karajāna saliedētājam un precīzajam orķestrim.

KARAJĀNA „ĶĒRIENS PĒC ZVAIGZNĒM"

radījis plašās mūziķu aprindās sašutumu, jo viņš ieņem vairākus ievērojamus posteņus. Taču neitrālam vērotājam, kas ar vēsu prātu vēro perspektīves visā pašreizējā daiļo mākslu un modernās filmu mākslas attīstībā, tas nebūtu nekāds pārsteigums. Karajāns, līdzīgi filmu zvaigznēm, vienīgi nodrošina savas mākslas un sava vārda svaru un vērtību pašreizējā sacensībā. Savā vitālitātē Karajāns ir īsts sava laikmeta bērns ar vajadzīgo uzņēmību un nepieciešamo fizisko izturību. Ar dzelžainu gribu un neatlaidību viņš saliedē savu orķestri par tik ciešu vienību un tā noslīpē katru mūzikas gabalu, ka tas vien jau viņam sagādā publikas atzinību. Pašreizējā laikmetā vistraģiskākais ir cilvēka paviršība, un to tikai retais var pārvarēt. Šī spēja Karajānu darīja slavenu un radīja sašutumu pārējos.

Karajāns, līdzīgi žilbinošai komētai, uzskrēja pie Vakareiropas debesīm pēc Furtvenglera nāves. Neskatoties uz īslaicīgo piederību nacionālsociālistu partijai, Karajāns savā turnejā iekaroja arī Ameriku un guva vispārēju atzinību. Karajānam piemīt lieliskas organizētāja un iejūtas spējas. Mēģinājumos viņš ātrāk nerimstas, kamēr vissīkākā nianse piegul kā kroka tērpam. Karajāna iejūtas spējas ir tik neparasti asas un straujas, ka viņa intellekts spēj ik mirkli pārslēgties jaunā izjūtā, ko var tikai retais. Karajāns ir pirmais modernais diriģents ar pasaules slavu, kas apliecina klasisko kārtību un reizē arī piederību savam laikmetam. Karajāns ir nepārspējams arī elegancē, ne tikai mūzikā, un arī mākslas lidotājiem un slēpētājiem ar viņu grūti sacensties, kaut gan viņš atklātās sporta sacensībās nepiedalās. Savā līmuzīnā Karajāns brauc arvien ar simts kilometru caurmēra ātrumu. Varbūt tā ir vieglprātība, varbūt personīgais dzīves stils. Atlausim diriģentam pašam izšķirties par vienu vai otru. Karajāns tiešām spēj spēlēt arī lauvu, un to izturēt, nekaitējot sev, bet cik ilgi? Pagaidām viņš tomēr vēl lieliski izpilda audēja Botoma lomu, kurš Šekspīra Vasaras nakts sapnī viens pats grib spēlēt visas lomas, teikdams: „Ļauj man spēlēt arī „lauvu". Slavas kārē un ģenialitātē var daudz sasniegt . . .

ŠEKSPĪRA „VĒTRA" KĀ MODERNA OPERA

Kā pirmuzvedumi Vīnes svētku nedēļās izskanēja Franka Martina opera „Vētra", kas radīta pēc Šekspīra pēdējā darba atdzejojuma, un nesen mirušā komponista Rudolfa Kattinga operete „Satikšanās ar pusnakti". Ar šo jauno operu Martins parāda veiksmīgu talantu, bet bija vajadzīgi 5 gadi, kamēr radās šī opera pašreizējā skaņā.

Jaunās operas smagumpunkts meistarīgi izveidots gandrīz nepārtrauktā reālās un irreālās pasaules duālismā. Šekspīra neredzamo garu Arielu Martins ievedis kā dejotāju, kamēr kamerkoris orķestra pavadībā izpilda tekstu. Iespaids sākumā visai neparasts un teksts dažkārt grūtāk saprotams, taču rāda vēl nejaustu drāmatismu.

INSBRUKAS GREIZSIDRIBA

Šogad sasniedza savu kulmināciju pret pārējām Austrijas pilsētām, kurās notiek svētku spēles. Arī Insbruka vēlējās svētku viesu čalas un „kultūrālās gaisotnes". Protams, arī viesu „pievilkšana", vismaz uz nedēļu, visai svarīga. Taču Insbrukai nav svētku spēļu monopola tiesību, un tās vēl pilnīgi nenotika, kaut arī Insbruka vēlējās rīkot vienīgi teātra uzvedumus bez mūzikālas piedevas. Tāpēc saprotama greizsirdība uz pārējām, īpaši uz Zalcburgu, kurai pieder pilnīgs monopols visiem uzvedumu veidiem. Tā Insbrukai bija jāapmierinās vienīgi ar „Insbrukas teātra nedēļām".

Liekas, tas arī pareizi darīts, jo citādi zūd īsto svētku spēļu vērtība, un to ideja tiek novesta līdz absurdam. Tas pasargā kā mākslas, tā izpildītāju vārdu noniekošanu.

BREGENCES SVĒTKU SPĒLES UZ BODENES EZERA

Arī Bregence sacenšas ar Zalcburgu, bet ne eksistences cīņā, jo katrai pilsētai sava publika ar atšķirīgām interesēm. Kāmēr Zalcburga pulcina pasaules eleganci un nopietnās mūzikas klausītājus, tikmēr Bregence aicina izpriecai un ne svinīgumam. Pat teātrī tur nav vajadzīgs smokings, bet mierīgi var ierasties katrā ielas uzvalkā. Šeit vairāk vienkāršā tauta, kas meklē atpūtu un ikdienas piemiršanu; Zalcburgā valda elegantais snobisms un tīrkultūras gaisotne.

Vienpadsmito gadu Bregence aicināja uz savām svētku spēlēm uz ezera. Tas rada zināmu illūziju, jo ir kaut kas neparasts. Svētku spēļu smagumpunkts arvien centrēts ezera skatuves uzvedumos, kas arvien ir operetes. Šogad uz ezera uzstājās arī Berlīnes balets. Tiešām, sava pievilcība šai ezera skatuvei ar strūklaku un dabisku viļņu kulisēm, ko bieži krāso brīnišķīgi saulrieti. Pati skatuve atrodas uz ezera. skatītāju tribīnes krastā. Daža ārija aizklīst vējiem līdzi un skatītāji to nedzird, jo skatuve atrodas vismaz 50 metrus no krasta. Totiesu neaizmirstāmi ir baleta uzvedumi illūzoriskā krāsainībā. Šogad uz ezera uzveda opereti „Nabadzīgais students", uz katru izrādi pulcinot ap 6.000 apmeklētāju.

Taču arī par nopietnās mūzikas cienītājiem tiek gādāts. Teātra namā uzveda Štutgartes operas iestudējumā Nikolaja operu „Vindzoras jautrās sievas" un pirmuzvedumā Makša Mella trāģisko „Žannu Darku". Šajā sezonā notika arī 4 koncerti ievērojamu diriģentu vadībā, un Amsterdamas orķestra koris uzveda Berlioza „Fausta nolādēšanu".

VĒL NEREDZĒTA ORLEĀNAS JAUNAVA

Bregences pirmuzvedums Vīnes Pils teātra ansambļa izpildījumā rādīja vēl neredzētu Žannu, kas autora skatījumā gūst arvien jaunu seju un citus smagumpunktus. Tas rādīja arī, ka šis temats arvien no jauna saista dažādu autoru interesi. Ticīga un neticīga autora psīche dod vienmēr savādāku atspulgu, kas arvien atklājas radīšanas procesā. Žannas simboliskā personība literārā izteiksmē pārdzīvo intensīvu mainīšanos. Ne tikai galvenā, bet arī blakus personas gūst arvien jaunu interpretāciju. Kamēr Šillers rādīja klasisko svēto un Šovs paironizēja par viņas svētuma pielūgsmi, Klodels lika pašai varonei iepriekš pārdzīvot savu trāģisko lomu dziļā reliģiskā pārdzīvojumā, tad tagad Mells savā drāmatiskajā dzejā ar dziļu etosu rāda augstākās iekšējās idejas triumfu un tās iedarbē cietuma uzrauga un sargu atgriešanos ticībā. Gandrīz visa darbība norisinās Žannas karcerī, kur dažādu motīvu un pavedināšanas aiņu dialogos izkristallizējas dzīvs un skaidrs svētās un ideālas cietējas tēls. Mells ar vienīgi Hofmanstālam piemītošu reliģisku fanātismu rāda svētās martīriju, kas izvēršas par reliģisku pasludināšanu.

Mella drāmatiskais darbs cienīgi nostājas pārējo drāmatiķu darbiem līdzās pat ar dziļāku dvēseliskumu un iejūtu.

KNUTS LESIŅŠ

PĒDĒJĀS MĀJAS

ROMĀNS

Jāņa Kalmītes viņete.

1. turpinājums

„Tas ir brīnišķīgi laikos, kad daudzi viens otru aizmirst. Starp citu, jūs taču pazīstat Drobes kungu?"

Viņa drusku sarauca uzacis: „Virsleitnantu — jūs domājat?"

„Jā, tieši to. Es redzēju, ka šeit nāk pāris viņa draugu, bet par viņu pašu klīst baumas, ka viņš pazudis — varbūt kritis frontē, esat kaut ko dzirdējuši?"

„Vai jūs gribat viņu satikt?"

„Mēs pat neesam pazīstami, piedodiet, es tikai tāpat pļāpāju, ja sākam runāt par jūsu viesiem."

„Drobes kungs šeit vakar ienāca ar saviem paziņām. Viņam ievainota roka. Tik daudz varu pastāstīt, ja par to interesējaties. . ."

Maldavs saspringa. „Ievainots, cerams — ne smagi."

„Nedomāju, ja viņš var staigāt."

„Tātad viņš ir atvaļinājumā un ienāk šeit?"

„Tikai vakar, kad jūs nebijāt, bet varbūt ienāks šodien, gribat viņu redzēt?. . ."

„Tas nav svarīgi. Patīkami dzirdēt, ka kāds, par pazudušu turēts, tomēr dzīvs, tas viss... Jā, atnesiet man tasīti kafijas, kad būs gatava, bet nesteidzieties, manis dēļ patiesi ne." Viņš drusku pamāja ar galvu, kā likdams manīt, ka gribētu šo tematu izbeigt.

Kundze Gita gāja uz virtuvi domīga. Pusceļā viņa brītiņu apstājās pie spoguļa pretējā sienā, aiz ieraduma piekārtot kādu sprogu. Bet viņas seja bija iztrūcināta un norūpējusies. Brītiņu vēlāk viņa pamanīja, ka Maldavs viņu novēro — spogulī viņi abi varēja viens otru labi redzēt.

Šoreiz Maldavs uzsmaidīja un pamāja ar galvu. Kundze Gita tomēr negribēja parādīt, ka viņas sejas izteiksme spogulī pārsteigta, palika nopietna, pat sarauca pierīti, sakārtoja otru sprogu — bez vajadzības — un iegāja virtuvē.

Maldavs brītiņu vēroja spoguli, no kura virsmas nule bija nozudusi Gitas kundzes galva, un pievēra skropstas, lai iztēlotos kādu citu galvu. Viņš pasmaidīja par sagadīšanos, kas to atgādināja. Taisni tā tas sākās pagājušajā rudenī...

2.

Tieslietu archīva bibliotēkai, kurā Linards Maldavs strādāja par pārzini, bija omulīga lasāmtelpa ar mīkstiem, brūniem, ādas imitāciju pārvilktiem atzveltņu krēsliem, pāris eļļā gleznotām ainavām un ovālu spoguli pretī viņa darbistabas durvīm. Pēc spoguļa, likās, nebija sevišķas vajadzības tik nopietnā iestādē, kur neviena grāmata nebija laika kavēklim, tas neiederējās ar savu ovālumu starp grāmatu statņiem un gleznām, it kā noņemts no kādas veclaiku kumodes. Linards kādu laiku bija apsvēris, vai spoguli nemest laukā, bet padevās vecā bibliotēkas apkalpotāja pierunām, kurš kādā telpu pārkārtošanas reizē bija spoguli atradis un to piekāris, tagad savu iedomu ļoti aizstāvēja, teikdams: „Lai jaunkundzēm būtu kur nopūderēties..."

Bet nebija jaunkundžu. Bibliotēkā bez Maldava strādāja divas vecas kundzes un kāds pēdējā kursa students. To apmeklēja reizēm tieslietu resora darbinieki, kuriem radās grūtības, kā saskaņot vācu okupācijas varas rīkojumus ar vēl spēkā atstātiem dažiem Latvijas brīvvalsts civīlo un krimināltiesību likumiem, daži centīgāki studenti, tiesību zinātņu maģistri, kas strādāja gar savām doktoru disertācijām, daži universitātes mācības spēki.

Tā bija mierīga un klusa iestāde, zināms, arī garlaicīga. Te neviens nekā nevarēja izlemt, tikai noguldīt plauktos zināmā kārtībā jau izlemtas lietas. Citas likās vēl norisināmies patālu, un nebija arī zināms, ka varenais Himlers devis slepeno pavēli: „Jāpanāk, lai Ukrainas evakuācijā nepaliktu neviens cilvēks, neviens kustonis, neviens centners labības, neviena dzelzceļa sliede; lai neviena māja nepaliktu stāvam, nekādas raktuves, kuras nebūtu uz gadiem bojātas, neviena aka, kas nebūtu saindēta. Pretiniekam jāatrod patiesi pilnīgi izdedzināta un sapostīta zeme. .. Heil Hitler!"

Gadu vēlāk šis postīšanas vilnis tuvojās Rīgai, bet toruden bibliotēkā reizēm kļuva drusku vienmuļi, un pēcpusdienās Maldavs, tāpat vien — lai izstaipītu ķermeni, pakustētos, mēdza pārstaigāt telpas, pārmīt kādu vārdu ar darbiniekiem un apskatīties, kādi lasītāji iemaldījušies.

Tovakar viņš bija ierastajā telpu pārlūkošanas gājienā; pamanīja, ka spoguļa virsma nav brīva un ka viņš nevar, tanī lūkojoties, savilkt ciešāk savas kaklasaites mezglu. Tanī rēgojās pusnoliektas sievietes galvas ļoti melnas cirtas. Ar kādas vēstules aploksnes malu viņa uzmanīgi vilka pa grāmatas rindām, šo to piezīmējot savā kladē. Brītiņu, kaut ko pārdomājot, viņa pacēla galvu un paskatījās spogulī. Uzskatījusi Linarda pētīgo un smaidīgo atveidu, viņa satrūkās, nolieca galvu pār piezīmēm, tad — it kā cerētu, ka tas bijis rēgs, paskatījās spogulī otrreiz; sejā bija nobīlis, pamazām viņa ar to tika galā, pieglaudīja matus un turpināja piezīmēt. Bet ar piezīmēšanu, Linardam likās, it kā vairs neveicās, aploksnes mala braukāja rindām pāri šur un tur, un varbūt viņa piezīmēja lietas, kas nebija vajadzīgas. Linards neatlaidās no spoguļa. Viņš stāvēja un gaidīja. Viņa paskatījās atkal, diezgan ilgu un ciešu skatu, šoreiz bez izbailēm, kuru dēļ Linards bija nesaprašanā. Viņš iztaisnoja kaklasaiti, ar ārišķīgi uzsvērtu vaikstu saglūdinot arī matus, atdarinot viņas kustības.

Viņa iesmējās, labu — draudzīga piezobojuma sapratējas smieklu. Šī aina spogulī, kad viņi smējās viens otram pretī, kaut gan viņš bija smējējas aizmugurē un pamazām viņai tuvojās, bija palikusi Linardam prātā kā kāda neaizmirstama nejaušība, ar ko īstenībā visi jaukumi un nejaukumi pasaulē sākas: smaids, brūnā kleitiņa ar balto apkaklīti... Viņš vēl nebija dzirdējis balsi, kaut gan bija tās skaņu iedomājies pēc smieklu tembra. Tie pamodināja viņā kādu aizmirstu jauneklīgu aušību un uzņēmību.

Šai brīdī viņam vajadzētu ar smaidu palocīties un aiziet garām, kā viņš bija aizgājis garām daudzām lietām. Bet — bez patīkamajiem smiekliem viņš prātoja par lasītājas nobīli: vai viņa gribēja ko slēpt? Viņš zināja, ka te reizēm sastikās ļaudis, kuru nodomi bija cēli un galvas karstas, ieteikdams viņiem būt uzmanīgiem, jo vācu vara tāpat nebija bez ausīm, kā kādreiz boļševiku, un varbūt bija ļaunāka, likdamās draudzīgāka. Pretestības kustības dalībnieki, tāpat cilvēki, kas nebija nekādā organizācijā ar pretošanās mērķi okupācijas varai, bet neatlaidīgi un neapdomīgi šo varu kritizēja, reizēm nonāca Reimersa ielas pratinātavā, kur nebija nekādu aizspriedumu pret spīdzināšanu; no turienes ceļš veda tālāk uz Salaspils koncentrācijas nometni, citām nometnēm Vācijā vai darbiem; režīma piltuve bija cieša, un ja kāds sāka pa to slīdēt lejā, tad viņu samala.

Vienā ziņā vācieši bija drošāki par krieviem; okupētajās valstīs, kuras agrāk nebija Padomju Savienības sastāvdaļa, palikušie iedzīvotāji nebija ne krievi, ne komūnisti, un viņiem nebija kur sprukt, lai kā viņi neciestu okupantus. Okupētās „Ostlandes" saimnieciskais aparāts bija pārāk svarīgs, lai tā ražošanas spējas traucētu ar polītiskas ideoloģijas pedantismu, tādēļ laukos cilvēki varēja arī lamāties, kamēr vien nodeva savas ražojumu normas. Bez tam Rīgā saradās papulka vāciešu, kas mīlēja ērtu dzīvi, strādādami partijas un administrātīvās iestādēs un nebūt negribēdami uzņemties praktiskās raizes, kā tikt galā ar iedzīvotājiem, ja pusi rūpju noņēma boļševiki, viņu ne pārāk tālā klātienē.

(Turpinājums sekos)

KAD KRIEVIJĀ ATKAL PLŪDĪS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

tēna likteni (III-14) un piesaka Atlantijas valņa rašanos un moderņā gaisa kaŗa metodes (VIII-85): „Es redzu, kā varonīgas dzimtas zars apakšējā Francijā kļūst par nelaimes tēvu. Viņa lielais vecums izskaidros, kādēļ tas ievēros nekam nederīga cilvēka padomu." Un: „Rietumfrancijā izveidos kaŗa priekškalnus. Smagi iedragātajiem vāciešiem saldas lietas aptumšos skatienu. Tad sekos sakāve."

PAŠREIZĒJAIS LAIKS

Redzot, ar kādu precīzitāti piepildījušies Nostradāma pareģojumi, mums nav pamata vīpsnāt par viņa tālākajām prognozēm. Tieši otrādi, tās mums var kļūt par labu pieturas punktu nākotnes iespēju vērtēšanai, un tā vien liekas, ka franču ārsta četrrindas visai rūpīgi izmanto mūsu šīsdienas pareģi, lai sastādītu savus zīlējumus. Vai Nostradāma prognozēm piešķirama ticamība vai ne, tā ir katra individuāla lieta. Tādēļ visai interesanti palūkoties, ko viņš saka attiecībā uz pašreizējo laiku. Še daži piemēri:

VIII-96.: „Žīdiem draudēs vajāšanas no arabu puses."

V-11: „Krievija pārveidos daļu no Āzijas."

III-23.: „Francija, ja tu izplētīsies pāri Ligūrijas jūŗai, tu tiksi ieslēgta starp jūŗām un salām. Islams kļūs par tavu ienaidnieku."

X-51.: „Rietumvalstis savienos Rietumvāciju pakļautā valstiskā būtībā. Bet vācieši atkal apvienosies kantonos."

3. PASAULES KAŖS

Arī par 3. pasaules kaŗa iznākumu varam no Nostradāma pareģojumiem šo un to izlobīt. Še daži pareģojumi, ko ieteicams labi pārdomāt, mēģinot katram rast savu izskaidrojumu. Jāievēro gan, ka Nostradāma pareģojumi tikpat labi var attiekties arī uz krietni vēlāku laiku. Tādēļ nedrīkstam kļūt pārdroši ar zīlējumu izskaidrojumu un pielaikošanu mūsdienu stāvoklim. Še ir trīs vietas, kuras v a r ē t u attiekties uz 3. pasaules kaŗu:

„Sarkanais pretinieks bailēs nobālēs, kad izplētīs savu terroru arī uz lielo okeanu." (III-1).

„Vēl 9 g. mieru saglabās valsts, kuŗa savas tautas tur trūkumā. Tad tā iegrims lielās asins slāpēs. Nekaitāmi cilvēki bez tiesībām un bez iekšējas pārliecības mirs tās labā. Beigās to pieveiks izturīgākais." (II-9).

„Kad no zemes klēpja izlauzīsies uguns, tad smagi notrīcēs kādas lielas pilsētas apkārtne. Divas lielas varas ilgi kaŗos savā starpā. Amerika jaunu upi krāsos sarkanu." (1-87).

Nostradāms jau pirms 400 gadiem brīdinoši pacēla pirkstu, domājot par atombumbu briesmām: „Viens priekšmets var pilnīgi iznīcināt pasauli (IX-51). Līs akmeņu lietus. Ja mēģinās paslēpties, tad veltīgi kļūs centieni pārsiet brūces." (II-47).

Alfrēds Vinčels

Antoloģija
LATVJU SONETS
100 gados

Plašs K. Dziļļejas ievads. 100 sonetistu sonetu izlase. Sonetisonu izlase. Latv. val. tulkoto sonetu paraugi. Latv. sonetu atdzejojumi citās valodās.

Grezni iesieta: $3.60.

Pērkama vai pasūtināma visās grāmatnīcās vai tieši apgādā

DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONTARIO, CANADA.

Aiz DZELZS aizkara

VARAS VĪRU BĒRNI

PADOMJU BIROKRATI AUDZINA BALTROČUS

„Kāda augstskolas mācību spēka dēls mācās vidusskolas 10. klasē. „Mēs revolūcijā asinis lējām, lai mūsu bērni varētu labi dzīvot," kādreiz teica šī jaunieša tēvs. Dēls apdāvināts, bet, vienkārši sakot, bezgalīgi izlaidies. Mācās uz trijniekiem, ir gadījumi, kad vakaros viņš ierodas mājās jūtami iereibis, lieto žargona izteicienus. Viņš nav vēl strādājis nekādu darbu, tāpēc pat mācīšanos ieskata par slogu, nekādas nopietnas intereses viņu nenodarbina. Jājautā, vai tā ir tā labā dzīve, vai tādai jābūt labai dzīvei, ko nodrošinjiš tēvs un viņam līdzīgi cīnītāji? Lutināšana, akla mīlestība, rada memmes dēliņus, baltročus, mīkstmiesīšus, mutesvaroņus, kas aiz ārējā spožuma slēpj savu tukšo čaulu . . ."

(Skolotāju avīze 20. 12. 56.)

SKOLĒNI — LAUPĪTĀJU BANDA

„Vieglās rūpniecības ministra v. Leitmaņa dēls mācījās 8. vidusskolas 8. klasē. Šis skolēns pieradis, ka ģimenē viņu pārāk lutināja un neieaudzināja darba iemaņas. Kas gan ko brīnīties, ja viņš pārstāja mācīties un otrā ceturkšņa beigās viņam bija 8 divnieki? Ģimenē izveidojies uzskats, ka dēla vājās sekmēs vainojama skola, skolotāji. Leitmaņa māte aizrunājās pat tiktāl, ka solījās panākt, lai skolas direktoru atceltu no amata kā „neuzticamu." Tas sadūšoja dēlu. Viņš ne tikai pilnīgi pārtrauca mācīšanos un sāka rupji izturēties pret skolotājiem, bet arī aiznesa uz skolu ieroci, noorganizēja skolēnu — huļigānu grupu. Lieta beidzās ar to, ka viņu no skolas izslēdza. Kāpēc gadījās šis bēdīgais notikums? Tāpēc, ka skola, ģimene un sabiedrība neizvirzīja skolēnam vienotas prasības. Vai skola darīja visu Leitmaņa dēla audzināšanas labā? Nē, nedarīja! Kāpēc skola visā asumā neizvirzīja jautājumu ministrijas partijas organizācijā par tēva — komūnista nepareizo izturēšanos?

Leitmaņa dēlu no skolas izslēdza. Bet vai tēvs un māte ir sapratuši savu kļūdu? Nē. Kur vajadzētu dēlam parādīt, cik apkaunojoša ir viņa uzvedība, piespiest viņu izlabot savu nepareizo rīcību ar godīgu darbu, tēvs staigāja pa dažādām iestādēm, centās panākt, lai tās piespiestu skolu uzņemt atpakaļ šo izlaidušos, nekaunīgo pusaudzi. Un kādu poziciju ieņēma sabiedrība, ministrijas partijas organizācija?

Tās b. Leitmani mazliet pabāra, un ar to lieta beidzās.

Gadījums ar Leitmaņa dēlu nav vienīgais . . .

Rīgas turbomēchaniskās rūpniecības cecha pr-ks Kochanovskis sistēmātiski piekāva savu sievu. Smagais stāvoklis ģimenē, tēva sliktā personiskā priekšzīme negātīvi ietekmēja viņa dēlu Juriju. Izdarīdams vienu pārkāpumu pēc otra un nesaņemdams no skolas un ģimenes pienācīgu pretsparu, Jurijs Kochanovskis kļuva par huļigānu un pēc tam pilnīgi noslīdēja uz noziedzīga ceļa. Viņš organizēja jauno laupītāju bandu, kas apzaga bufetes, ēdnīcas, kioskus, veikalus, izdarīja 8 laupīšanas un galu galā saņēma pelnīto sodu. Pilnīgi pamatots ir Rīgas pilsētas Maskavas rajona 3. iec. tautas tiesneša b. Saveljevas vēstulē izteiktais sašutums: „Bet šiem jaunajiem cilvēkiem taču ir vecāki, vairums no viņiem kaut kur strādā, dzīvo kādā darbinieku kollektīvā, un šai kollektīvā ir partijas, komjaunatnes, arodorganizācija... Kā Rīgas pilsētas Agenskalna tirgus partijas organizācija varēja neprasīt atbildību no komūnista Rimkusa, kuŗa 17 g. v. dēls Michails jau 2 reizes sodīts par huļigānismu un par laupīšanu? Lūk, kādas bēdīgas sekas rada nevērīga izturēšanās pret jaunatnes audzināšanu!" . . .

Jelgavas 2. vidusskolas 7. klasēs skolniece Rūta Empele ne vasarā, ne rudenī nepiedalījās lauku darbos kolchozā, uz kurieni izbrauca skola. Tēvs, komūnists V. Empelis atsūtīja skolai vēstuli: „Ka Rūta nepiedalījās lauksaimniecības darbos kolchozā, vainīgs esmu es, tāpēc ka liku viņai novākt kartupeļus savā piemājas zemē." — Empelis māca savu meitu likt personikās intereses pirmajā vietā! . . ." (Pad. Latvijas komūnists, Nr. 3, 1956.)

IZSPIEŽ LABAS ATZIMES

„Latvijas valsts universitātes vēstures un filoloģijas fakultātes māc. spēks Arkādijs Petrovičs Fituni augstskolās māca jau 35 gadi.

PSRS vēstures eksāmens 4. kursā: Raisas Aleksandrovnas Kalašņikovas atbilde jau no sākuma rāda, ka priekšmetu viņa nezina. Ja viņai ticētu, iznāktu, ka reakcionārā Svētā savienība nodarbojas ar republiku dibināšanu.

„Padomājiet labi," bilst eksāminātors.

„Nav ko domāt, es zinu."

„Jūs atbildējāt nepareizi."

„Kā nepareizi?" Visi atbild pareizi, bet es ne. Es mācījos kopā ar viņu. (K. rāda uz kādu studenti). Iznāk, viņa zina, bet es ne."

Uz otru jautājumu Kalašņikova nevar neko atbildēt. Eksāminātors mēģina palīdzēt.

„Nejauciet mani! Nepiesienieties!"

Pēc ilgām šaubām māc. spēks ieskaites grāmatiņā ieraksta trijnieku.

„Nepielaidīšu savā grāmatiņā zemāku atzīmi par „hor" (labi). Rakstīšu ministrijai! Aiziešu līdz CK."

„Kā tev nav kauna: tu atbildēji vāji," iebilst biedri.

„Jūs visi esat līdēji! Tāpēc viņš jums ielika labas atzīmes. Es pieprasu komisiju. Tūlīt iešu pie dekāna."

Dekāna vietniece Em. Soida bija spiesta ierasties no eksāmena.

„Viņš man neļāva atbildēt, visu laiku pārtrauca," sūdzējās K.

Drīzumā Kalašņikova stājās cienīgu 3 eksāminācijas komisijas locekļu priekšā. Kalašņikova pārdomāja atbildi 40 minūtes un tad stāstīja ,ka pēc Krimas kaŗa Nikolajs 1. pārdeva ASV Aļasku, kā burve viņa pārvietoja notikumus no viena kontinenta uz otru un pierakstīja valdībām tādus darbus, par ko tās nav pat domājušas.

Komisijas locekle, PSRS vēstures katēdras vadītāja Vera Gudzuka teica: „Par tādu atbildi varētu ielikt divnieku, bet mēs atzinām ka Kalašņikova bija stipri uztraukusies un ielikām apmierinošu atzīmi." Bet Kalašņikova prasa, draud un lūdzas četrinieka.

Ar atzīmju izspiešanu Kalašņikova nodarbojas jau sen: viņa draud ar savu vīru, ministriju un CK... Dažreiz izdodas. . ."

(Sovetskaja Molodež, 27. 6. 56.)

ŽIDIETES RIGĀ

„Rīgas 4. medicīnas skolā skaistā dienvidniece Rāhele Sverdlova izsmēja skolotājus, deva apvainojošas palamas skolniecēm. Grupas vecākā Zoja Bičkova brīnījās: kā var būt medikis, ja nemīl cilvēkus? Rāhelei Kislovodskā aug 4 g. v. meitiņa. Ģimene viņai nebija iznākusi. Kļuva zināms, ka R. viltojusi gadus pasē. R. nēsāja komsomola nozīmi, bet komj. biļeti nevarēja uzrādīt. Skola Kislovodskā nezināja, vai R. ir komjaunatnē; beidzot R. atzinās: „Es neesmu komjauniete. Es vienkārši jūs piemānīju." — R. draudzējās tikai ar Belu Amarovu. Starpbrīžos abas izlika uz galda pūderi, tušu un pomādi, tad sāka izskaistināties. — „Tas ir nepieklājīgi — kāpēc krāsojaties?" atskanēja balsis.

2. semestra sākumā Rāhelei par uzvešanos ielika 3, jo viņas rupjības dēļ jaunā ārste — skolotāja bija spiesta iziet no klases ar asarām.

Septembra sākumā Rahele apvainoja garderobisti — veco Irmu Janovu Pētersoni (vienīgā latviete šinī Rīgas skolā, spriežot pēc raksta! — Red.): Rāhele gribēja paņemt mēteli bez numura. Kad Irma Janovna teica, ka nevar dot bez numura, lai pameklē, Rāhele spļāva garderobistei sejā. To redzēja dežurējošie un skolnieces no citām grupām. Irma Janovna neiebilda, bet kollektīvs skatījās citādi: pedpadome izslēdza Rāheli Sverdlovu no skolas.

Rāheles māsa Ieva Sverdlova ir ārste, pārzina fabrikas Auroras med. punktu, vienmēr aizstāvējusi Rāheli: „visi ir pret mums." Ieva deldē Veselības aizsardzības ministrijas sliekšņus. Abas viņas ir apvainojušas arī ministra vietnieci b. Generālovu (Rīgā! — Red.)... —(Sov. Molodež, 23. 11. 56.)

Jūs varat paļauties uz Kanadas PAVALSTNIECĪBAS NODAĻU

Pavalstniecības nodaļas galvenās funkcijas ir šādas:

- palīdzēt jauniebraucējiem iepazīties ar Kanadu un pierast pie kanadiešu dzīves, lai vislabāk iekļautos savā apvidus un visas nācijas darbā, ierosinot lielāku uzņēmību pilsoņu pienākumos.

Nodaļas veic sekojošo

- Izsniedz izglītības ministrijām un brīvprātīgo organizācijām bezmaksas valodas un citu mācības priekšmetu grāmatas jauniebraucēju kursu vajadzībām.
- Sniedz palīdzību organizācijām plānot un īstenot programmas pavalstniecības laukā.
- Palīdz organizācijām izkārtot apmācību vadītāju konferences un sarīkot kursus.
- Sadarbībā ar provincēm sniedz financiālu palīdzību jaunieceļotāju valodu un pavalstniecības kursu sarīkošanai.
- Brīvprātīgo organizāciju vārdā darbojas kā starpniecības birojs ministrijās un citās iestādēs pavalstniecības lietās.
- Izdod laikrakstu „Citizen" un citus palīgizdevumus brīvprātīgo biedrību vadītāju lietošanai, veidojot un īstenojot pavalstniecības programmas.

Pavalstniecības nodaļas pārstāvji katrā laikā ir gatavi palīdzēt Jūsu grupai visiem iespējamiem līdzekļiem. Jūs viegli varat sazināties ar Jūsu tuvumā esošo pārstāvi. Adreses ir sekojošas:

Miss Farncoise Marchand,
Regional Liaison Officer,
1247 Guy St.,
Montreal, P. Q.

Miss Charity Grant,
Regional Liaison Officer,
1200 Bay St.,
Toronto, Ontario.

Mr. C. A. Westcott,
Regional Liaison Officer,
10138-100 „A" St.,
Edmonton, Alta.

Mr. John Sharp,
Regional Liaison Officer,
P. O. Box 305.

Dr. W. G. Black,
Regional Liaison Officer,
Immigration Bldg.

DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

J. W. Pickersgill
Minister

Laval Fortier, Q. C.
Deputy Minister

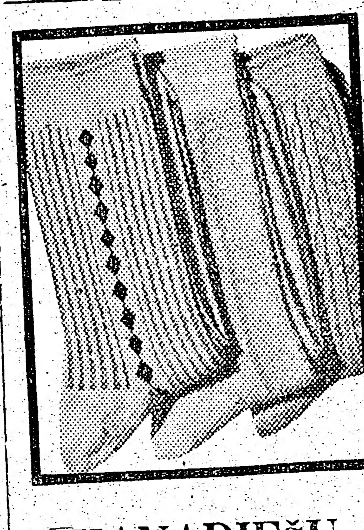

KANADIEŠU FIRMA IZGUDRO JAUNA VEIDA ZEĶES

Dubultpēdu zeķes ir PENMANA izgudrojums. Ērtības un praktiskuma ziņā ļoti piemērotas; tās cenšas atdarināt arī citi ražotāji visā pasaulē. PENMANS vienīgais ražo šī veida zeķes Kanadā . . . ADĪTĀS: dubultpēdu zeķes sniedz dubultērtības. Šinī pavasarī PENMANS laiž apgrozībā patīkamu krāsu zeķes. Jums ir iespēja dabūt kā vienkrāsainas, tā arī musturotas . . . ilgi valkājamas neilona, neilona un vilnas vai arī neilona un kokvilnas. Esiet patīkami smaidīgi — smaidus veicina kāju ērtība! Iegādājieties dubultpēdu zeķes pie

20-S-6

Penmans

TEĀTRA DRAUGU BIEDRĪBAS

celojošā ansambļa izrāde

Toronto, 5. aprīlī 1957. g., pl. 8 vak.
Komercskolas auditorijā, 570 Shaw St.

MĀRTIŅA ZĪVERTA luga 2 cēlienos

PĒDĒJĀ LAIVA

Tēlotāji: KĀRLIS ĢĒRMANIS, ILGA LIEPA, AĪDA EIKENA un ANSIS MITRĒVICS.

Režisors KĀRLIS VEICS, dekorātors ARDIS VINKLERS.

Ieeja $2.50, $2.00, $1.50. Skolēniem puscenas.
Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St.
Izrādes dienā no pl. 6 v. pie ieejas.

LANDIS PHARMACY

Ar prieku varam jūs informēt, ka mūsu JAUNAIS SAIŅU DIENESTS izdara sūtījumus tieši uz Rīgu visām Baltijas valstīm; līdz šim tā nebija.

Vēršam Jūsu uzmanību uz to, ka muitas izdevumi IR REDUCĒTI UZ 20%, speciāli saiņiem svarā līdz 3 kilogramiem.

Tuvākai informācijai iegriezieties pie mums vai zvaniet:

LANDIS PHARMACY,

462 Queen St., W., Augusta Ave. stūrī.

Tel. EM 8-2129

Nav jāmaksā ne pakalpošanas, nedz pasta izdevumi.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

DĀMU FRIZIERSALONS

OLGA SVETULEVIČS
2231 Dundas St., W. Tel. LE 4-4644, Toronto

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451
Vecākais celojumu un notāriāta birojs Kanādā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.
Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
6537 PARK AVE, MONTREL. P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Vienreizēja izdevība saglabāt dzīvu Teodora Reitera piemiņu!

NOSLĒDZAM ABONEMENTA I POSMU,

kas aptvers pēdējos četrus T. Reitera ieskaņojumus un viņa izraudzīto piekto —

Latvijas ainas — Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale, Latvju rapsodija un Latvju tautas dejas.

Ieskaņos simfonisks orķestris paša autora prof. J. Mediņa vadībā.

Pilna I posma abonenti iegūst tiesības vienmēr mainīt nolietotās plates par 1/3 no pamatcenas, arī tad, ja nepirktu turpmākos ieskaņojumus!

Vēl reģistrējam abonentus, arī no jauna, bet jāpasteidzas iegādāties I posma ieskaņojums. Katra ieskaņojuma cena $8, ar piegādi.

V. KAĻIŅŠ, 21 Denison Rd., W., Toronto 15, Ont., Canada;

V. KANCĀNS, 1900 W., 3rd St., White Bear 10, Minn., USA, un grāmatnīcās.

Tā kā meistars T. Reiters abonentus ieskatīja par saviem līdzdarbiniekiem, tad I posma abonentu pilnu sarakstu iespiedīsim T. Reitera piemiņas rakstu izdevumā, kas iznāks šogad!

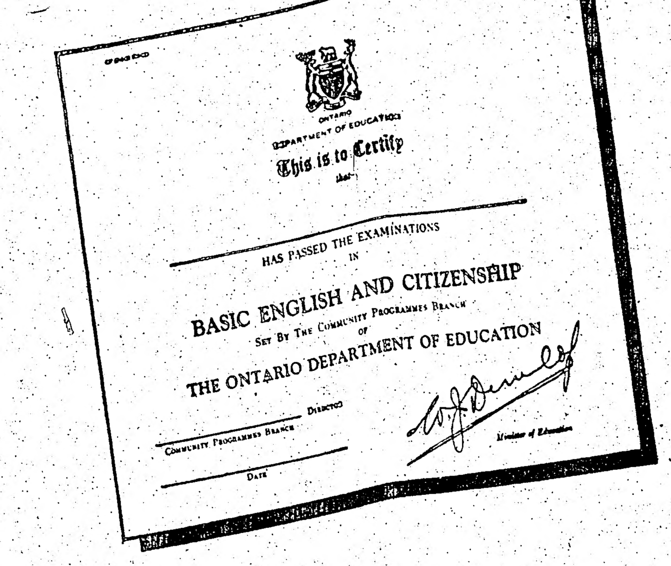

Kursanti, kuri iztur attiecīgus pārbaudījumus angļu valodā un pavalstniecības mācībās, saņem šādu apliecību.

Ontario izglītības departaments ar savām instancēm ir atbildīgs par jaunkanadiešu apmācību angļu valodā un pavalstniecības jautājumos.

Departamentam uz vietām ir nodaļas, kas šos kursus organizē un pārrauga.

Departamenta programmas nodaļas sagatavo mācību vielu un attiecīgās grāmatas, kuras kursantiem izsniedz par brīvu, atskaitot nelielu dalības maksu, kas jāmaksā katram kursu dalībniekam.

Departaments ik gadus izdara pārbaudes, kuru rezultātā visi tie, kas pārbaudījumus iztur, saņem apliecību ar ministra parakstu. Tajā ir atzīmēts, ka apliecības īpašnieks ir atzīts par angļu valodas pratēju un arī ir kompetents pavalstniecības jautājumos. Šāda apliecība noder, pieprasot pavalstniecību. Vajadzības gadījumā tā var tikt atzīta tiesā. Šodien šādu apliecību ir jau izsniegts ap 12.000 jaunkanadiešiem.

Šie kursi ir trīsgadīgi. Tie sākas oktobrī un ilgst līdz aprīļa beigām pa divi vakari nedēļā, katra lekcija divi stundas. Daudzi kursu dalībnieki ir centīgi un mācības beidz ātrākā laikā, nekā paredzēts.

Minētie kursi tagad notiek vairāk kā 200 vietās visā Ontario provincē. Tuvāku informāciju iespējams saņemt jums tuvākajā skolu pārvaldes sekretāriātā vai arī tieši no Community Programs Branch.

ONTARIO DEPARTMENT OF EDUCATION

Honourable W. J. Dunlop, B.A., B. Paed., LL.D.
Minister

Honourable Leslie M. Frost, Q.C., LL.D.
Prime Minister

PULKSTEŅI, GREDZENI
gaumīgas DĀRGLIETAS
20—30% diskonts.
Viena gada garantija labojumiem.
„FOREST WATCH SHOP"
Vienīgais V Ā C U juvelieris, speciālists.
1054 EGLINTON AVE., WEST TORONTO
(1. signālugunis rietumos no Bathurst)
Atvērts darbdienās līdz pl. 9 vak.
TEL.: RU 1-6260

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
288 St. Clair Ave., W. Toronto
Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

TAUTIETES!

Divi zēni nopietnā precību nolūkā vēlas iepazīties ar tautietēm no 25—33 g. v. Jaunākais ir slaida auguma, 33 g. v., bet vecākais — vidēja auguma, 36 g. v.

Rakstīt šīs avīzes kantorim
JAUNĀKAM
vai
VECĀKAM

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Ciešanu laika dievkalpojumu cikls arī ceturtdien, 28. martā, pl. 8 vak., Sv. Toma baznīcā.

Svētdien, 31. martā, pl. 2 Port Vašingtonā, māc. F. Treus, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā, pl. 4 p.p. Beišorā ar dievgaldu, pl. 5,30 draudzes namā jaunatnes vakars. Ceturtdien, 4. aprīlī, pl. 8 vak. Bronksas Sv. Toma baznīcā sprediķos māc. J. Siliņš no Filadelfijas.

Svētdien, 7. aprīlī ,pl. 5 p.p. bērnu dievkalpojums. Pēc tam — Kārļa Skalbes vakars.

Ceturtdien, 11. aprīlī, plkst. 8 vakarā — temats: Svētais vakarēdiens. Māc. K. Freimanis no Mančesteras un Skenektedijas dr. Solists.

Pūpolu svētdienā, 14. aprīlī, plkst. 9 no rīta ar dievgaldu. Temats — Dievkalpojuma noskaņa. Māc. A. Ozols.

Lielā Piektdienā, 19. aprīlī, plkst. 6,30 vakarā ar dievgaldu un litāniju. Temats: Īstenais dievkalpojums — dzīve. Māc. A. Ozols. Koris R. Pētersones vad.

21. aprīlī, plkst. 6,30 no rīta Fordham luterāņu baznīcā, 2430 Walton avenijā Lieldienu rīta liturģisks dievkalpojums. Māc. A. Ozols. Koris R .Pētersones vad.

Pie ērģelēm — Rita Pētersone.

Visi dievkalpojumi (izņemot Lieldienas rītā) notiek Sv. Toma lut. baznīcā, 175. ielas un Topping avenijas stūrī.

Dievgaldniekus un aizlūgumus līdz iepriekš pieteikt.

Hempštetē, N. Y. — Longailendā, Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi Grace baznīcā, 311 Uniondale Ave: Māc. D. Grauds.

Pūpolu svētdienā, 14. aprīlī, pl. 2 dienā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Lielā Piektdienā, 19. aprīlī, pl. 9,30 vakarā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Lieldienās, 21. aprīlī, pl. 2 dienā dievkalpojums.

DETROITA

Detroita. Detroitas latv. Kristus draudzes dievkalpojums (Ciešanu laika ,archibīskapa 25 g. bīskapa jub. dievk. ar sv. vakarēdienu) svētdien, 31. martā, pl. 2 p.p., Sv. Marka b-cā (1045 E. Grand blv.). Prāv. A. Skrodelis.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Cikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

31. martā, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

31. martā, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā bērnu un jaunatnes dievkalpojums.

7. aprīlī, plkst. 4 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā ciešanu laika dievkalpojums. Svētruna: „Kristus krusts un mūsu pestīšana."

14. aprīlī, plkst. 4 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

31. martā, plkst. 2,30 p.p., dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Svētdienas skolas sākums 1/2 stundu pirms dievkalpojuma, plkst. 2-os.

Māc. T. Aviņš, 11 Wanda Rd., Toronto.

Toronto latviešu neatkarīgās ev.-lut. draudzes

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Hamilton, Ont.

Hamiltonā, latviešu draudzē, 18 Victoria Ave. South — Sv. Trīsvienības baznīcā. Māc. E. Pavasars.

Piektdien, 29. martā, plkst. 7 v. jaunatnes vecākās grupas stunda, 113 Charlton Ave., West.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Kičenerā, Mateja ev.-lut. baznīcā dievkalpojums Lielajā Piektdienā, 19. aprīlī, plkst. 11,00 dienā ar dievgaldu.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel. OS 3-3284.

Norsbejā svētdien, 31. martā, pl. 17 lut. b-cā dievkalpojums ar Sv. Vakarēdienu.

Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512 Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

Kornvalā 30. martā, pl. 7 vak., dievkalpojums, māc. V. Sēfers.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu, plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu plkst. 10.45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un otrdienu vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Eksteins.

Kungu un dāmu apģērbus no labākajām angļu drānām ar astru drēbi, kamieļvilnas audekliem un satīna oderēm pagatavoju īsā laikā par zemām cenām. Pie manis varat lēti iegādāties drānas un citus drēbniecības piederumus sūtīšanai uz dzimteni.

387 Milverton Blvd., Toronto. Tel HO 3-6813

V. KUČĀNS

Pieņemu tikai darbdienās no plkst. 9—21, sestdienās no plkst. 9—16.

Frank Vass, BA
ADVOKATS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt. 408
(College un Spadina ielu stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto

AMANDU BRUNAVU,
dzim. Ilves,
cik zināms, strādājusi kā māsa slimnīcā, meklē māsa Merry, Toronto.
Lūdz zvanīt pēc pl. 6 vakarā, prasot pēc Lynda Kerl,
LE 5-9690

Meklēju
ANDREJU APINI
(Gaujmalietis)
Ziņas no mātes. Lūdz rakstīt:
E. Pavels, 278 19st. Brooklyn 15, N. Y., U. S. A.

Lūdzu atsaukties, kas ko zinātu par LILLIJU JANSONS, dzim. Vēveris, no Dobeles. Strādājusi Vircburgas slimnīcā. Meklē māte dzimtenē. Rakstīt: L. Oliņš, 185 Miami St., Tiffin, Ohio, U.S.A.

DV NAMĀ III STĀVĀ IZĪRĒJAMAS 2 istabas un virtuve vai arī 3istabas un virtuve. Zvanīt vakaros EM 6-0101, dienā EM 8-0792, Toronto. Apskatīt var katrā laikā.

IZĪRĒJAMAS 2, ļoti skaistas nemēbelētas istabas un virtuve, High park rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, sestdien visu dienu — RO 6-5236, Toronto. (246)

IZĪRĒJAMA istaba ar virtuvi pirmajā stāvā ar elektrisko ledusskapi un atsevišķu ieeju. HO 1-5697, Toronto.

IZĪRĒJAMA glīta mēbelēta istaba pilsētas rietumos. LE 1-5193.

Vai vēlaties apdrošināties?
Mēs jums varam pakalpot!
MICHAEL BELZA
CANADIAN INSURANCE SERVICE
pārstāvis
DZĪVĪBAS — UGUNS — AUTO un SLIMĪBU apdrošinājumi.
Tuvākai informācijai lūdz zvanīt EM 6-9551 darbā
CH 4-5855 mājās, Toronto

S. VASARĀJS
Transporta uzņēmums
Tel. LE 4-1403
Toronto

Izgrieziet un uzglabājiet atsauksmēm!

LĪDZEKLIS
PRET ŠAAUKSTĒŠANOS

PIETIEK AR 4 TABLETĒM.

Kapēc mocīties ar iesnām, klepu, šķaudīšanu, paaugstinātu temperātūru, kakla iekaisumiem, galvenokārt bērniem; tas ir aukstā laika rezultāts. Tikai 4 Dr. Chase tabletes visu to likvidē, 24 stundu laikā, vai ja, gadījumā tās nelīdz, jūs saņemsit savu naudu atpakaļ.

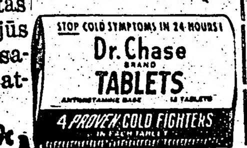

12's - 59c (40—$1,49, ietaupiet 48 c)

ĀDAS IEKAISUMUS
sadziedē 7 dienu laikā.

Pretējā gadījumā saņemsit dubultīgi savu naudu atpakaļ.
1. Mazgājieties ar ziepēm un karstu ūdeni.
2. Nosusiniet, pēc tam ierīvējiet Dr. Chase ziedi tā, lai tā iekļūtu ādas porās.
3. Atstājiet pa nakti un rītā nomazgājiet.

DR. CHASE'S OINTMENT

DAŽĀDĀM SĀPĒM
Prasiet Paradol pret:

Galvas sāpēm, Zobu sāpēm, Ausu sāpēm, Reumatismu, Dažādām sāpēm — ja sāp galva vai ir citas neuralģijas sāpes, — iedarbīgs līdzeklis ir Paradol. Šī ir modernās medicīnas formula, kas sastāv no 4 dažādiem indrigentiem. Ātri iedarbīgs.

DR. CHASE'S PARADOL

BEZ MAKSAS: Katram gadījumam pieprasiet Dr. Chase ražojumu paraugus. Iesūtiet vārdu un adresi, pievienojot 25 c naudā (pārsūtīšanas izdevumiem), uz adresi: Department NCP, The Dr. A. W. Chase Medicine Co. Ltd., Oakville, Ontario.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ALLAHA CEĻI IR NEZINĀMI . . .

Slepeno aģentu karš 1001 nakts zemē

BĒGŠANA UZ ĒĢIPTI

Bija pienācis 1945. gada 8. maijs. Sabiedrotie jau cēla karātavas kaŗa noziedznieku sodīšanai. Lielmuftijs vairāku tuvāko līdzstrādnieku pavadībā nolaidās Bernes lidlaukā Šveicē. No turienes viņš aizbēga uz Franciju, kur angļi to apcietināja, lai tiesātu par nodevību, jo Pirmā pasaules kaŗa laikā Haj Amins bija kalpojis britu slepenajā dienestā. Lielmufija izdošanu prasīja arī Dienvidslavijas sarkanais diktātors Tito, taču Haja tiesāšana nekad nenotika. Kā franči, tā briti un arī dienvidslavi baidījās sacelt pret sevi musulmaņu pasauli.

Francijā lielmuftijs faktiski atradās komfortablā mājas arestā. 1946. gada jūnijā divi viņa kalpi noorganizēja sava kunga bēgšanu. Tuvējā lidlaukā gaidīja lidmašīna, kas lielmuftiju nogādāja uz Kairo. Viņš bija nogriezis sarkano, iesirmo bārdu un lidlaukā kontroles ierēdņiem uzrādīja viltotu Sīrijas pasi.

Karalis Faruks lielmuftiju uzņēma ar viņam pienācīgu godu. Patiesībā Faruks visādi atbalstīja lielmuftija nodibināto Musulmaņu brālību un Arabu līgu.

Nav šaubu, ka lielmuftijs bija Ēģiptes — Izraēlas pirmā kaŗa kūdītājs un sagatavotājs. Tikai kaŗa iznākums pārsteidza ne vien Ēģipti, bet arī Jeruzlemes lielmuftiju. Nagibam un Naseram pārņemot varu Ēģiptē, lielmuftijs uzpeldēja Pakistānā.

Britu slepenais dienests bija nomodā un brīdināja Pakistānu no draudošām pilsoņu kaŗa briesmām. Apcietināja armijas stāba priekšnieku ģenerāli Akbar Khanu un pāris desmit komūnistu aģentus.

HAJ AMINA DRAUDZIBA AR KREMLI

Rietumi sāka saprast, ka lielmuftija nodibinātā Pasaules musulmaņu apvienība iet roku rokā ar Kremli, jo lielmuftija ēna bija manāma Irānas eļļas lauku nacionālizācijā. Pēc Mosadegha drāmatiskās valdīšanas Lielbritanijai un arī ASV bija skaidrs, ka Jeruzālemes lielmuftijs ne par matu nav grozījis savus politiskos plānus. Vēl 1954. gadā atklājās, ka ar lielmuftija svētību pulkvedis Siamaks un ārlietu ministrs Hoseins Fatemi bija mēģinājuši Irānu iztirgot Kremlim. Šajā gadā soda ekspedīcijas bez žēlastības iznīcināja Kremļa spiegus. Ir skaidri zināms, ka no ierindas izņemto vietā slepenā cīņā par varu un noteikšanu Vidējos Austrumos ierodas jauni un atkal jauni aģenti.

Senajā Persijā šodien spiegi par naudu atkal pērk un pārdod dzīvības, ieročus, kā arī valdības slepenos saimnieciskos un politiskos plānus. Slepenas ziņas vairs netetovē uz vergu skaustiem, jo tagad ērtāk un drošāk šo uzdevumu veic mikrofilmas. Karaļa Ibn Sauda zemē amerikāņu lidmašīnas jau stāv gatavībā, lai, briesmu zignālam atskanot, mēģinātu apdzēst nākošā pasaules kaŗa liesmas.

LIELBRITANIJAS NĀVĪGĀKAIS IENAIDNIEKS

Vinstons Čerčils vēl šodien Haj Aminu — Jeruzlemes lielmuftiju atzīst par Lielbritanijas nāvīgāko ienaidnieku. Ja Maijrs, majors Šulce un daudzi citi spējīgi aģenti, kas cīnījās pret britu varu Vidējos Austrumos, no skatuves ir nozuduši, tad to nevar teikt par Jeruzālemes lielmuftiju.

Ja kādreiz paškirsies noslēpumu plīvuris, kas šodien sedz lielvalstu sacensību par draudzību vai varu zemēs starp Vidusjūŗu un Indijas okeanu, nebūsim pārsteigti, ja pēdējā cēlienā svarīgāko lomu būs spēlējis Haj Amins. Tāpat kā pagājušajā kaŗā, fanātiskais Jeruzālemes lielmuftijs savu mērķu sasniegšanai arī šodien vēl sabiedrosies kaut ar pašu velnu. Kad sarkanās Ķīnas premjērs Čuenlajs nesen Bandungā rīkoja tā saucamo „Miera konferenci," Tuvos un Vidējos Austrumus pārstāvēja „Lielarabijas" troņa tīkotājs — Jeruzālemes lielmuftijs. Tas ir baigs brīdinājums brīvajai pasaulei.

Ja Irānā, Irakā, Jordānā, Ēģiptē, Sīrijā vai kādā citā kaimiņu zemē atskanēs trauksmes signāli, notiks politiskās slepkavības un līs asinis, tad tuvumā tur būs manāma Jeruzālemes lielmuftija ēna.

Slepenais karš 1001 nakts zemē turpinās. Kad un kā tas kādreiz beigsies — to šodien nevar paredzēt neviens. Allaha ceļi ir nezināmi.

Aleksandrs

Skautu un gaidu jubilejas svinības Čikāgā

Latviešu skautisma 40 un gaidu organizācijas 35 gadu darbības atceres svinības notiks Čikāgā, 6. un 7. aprīlī, 800 S. Halsted ielā, Hull House telpās.

Svinības 6. aprīlī, plkst. 10.00 ievadīs garīgs akts, piedaloties mācītājam A. Rautenšildam un G. Straumanim. Pēc tam atceres svinību laicīgo daļu atklās latviešu skautu priekšnieks P. Vilips. Sekos skautu pilnvarnieku padomes pr-ža V. Klētnieka un ASV gaidu jendas pr-ces M. Jermolajevas referāti.

Pl. 3 pp. sāksies vadītāju konferences ar E. Avota, A. Kangara, V. Klētnieka u. c. referātiem; pl. 5 pp. būs jauno skautu un gaidu vadītāju solījums bet pl. 7,30 vak. — Staburaga (70) un Gaujas (6.) gaidu vien. kopējs sarīkojums.

7. aprīlī pl. 10 no rīta vadītāju konferenču turpinājums.

Visi vadītāji un vadītājas lūgti savu ierašanos nekavējoties pieteikt I. Kildišam, 334 N. 2nd Ave, Villa Park, Illinois, tel. — TErrace 2-5672. Iepriekšējā pieteikšanās jo sevišķi svarīga tamdēļ, lai rīkotāji varētu sagādāt uzturu konferences dalībnieku pusdienām un vakariņām. Tāpat ikviens lūgts paziņot, ja būtu vēlams viņu sagaidīt stacijā vai auto ostā, un vai būtu sagādājamas arī pārnakšņošanas iespējas.

inf.

IZSŪTĪS PSĪSHOLOĢISKĀS APTAUJAS ANKETES

Aicinājums visiem ASV latviešiem, latviešu organizācijām un draudzēm un latviešu kopām.

Vairākos ALAs kongresos ir izskanējis ieskats, ka viens no svarīgiem uzdevumiem ir trimdas parādību pētīšana un tās atrisinājumu meklēšana. Starp šīm problēmām centrālo vietu ieņem psīchoģiska rakstura jautājumi, bet šajā nozarē objektīvu datu ir ļoti maz, īpaši, kas attiecas uz latviešiem ārpus Latvijas.

Amerikas latviešu ļaumanitāro zinātņu associācija ir ķērusies pie šī darba un pasākuma, kas ir pirmais sistēmatiskais un līdz šim lielākais pētījums šajā jautājumā. Visi ASV latvieši un organizācijas aicinātas atbalstīt ALHZA psīchoļoģiskās aptaujas izvešanu un aptaujas ankešu izplatīšanu. Šo aptauju atbalstīt ir lēmis ALAs 1956. gada kongress Indiānāpolē, to atbalsta ALAs centrālās valde un Kultūras fonds.

Ikviena šāda aptauja var dot ļoti vērtīgus materiālus tikai tad, ja pēc iespējas daudzi tautieši iesūta atbildes uz izsūtītām aptaujas lapām. ALAs centrālās valde aicina visus laviešuts ASV atbalstīt ALHZA aptauju izdalīšanu un sekmēt atbilžu iesūtīšanu.

Aptauju lapas pieprasāmas, ja tādas vēl nebūtu saņemtas, un atbildes nosūtāmas uz šādu adresi: Dr. P. Norvilis — 1988 Davidson Ave, New York 53, N.Y.

Atbalstīsim visi Amerikas latviešu humanitāro zinātņu asociācijas filozofijas un psīchoļoģijas sekcijas darbu!

PĀRBAUDES MEDNIEKIEM

Ik gadus vairāki desmiti mednieku Ontario provincē nelaimes gadījumos zaudē dzīvību. Liekas, ka tāpēc ir pilnīgi normāli, ja mednieki pirms atļaujas saņemšanas, tāpat kā autovadītāji, iztur pārbaudi. Šaujamais ierocis nepiedzīvojoša un noteikumus nezinātāja rokās ir briesmas citu dzīvībai. Ontario valdība izšķīrusies par stingrāku noteikumu piemērošanu — izsniedzot medību atļaujas. Personas, kuras ir jaunākas par 20 gadiem, pārbaudīs viņu zināšanās, kā apieties ar ieročiem un arī svarīgākajos medību noteikumos.

Ontario lielākās medību sporta organizācijas, lai medībās mazinātu nelaimes gadījumu skaitu, ierosinājušas valdības iestādēs pārbaudīt katra mednieka zināšanas drošības noteikumos, apejoties ar šaujamiem ieročiem. Te jāievēro, ka ik gadus Ontario provincē izsniedz apm. 460.000 medību atļauju. Techniski būtu grūti kādai Mežu departamenta komisijai pārbaudīt visu milzīgo mednieku kontingentu, un tāpēc ierosināts pārbaudes izdarīt atsevišķās jau pastāvošajās mednieku un makšķernieku organizācijās.

Liela interese par $6.400 sacensību

LMM kluba sezonas slēgšanas sarīkojumā šogad pirmoreiz ietelp Kanadā un ASV tik ļoti populārā atjautības sacensība jeb „kvizs," kā to šejienieši sauc. Sacensības dalībniekus izvēlēsies no sarīkojuma apmeklētāju vidus. Atbildot uz uzdotajiem jautājumiem pareizi, uzvarētāji varēs iegūt daudz balvu un naudā gandrīz 6.400 dol. Vairākas Toronto latviešu firmas sacensību balvām ziedojušas savus ražojumus. Par sarīkojuma jautro programmu rūpēsies jaunorganizētais sieviešu dubultkvartets Līga. Pēc ilgāka pāratraukuma latviešu publikas vidū redzēsim mūsu pašu karikatūristu Ed. Keišu ar „upuriem." Atzīmējams, ka Ed. Keišs pēdējos gados daudz uzstājies kanadiešu un amerikāņu sarīkojumos. Populārais amerikāņu artistu žurnāls Bilboard Keišu dēvē par 20. gadsimta ātrāko un asprātīgāko karikatūristu. Kluba dāmu komiteja rūpēsies par bagātīgu atspirdzinājumu galdu, bet deju kapella Tabago kalpos vakara viesu deju priekiem.

Kārtējais biedru vakars

notiek š. g. 4. aprīlī, plkst. 20.00 DV namā, 123 Huron St. Makšķernieku sekcijas vadītājs H. Stefanijs aicina minētā dienā ierasties visus sekcijas dalībniekus. Šī būs pēdējā kopīgā sanāksme pirms oficiālās foreļu sezonas atklāšanas. Makšķerniekiem pārrunās jāvienojas par sezonas atklāšanas pirmo izbraukuma vietu, kā arī par sacensību noteikumiem. Tāpat būtu jānoskaidro transporta jautājumi, jo daudziem biedriem, kuriem nav mašīnu, nokļūšana uz makšķerēšanas vietām ir apgrūtināta.

Lielo sporta skati

izstādes laukumā Kolizeja celtnēs slēdza pagājušo sestdien. Šogad skate bija pulcinājusi rekorda apmeklētāju skaitu. Izstādīto eksponātu daudzumā un dažādībā skate tālu pārsniedza visas iepriekšējās. Vienas dienas apmeklējums deva iespēju visu apskatīt tikai paviršī. Nav tādēļ nekāds brīnums, ka vairāki latviešu makšķernieki un mednieki skatē ieradās 2, 3 un 4 reizes. (Dž. Udrovskis)/ Parastajos sporta piederumu veikalos var iegādāties tikai to, kas ir veikalnieka krājumā. Notikušajā skatē apmeklētji paši varēja salīdzināt kā kvalitātes, tā cenas ziņā gandrīz visas pasaules jaunākos medniecības un makšķerēšanas sporta piederumus. Tā, piemēram, izstādē bija redzami lieliski uzlaboti spininga kāti, kas nocenoti par 12 dol. Lieliska bija sugas suņu skate, kur lielu ievērību guva vācu „šnauceri." Ierobežotā telpa laikrakstā neļauj pakavēties tuvāk pie eksponātiem skatē; tā jāredz katram personīgi. Ja šogad slinkuma dēļ esat skati „nogulējuši," tad neuztraucieties: tieši pēc viena gada būs jauna, kuplāka un vēl interesantāka!

JĀPIETEIC LOMI UN MEDIJUMI

LMM kluba valde lūdz biedrus līdz š. g. 7. aprīlim pieteikt visus līdzšinējos medījumus un lielākos zvejas lomus.

LMM KLUBA GADSKĀRTĒJĀ PILNSAPULCE

šogad notiks 28. aprīlī DV namā. Valde lūdz līdz minētajam laikam biedrus nokārtot financiālās saistības. Biedrus, kuri nebūs nokārtojuši maksājumus, atzīs par istājušamies.

ATBALSTS A. SALNAM

LMM kluba valde vāc ziedojumus nelaimes gadījumā cietušā biedra A. Salnas atbalstam. A. Salna slimo jau ilgku laiku. Valde cer, ka iespējas robežās neviens neliegs viņam savu ārtavu.

LABĀKIE LAIKI

Zivju un medījumu barošanās un aktīvitātes laiki ir:

27. martā: 1. periods no plkst. 2.35 līdz 3.35; 2. 8.50—10.50; 3. 15.00—16.00; 4. 20.10—22.10.

28. martā: 1. 3.20—4.20; 2. 9.35—11.35; 3. 15.45—16.45; 4. 21.55—23.55,

29. martā: 1. 4.05; 2. 10.20—12.20; 3. 16.30—17.30; 4. 22.40—00.40,

30. martā: 1. 4.50—5.50; 2. 11.05—13.05; 3. 17.15—18.15; 4. 23.25—01.25,

31. martā: 1. 5.35—6.35; 2. 11.50—13.50; 3. 18.00—19.00; 4. 00.10—02.10,

1. aprīlī: 1. 6.20—7.20; 2. nav; 3. 18.45—19.45; 4. 00.30—2.30.

Saule lec 5.46, noriet 18.23.

MASKAVAS . . .

Pārnesums no 3. lpp.

iedzīvotājus būt nomodā, jo „ārzemju' izlūkošanas iestādes spiegošanas nolūkā izmanto savu diplomātisko korrespondenci, sūta savus aģentus padomju zemē" un arī starp tūristiem un sportistiem esot šādi aģenti.

Tālāk šis Jurjevs Latvijas iedzīvotājus brīdina arī no dzērienu lietošanas, kas „mutes padara vaļīgas pret cilvēkiem, kam tas ir vajadzīgs." Tāpat visai zīmīgs ir arī „Sovetskaja Latvijā" publicētais padomju valdības dekrēts, **ka desmit dienu laikā visiem „bezdarbniekiem" vai nu jādabū darbs, vai arī jāatstāj Rīga un Liepāja, nepaklausīgos sodot ar 3 gadiem cietuma.**

Arī ārzemju laikraksti secina, ka Maskavas notai Zviedrijas valdībai ir arī sakars ar Baltiju (visi it kā par spiegošanu apcietinātie ir baltieši), kas, pēc „Neue Zuericher Zeitung" domām, rādot, ka apstākļi Baltijā padomju iestādēm sagādājot acīmredzamas galvas sāpes un rūpes.

IGAUŅU PASKAIDROJUMS

Par šo jautājumu zviedru presei izteikušies arī Igauņu pārstāvniecības Zviedrijā priekšsēdis, bij. Igaunijas ārlietu ministrs māc. J. Lattiks un bij. Igaunijas sūtnis Zviedrijā H. Laretejs, uzsverot, ka padomju valdības nolūks starp citu ir arī sagandēt baltiešu trimdinieku attiecības ar Zviedrijas valdību un sabiedrību. Nav noliedzams arī, ka Ungārijas notikumi atbalsojušies Baltijā, kur sevišķi jaunatne intensīvi meklē kontaktus ar brīvo pasauli, un arvien vairāk izplatās pareiza informācija par dzīvi un notikumiem brīvajā pasaulē, kas Maskavas varai ir ļoti bīstams apstāklis un tādēļ tiek meklēti attiecīgi pretlīdzekļi: Rietumi ir jākompromitē, bet sevišķi trimdinieku organizācijas Baltijai vistuvāk esošajās brīvās pasaules zemēs.

A. V.

J. JANSONS
PLUMBING CO.
Licencēts uzņēmums.
Remonti un jauni būvdarbi.
744 Glengrove Ave., W., Toronto 10,
Tel.: RE 5617

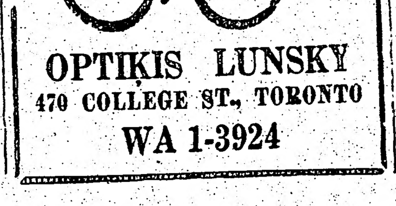
OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

VISĀDA VEIDA
KVALITĀTES PĀRBAUDĪTA APAKŠVEĻA
Atmaksājas uzmeklēt **PENMANS** izkārtni, lai iegūtu sevišķi vērtīgu labākās kvalitātes.
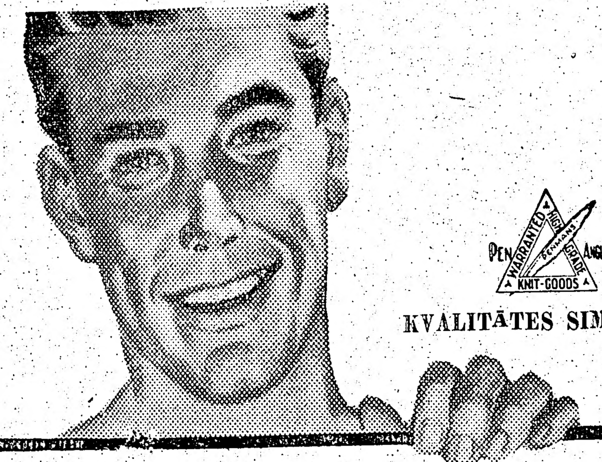
KVALITĀTES SIMBOLS
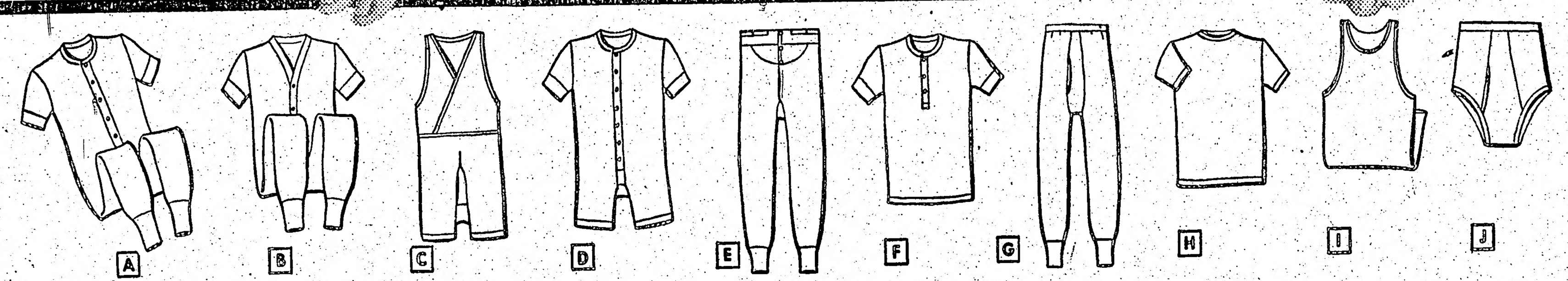

(A) **Īsas piedurknes** Kombinē līdz potītēm — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr., 223 2-dziju balts, 222 2-dziju dab. kr.

(B) **V-Mugura** Īsas piedurknes, kombinē līdz potītēm — Penmans 2550 balts, 2510 dabiskā kr.

(C) **Krustām šķērsām** Bez piedurknēm, ar vienu pogu, kombinē līdz potītēm — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr.

(D) **Līdz ceļiem** Kombinē ar īsām piedurkn. — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr.

(E) **Apakšbikses** Līdz potītēm pogājamas. — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr., 223 2-dziju balts, 222 2-dziju dab. kr.

(F) **Pogājamā priekšā** Krekls ar īsām piedurknēm — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr., 223 2-dziju balts, 222 2-dziju dab. kr.

(G) **Bez pogām** Elastīgs, balts, garumā līdz potītēm — Penmans 253 balts, 251 dabiskā kr.

(H) **T-krekli** Vīriešiem un zēniem

(I) **Sporta krekli** Vīriešiem un zēniem ar vai bez gumijas

(J) **Biksītes** Vīriešiem un zēniem ar vai bez gumijas

Penmans BALBRIGGAN
VIEGLA SVARA APAKŠVEĻA
B 4.6

Daži izteicieni par dzīvniekiem kanadiešu sarunās
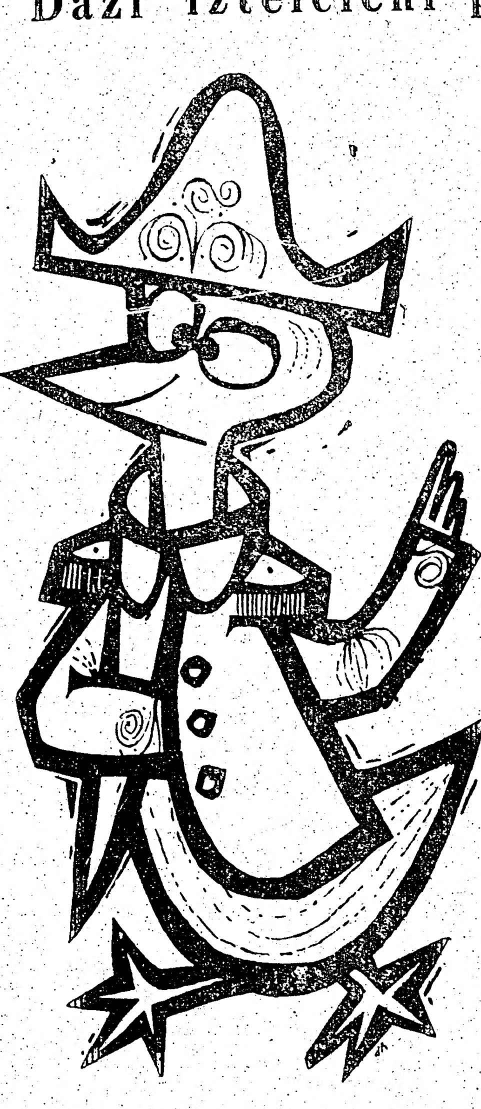
crazy as a loon
(Dumjš kā zoss)
Meža zoss vārds ir saistīts ar dažādiem izteicieniem kanadiešu sabiedrībā. Līdzīgi kā dvēseles mokas, šīs zoss brēciens ir daļa no ziemeļu zemju nelabā apzīmējumiem.
CARLING'S RED CAP ALE
BREWERY LIMITED
Izrunā: Kārlings Red Kēp Ēl
Brueri Limited